สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

ฉิงะ นะโอะยะ : ประวัติชีวิตและผลงาน

ในบทนี้จะเป็นการศึกษาประวัติชีวิตของฉิงะ นะโอะยะ (Shiga Naoya : 志賀直哉) ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงบั้นปลายของชีวิตและภูมิหลังของครอบครัว ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตและการประพันธ์ผลงาน และจะทำการวิเคราะห์ความเกี่ยวข้องระหว่างชีวิตและผลงานของนักเขียนผู้นี้ในลำดับต่อไป

2.1 กำเนิด

ฉิงะ นะโอะยะ เกิดเมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1883 (ปีเมจิที่ 16) ที่เมืองท่าอิฉิมะกิ (Ishimaki: 石巻) จังหวัดมิยะงิ (Miyagi: 宮城) พ่อชื่อนะโอะฮะรุ (Naoharu: 直温) ในขณะนั้นทำงานเป็นพนักงานธนาคารดะอิ-อิชิ (Dai-ichi:第一) สาขา อิฉิมะกิ แม่ชื่อกิน (Gin: 銀) ฉิงะเป็นบุตรชายคนรองของครอบครัว มีพี่ชาย 1 คน ชื่อ นะโอะยุกิ (Naoyuki:直行) ซึ่งเกิดมาได้เพียง 2 ขวบ 8 เดือนก็เสียชีวิตลงด้วยโรคบิด ในช่วงที่พี่ชายเสียชีวิตแม่ตั้งครรภ์เขาได้ประมาณ 5-6 เดือน จากการเสียชีวิตของพี่ชายทำให้ฉิงะกลายเป็นบุตรชายคนโตของครอบครัว

แผนภาพที่ 1 ครอบครัวของฉิงะ นะโอะยะที่อิฉิมะกิ

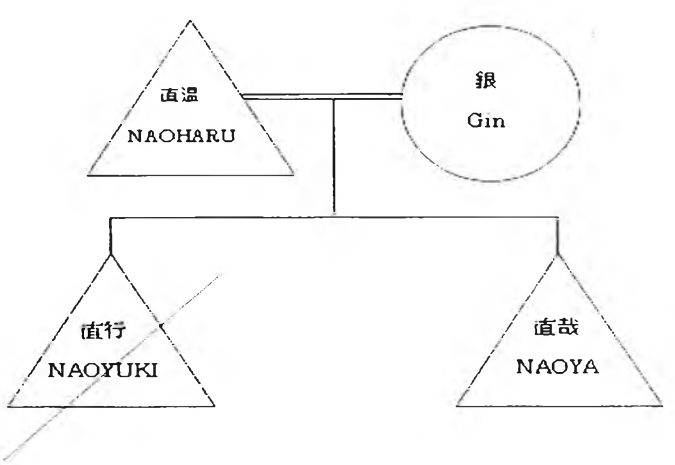

2.2 ชีวิตวัยเด็ก

ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 3 ขวบ ฉิงะ นะโอะยะได้รับการเลี้ยงดูอย่างทะนุถนอมจากพ่อและแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแม่จะคอยดูแลประคบประหงม ให้ความรักและความอบอุ่นแก่เขาเป็นอย่างดี ในยามที่อากาศหนาวจะสวมชุดที่ทำจากขนแกะให้ เพื่อสร้างความอบอุ่นให้แก่ร่างกาย และป้องกันการเจ็บป่วยจากอากาศในที่หนาวเย็นของแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เขาจึงมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง เมื่อฉิงะอายุได้ 3 ขวบ พ่อลาออกจากธนาคารคะอิ-อิชิหลังจากทำงานได้สองปีและพาครอบครัวย้ายมาอยู่กับปู่และย่าที่เมืองโคจิมะชิ อุชิซะอิวะอิ[10] (Koujimachi Uchisaiwai: 麹町内幸) โตเกียว ปู่ของเขาชื่อนะโอะมิชิ (Naomichi: 直道) ในอดีตเคยเป็นซามูไรของไดเมียวผู้ครองแคว้นโซมะ(Souma Han:相馬藩) แต่ภายหลังจากการปฏิรูปประเทศในสมัยเมจิ[11] ปู่ได้ไปเป็นพ่อบ้านคอยดูแลเรื่องการเงินของตระกูลโซมะ บ้านที่โตเกียวซึ่งอยู่ในอาณาเขตของแคว้นโซมะจึงเป็นบ้านพักประจำตำแหน่งของปู่ ตระกูลฉิงะเป็นตระกูลซามูไรที่ทำงานให้กับผู้ปกครองแคว้นโซมะมาตั้งแต่รุ่นบรรพบุรุษและสืบทอดจนมาถึงรุ่นปู่

เมื่อย้ายมาอยู่ที่โตเกียวผู้ที่ให้การเลี้ยงดูฉิงะคือปู่กับย่า ย่าของเขาชื่อรุเมะ (Rume: 留女) ทั้งสองคอยดูแลเอาใจใส่หลานชายเป็นอย่างดี เหตุผลที่เป็นเช่นนี้เพราะปู่กับย่าคิดว่าการจากไปก่อนวัยอันควรของพี่ชายของเขา มีสาเหตุมาจากความสะเพร่าและขาดความดูแลระมัดระวังของพ่อแม่ที่อายุยังน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถือเป็นความบกพร่องในหน้าที่ของลูกสะใภ้ที่ทำให้ตระกูลฉิงะสูญเสียทายาทผู้สืบทอดตระกูล[12] ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก ปู่กับย่าจึงรับหน้าที่ในการเลี้ยงดูหลานเสียเอง ส่วนแม่ของเขาซึ่งอยู่ในฐานะลูกสะใภ้ก็ไม่อาจปฏิเสธหรือคัดค้านความต้องการของพ่อและแม่ของสามี

---

[10] ในค.ศ.1887(ปีเมจิที่ 20) บริเวณอุชิซะอิวะอิ ยังเป็นสถานที่ที่เงียบเชียบไม่พลุกพล่านดังเช่นในปัจจุบันซึ่งก็คือ เขตชิโยะดะ โตเกียว เขตชิโยะดะเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและการเมือง

[11] วันที่ 3 มกราคม ค.ศ.1868 มีการทำรัฐประหารเพื่อโค่นล้มรัฐบาลทหารเอะโดะ และสถาปนารัฐบาลกลางแห่งองค์จักรพรรดิเมจิ จึงถือว่าสมัยเมจิเป็นสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของญี่ปุ่น ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมืองได้กำหนดให้แคว้นทั้งหลายซึ่งเดิมมีไดเมียวเป็นผู้ดูแลปกครองนั้น ให้มาอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลโดยตรง เป็นการทำลายระบบแคว้นที่มีอยู่โดยสิ้นเชิง อีกทั้งให้ประชาชนมีความสัมพันธ์กันได้ทั่วไป โดยไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ

[12] ภายหลังฉิงะ นะโอะยะได้พูดเกี่ยวกับเรื่องการเสียชีวิตของพี่ชายว่าเป็นเพราะพี่เลี้ยงเด็กพาพี่ชายของเขาไปเที่ยวที่บ้านอื่นและพี่เลี้ยงนำอะไรสักอย่างมาให้พี่ชายกิน ทำให้พี่ชายเสียชีวิต

ฉิงะได้รับการเอาใจใส่ในการเลี้ยงดูเป็นอย่างดีจากปู่กับย่า โดยเฉพาะความรักและความห่วงใยจากย่าที่มีให้เขาอย่างท่วมท้นนั้น ทำให้ฉิงะกลายเป็นเด็กที่มักจะทำอะไรตามใจตนเอง

แผนภาพที่ 2 ครอบครัวของฉิงะ นะโอะยะที่อุชิซะอิวะอิ โตเกียว

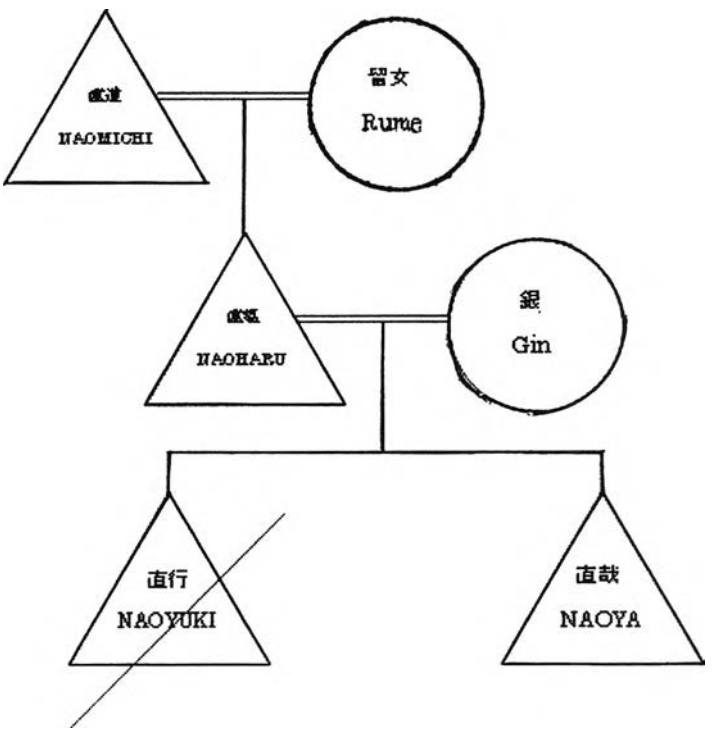

ในขณะที่อยู่โตเกียว พ่อของเขาได้สมัครเข้าทำงานในกระทรวงศึกษาธิการและปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานการเงินของโรงเรียนมัธยมปลายแห่งหนึ่งในเมืองคะนะสะวะ(Kanazawa: 金沢)[13] ต่อมาได้ลาออกและไปทำงานเป็นพนักงานธนาคารคะอิ-อิชิ ประจำอยู่ที่สาขาปูซาน(Pusan: 釜山)[14] ประเทศเกาหลี

---

[13] คะนะสะวะ(Kanazawa:金沢) เป็นชื่อของเมืองที่ตั้งอยู่ในจังหวัดอิชิกะวะ(Ishikawa:石川)

[14] ปูซาน(Pusan:釜山) เป็นชื่อของเมืองที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของคาบสมุทรเกาหลี

นักเขียนชื่อยะซุโอะกะ โฉตะโร (Yasuoka Shoutarou:安岡章太郎,1920 - ปัจจุบัน)[15] ได้กล่าวถึงการลาออกจากธนาคารที่อิฉิมะกิ และกลับมาอยู่ที่โตเกียวของนะโอะฮะรุ พ่อของฉิงะ นะโอะยะว่า มีเหตุผลที่น่าจะเป็นไปได้ 2 ข้อ คือ

1. นะโอะฮะรุต้องการเริ่มทำธุรกิจที่โตเกียว จึงตัดสินใจลาออกจากธนาคารและพาครอบครัวย้ายกลับมาอยู่กับพ่อแม่ที่โตเกียว แต่เนื่องจากในขณะนั้นเขายังอ่อนประสบการณ์ทางด้านธุรกิจจึงไปทำงานที่คะนะสะวะ เพื่อรอให้ถึงเวลาที่พร้อมทำธุรกิจ

2. นะโอะฮะรุต้องการให้ครอบครัวอยู่พร้อมหน้ากัน พี่ชายของฉิงะคือนะโอะยุกินั้นเกิดที่โตเกียว แต่ต่อมาพ่อต้องไปทำงานที่อิฉิมะกิจึงพาแม่กับพี่ชายไปอยู่ด้วย และพี่ชายก็เสียชีวิตที่นี่ สาเหตุของการเสียชีวิตนอกจากความอ่อนประสบการณ์ของพ่อแม่ที่ยังอยู่ในวัยหนุ่มสาวแล้ว อากาศทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พ่อต้องตัดสินใจพาครอบครัวกลับมาอยู่ที่โตเกียว แต่พ่อก็ต้องรอให้ฉิงะโตพอที่จะอดทนกับการเดินทางไกลได้ก่อน จนกระทั่งฉิงะอายุได้ 3 ขวบ พ่อจึงพาครอบครัวกลับมาอยู่กับปู่และย่าที่โตเกียว แต่พ่อไม่สามารถทนใช้ชีวิตอยู่ร่วมบ้านกับปู่และย่าได้จึงไปทำงานในที่ที่อยู่ห่างไกล[16]

ด้วยเหตุผลทางหน้าที่การงานทำให้เขากับพ่อไม่มีเวลาอยู่ใกล้ชิดกัน และพ่อก็กลับมาเยี่ยมบ้านไม่บ่อยนัก ส่วนแม่แม้ว่าจะอยู่บ้านเดียวกันกับฉิงะแต่แม่ก็ไม่มีโอกาสแสดงความรักที่มีต่อลูกได้ เพราะเวลาที่เขาไม่สบายย่าจะเป็นคนที่คอยดูแล ส่วนแม่นั้นเป็นเพียงแค่ผู้ช่วยย่าและได้แต่ยืนมองอยู่ห่าง ๆ เท่านั้น ความทรงจำของเขาที่มีต่อแม่ในขณะนั้นคือ แม่ช่างเหมือนกับสาวใช้ที่นั่งปัดกวาดเช็ดถูตามระเบียงบ้าน ฉิงะมักจะไปเล่นในห้องนอนของปู่ย่า และในตอนกลางคืนเขาจะนอนกับปู่ย่าทุกคืน ส่วนแม่จะนอนในห้องนอนของพ่อเพียงลำพังโดยไม่มีทั้งสามีและลูกชายอยู่เคียงข้าง ทุกครั้งที่พ่อกลับมาเยี่ยมบ้านแม่จะร้องไห้และฟ้องพ่อเสมอว่าฉิงะเป็นเด็กที่เอาแต่ใจตัวเอง แม่พูดอะไรก็ไม่ค่อยเชื่อฟัง

---

[15] ยะซุโอะกะ โฉตะโร จบการศึกษาด้านวรรณคดีจากมหาวิทยาลัยเคโอ นอกจากเขียนนวนิยายแล้วเขายังได้เขียนทฤษฎีและบทความต่าง ๆ ด้วย ยะซุโอะกะได้รับรางวัลอะกุตะงะวะจากนวนิยายเรื่อง "อินกินะ ทะโนะฉิมิ" 『Inki na Tanoshimi:陰気な愉しみ』 ในปี ค.ศ.1953 ที่จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 29

[16] 安岡章太郎、「『暗夜行路』その背景—［志賀直哉私論］抄」日本の作家 9 志賀直哉、東京：小学館、1991、pp.23－24.

ในด้านการเงินครอบครัวฉิงะในสมัยนั้นยังมีฐานะไม่มั่นคงนัก ปู่ทำงานให้ตระกูลโซมะได้เงินเดือนละ 25 เยน และย่าทำมิโซะ(เต้าเจี้ยวญี่ปุ่น)กับเหล้าญี่ปุ่นขายคนที่อยู่ในบริเวณนั้น เพื่อนำเงินมาช่วยจุนเจือรายได้ของครอบครัว [17] ส่วนพ่อที่เป็นพนักงานธนาคารและต่อมาทำงานรับราชการก็ยังมีรายได้ไม่มากนัก

2.3 ชีวิตวัยเรียน

ฉิงะเข้าเรียนชั้นอนุบาลที่โรงเรียนยูฉิเกียวริทซุ (Yuushikyouritsu : 有志共立) ซึ่งเป็นโรงเรียนอนุบาลแห่งที่สองในโตเกียว ที่โรงเรียนเขาได้เรียนการปั้นดินเหนียว การเขียนพู่กัน การต่อของเล่นที่ทำจากไม้ การร้องเพลง กายบริหาร[18] ชีวิตของเขาในขณะนั้นเต็มไปด้วยความสนุกสนานและตลอดระยะเวลา 3 ปีที่เข้าเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ย่าเป็นคนไปรับส่งเขาเองทุกวัน ส่วนแม่นั้นไม่มีโอกาสได้ไปโรงเรียนของลูกชายคนเดียวแม้แต่ครั้งเดียว[19] ต่อมาเขาเข้าเรียนแผนกเตรียมประถม ระดับ 6 ที่โรงเรียนกะกุฌูอิน(Gakushuuin:学習院) โรงเรียนแห่งนี้เป็นโรงเรียนชายล้วน เด็กที่มาเรียนจะเป็นลูกหลานของชนชั้นสูงของญี่ปุ่นและครอบครัวที่มีฐานะทางการเงินดี

อะงะวะ ฮิโระยุกิ (Agawa Hiroyuki:阿川弘之,1920 - ปัจจุบัน)[20] นักเขียนและนักวิจารณ์วรรณคดี ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ครอบครัวฉิงะให้ฉิงะเรียนที่โรงเรียนกะกุฌูอินว่า เป็นเพราะว่าในปีเดียวกันนั้น นะโอะมะซะ (Naomasa : 直方) [21] ผู้มีศักดิ์เป็นอาของเขาได้เข้าเรียนที่โรงเรียนกะกุฌูอินในแผนกเตรียมประถม ระดับ 3 และฉิงะก็มีอายุถึงเกณฑ์ที่จะเข้าเรียนได้ ดังนั้นการเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีญาติอยู่ด้วย จึงทำให้ครอบครัวฉิงะโดยเฉพาะย่าจะได้ไม่ต้องเป็นห่วงเขามากนัก และ

---

[17] 阿川弘之、「生母銀」志賀直哉 上、東京：新潮社、1994、p.35.

[18] 福田清人・栗林秀雄、「幼少年期」志賀直哉・人と作品、東京：清水書院、1990、p.12.

[19] 阿川弘之、「生母銀」志賀直哉 上、東京：新潮社、1994、p.53.

[20] อะงะวะ ฮิโระยุกิ จบการศึกษาจากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยโตเกียว เขาคลั่งไคล้ศรัทธาและให้ความเคารพฉิงะในฐานะอาจารย์ ในปีค.ศ.1966 ผลงานของเขาเรื่อง "ยะมะโมะโตะ อิโซะโระกุ" 『Yamamoto Isoroku: 山本五十六』 ได้รับรางวัลด้านวรรณคดี ที่จัดโดยสำนักพิมพ์ฉินโชฉะ และได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทางด้านวัฒนธรรม ในปีค.ศ.1999

[21] ชื่อของอา โดยทั่วไปแล้วสามารถอ่านว่านะโอะกะตะ(Naokata)ได้เช่นกัน

เหตุผลอีกข้อที่ครอบครัวฉิงะเลือกโรงเรียนกะกุฌูอิน อาจเป็นเพราะในขณะนั้นโรงเรียนกับบ้านอยู่ไม่ห่างไกลกันมากนัก ทำให้สะดวกในการเดินทางไปเรียน[22]

นะโอะมะซะเป็นหลานของเซะอิซะอิ(Seisai:正斉)[23] ซึ่งเป็นพี่ชายของปู่ แม้ว่านะโอะมะซะจะมีศักดิ์เป็นอาของฉิงะ แต่ก็มีอายุมากกว่าฉิงะเพียง 4 ปีเท่านั้น การที่เขากับอาได้เรียนที่โรงเรียนเดียวกันทำให้ทั้งสองคนเป็นเหมือนพี่กับน้องมากกว่าอากับหลาน

แผนภาพที่ 3 ครอบครัวของฉิงะ นะโอะยะ กับครอบครัวของนะโอะมะซะ

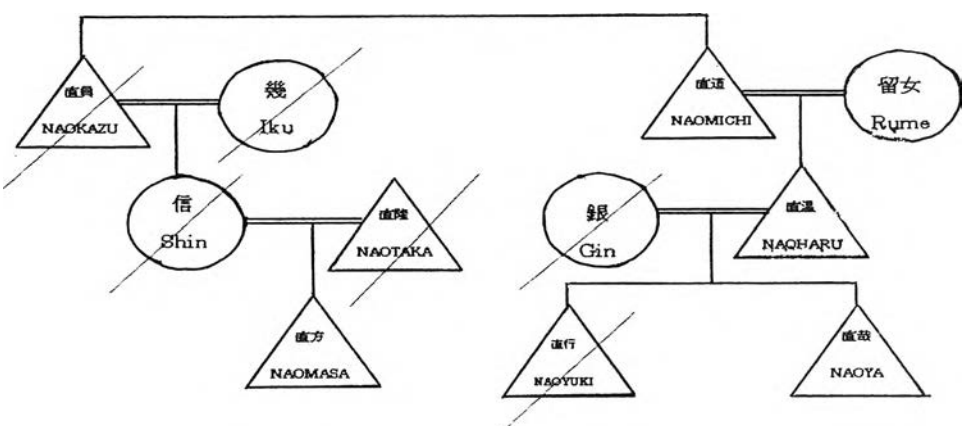

ในห้องเรียนแผนกเตรียมประถม ระดับ 6 ที่ฉิงะเข้าเรียนนั้น มีนักเรียนทั้งหมด 19 คน มาจากครอบครัวซามูไร 2 คน คือ เขาและเพื่อนอีกหนึ่งคน และมาจากครอบครัวสามัญชนอีก 2 คน ส่วนนักเรียนที่เหลือนอกจากนั้นมาจากตระกูลชั้นสูงทั้งหมด ผลการเรียนของเขาในปีแรกที่กะกุฌูอิน เขาสอบได้เป็นลำดับที่ 17 ของห้อง เนื่องจากเขาขาดสอบในหลายวิชาเช่น วิชาการอ่าน วิชาเรียงความ วิชา

---

[22]Ibid.,p 55.

[23] เซะอิซะอิ(Seisai:正斉) มีชื่อเดิมว่านะโอะกะสุ(Naokazu:直員) เป็นพี่ชายคนโตของปู่ มีอายุห่างกัน 13 ปี พี่ชายของปู่ให้การดูแลอุปการะปู่เสมือนเป็นพ่อ และก่อนการปฏิวัติในสมัยเมจิ นะโอะกะสุได้วางมือจากการเป็นซามูไร เพื่อไปใช้ชีวิตสันโดษและได้เปลี่ยนชื่อเป็นเซะอิซะอิ ดังนั้นปู่ซึ่งเป็นน้องชายจึงต้องรับหน้าที่สืบทอดตระกูลฉิงะ นะโอะกะสุมีลูกสาวชื่อฉิน(Shin: 真) และแต่งงานกับนะโอะตะกะ(Naotaka: 直隆) มีลูกชาย 1 คนคือ นะโอะมะซะ(Naomasa:直方) แต่ทั้งฉินและนะโอะตะกะเสียชีวิตตั้งแต่อายุยังน้อย ปู่จึงรับอุปการะเลี้ยงดูเด็กคนนี้เป็นบุตรบุญธรรม

เขียนพู่กัน ฯลฯ ในช่วงนั้นฉิงะป่วยเป็นโรคไทฟอยด์ และย่าคงเกรงว่าถ้าให้ไปโรงเรียนจะนำเชื้อไปติดเพื่อน ๆ จึงให้พักรักษาตัวอยู่ที่บ้านและหยุดเรียนเป็นเวลานาน ตลอดระยะเวลาที่ป่วยย่าคอยดูแลอาการป่วยของเขา ส่วนแม่จะเป็นคนคอยจดบันทึกอุณหภูมิของร่างกาย ในเรื่องผลการเรียนหลังจากนั้นก็จัดอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ [24] เมื่อเข้าเรียนในระดับต้นที่โรงเรียนกะกุณูอิน หลังเลิกเรียนเขาจะไปเที่ยวเล่นนอกบ้านกับกลุ่มเพื่อน ๆ เล่นซุกซนไปตามประสาเด็กผู้ชาย เช่น เอากระชอนไปช้อนกุ้งในท้องร่องแล้วนำมาต้มกินกับเพื่อน หรือไปจับปลาโดยใช้ไม้แทงบ้าง เมื่อกลับมาจากการเที่ยวเล่นนอกบ้านแล้วเขาก็จะอ่านนิทานหรือ ดูรูปภาพในนิตยสาร เขาใช้ชีวิตเช่นนี้เป็นประจำทุกวัน

2.3.1 เหตุการณ์เศร้าโศกในชีวิต

ในปีค.ศ. 1890 (ปีเมจิที่ 23) เดือนเมษายน ปู่ลาออกจากการทำงานให้ตระกูลโซมะ หลังจากปลดจากภาระเรื่องงานแล้ว เรื่องภาระงานภายในบ้าน ปู่ก็มอบหน้าที่ผู้สืบตระกูลฉิงะคนต่อไปให้แก่พ่อ หลังจากปู่พ้นจากหน้าที่ในตระกูลโซมะแล้ว พวกเขาได้ย้ายบ้านไปอยู่ที่บ้านหลังใหม่ในพื้นที่ของสวนสาธารณะฉิบะ (Shiba Kouen:芝公園) โตเกียว บ้านหลังนี้เดิมเป็นที่พักของผู้ปฏิบัติธรรมวัดโสโจจิ(Zoujouji: 増上寺) จึงเป็นบ้านที่มีบริเวณกว้างขวางมาก [25] หลังจากใช้ชีวิตที่นี่เป็นระยะเวลา 3 ปี เช้าวันหนึ่งในฤดูร้อนปีค.ศ.1893 (ปีเมจิที่ 26) มีตำรวจมาตรวจค้นที่บ้านและจับกุมตัวปู่ไป เหตุการณ์นี้สร้างความตกใจให้กับทุกคนในบ้านเป็นอย่างมาก สาเหตุของการจับกุมเนื่องมาจากโกเซะอิ นิฌิโงะริ (Gousei Nishigori:剛清錦織) ซึ่งเป็นข้ารับใช้ของตระกูลโซมะได้ไปฟ้องร้องว่าปู่เป็นผู้บงการในการลอบวางยาพิษมะซะตะเนะ(Masatane: 誠胤) อดีตผู้ครองแคว้นโซมะในสมัยนั้น เหตุการณ์ในครั้งนี้ถือเป็นเรื่องโศกเศร้าครั้งแรกในชีวิตของฉิงะ ต่อมาผลของการพิจารณาคดีปรากฏว่าจากการไปขุดศพของมะซะตะเนะขึ้นมาชันสูตรพลิกศพ ไม่ปรากฏว่ามียาพิษอยู่ในร่างกายแต่อย่างใด[26] เมื่อคดีคลี่คลายแล้วปู่ได้รับการปล่อยตัวกลับบ้าน ปู่ถูกจับกุมตัวเป็นระยะเวลาทั้งหมด 75 วัน ทุกคนในบ้านเมื่อทราบผลการพิจารณาคดีต่างยินดีและรอคอยการกลับมาของปู่ ฉิงะก็ดีใจเช่นกันแต่ไม่กล้าออกมาเผชิญหน้าปู่ได้แต่ยืนหลบอยู่ข้างหลังคนอื่น จนกระทั่งปู่เรียกหา เขาจึงถูกพาตัวออกไปหาปู่ ทันทีที่เห็นหน้าปู่เขาก็เอาแต่ร้องไห้ฟูมฟาย คดีที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ทำให้ฉิงะรู้ว่าปู่มี

---

[24] Ibid.,p 56.

[25] วัดโสโจจิ(Zoujouji:増上寺)เป็นวัดในศาสนาพุทธ นิกายโจโดะ (Joudoshuu:浄土宗) นับถือพระโพธิสัตว์กวนอิม

[26] 志賀直哉、現代日本文學大系 **34** 志賀直哉集、東京：清水書院、1978、p.461.

ความสำคัญต่อเขามากเพียงใดและอาการเขินอายไม่กล้าออกไปพบหน้าปู่นั้นแสดงให้เห็นถึงความยินดีปรีดาอย่างเปี่ยมล้นของฉิงะนั่นเอง[27]

ในปีเดียวกันช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน ก่อนที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับกลางที่กะกุฌูอินเขาได้เข้าร่วมกิจกรรมว่ายน้ำที่คะตะเซะ (Katase:片瀬)[28] กับทางโรงเรียน ระหว่างที่เขาเข้าร่วมกิจกรรมนั้นปู่ให้คนนำจดหมายมาแจ้งข่าวการตั้งครรภ์ของแม่ให้ทราบ หัวใจของเขาเต้นแรงด้วยความยินดี ช่วงเวลา 12 ปีที่ผ่านมาเขาไม่เคยสัมผัสความรู้สึกของการมีพี่น้อง ดังนั้นเขาจึงเฝ้ารอวันที่จะได้กลับบ้านและได้ซื้อหวีกับปิ่นปักผมที่ทำจากเปลือกหอยไปฝากแม่ด้วย แต่เมื่อกลับไปถึงบ้านก็พบว่าแม่ของเขาไม่สบายเนื่องจากมีอาการแพ้ท้องอย่างรุนแรง อาการของแม่ค่อย ๆ กำเริบมากขึ้นและในวันที่ 30 เดือนสิงหาคม ปีค.ศ.1890 (ปีเมจิที่ 23) แม่เสียชีวิตลงด้วยวัย 33 ปี เขานำของที่ตั้งใจซื้อมาให้แม่ใส่ลงในโลงศพด้วย เมื่อแม่เสียชีวิตพ่อไม่ได้ร้องไห้แต่คนที่ร้องไห้กลับเป็นปู่ ในวัยเพียง 13 ปีของฉิงะเหตุการณ์นี้เป็นครั้งแรกที่เขารู้สึกถึงการสูญเสียที่ไม่สามารถเอากลับคืนมาได้ เขาเศร้าโศกเสียใจกับการจากไปของแม่มาก เขาร้องไห้ทุกวัน บางครั้งก็ร้องจนถึงรุ่งสางของอีกวันหนึ่ง และย่าก็จะร้องไห้ไปกับเขาด้วยทุกครั้ง ในขณะนั้นเขาคิดว่าย่าคงรักแม่มากเพราะแม่มาเป็นลูกสะใภ้ของตระกูลฉิงะด้วย วัยเพียง 16 ปี ปู่กับย่าก็มีลูกชายเพียงคนเดียวคือพ่อของเขา ดังนั้นปู่กับย่าก็คงจะรักแม่เสมือนกับเป็นลูกสาวที่แท้จริง [29] ในภายหลังเมื่อฉิงะแก่ตัวลงและหวนคิดถึงเรื่องนี้จึงรู้ว่าแท้ที่จริงแล้วย่าไม่ได้ร้องไห้เสียใจเพราะการจากไปของแม่ แต่เป็นเพราะย่าเห็นเขาร้องไห้แล้วเกิดความสงสารหลานจึงร้องไห้ไปด้วย

2.3.2 ครอบครัวใหม่ของพ่อ

หลังจากแม่เสียชีวิตไปไม่นาน พ่อก็แต่งงานใหม่ในปีเดียวกัน ฉิงะ นะโอะยะได้ไปร่วมงานแต่งงานด้วย เขาต้องการแสดงให้แม่เลี้ยงเห็นถึงความกล้าและบ้าบิ่นของเขาในการพบกันครั้งแรก เขาจึงแสดงพฤติกรรมที่เขาไม่เคยทำมาก่อนออกมา เช่น ในขณะที่ปู่กับย่ายกจอกเหล้าขึ้นด้วยมือสองมือ แต่เขากลับใช้เพียงมือขวายกจอกเหล้า และแสดงท่ารำดาบที่เขาพอจดจำได้ให้แม่เลี้ยงดู ในงานแต่งงาน

---

[27]福田清人・栗林秀雄、「幼少年期」志賀直哉・人と作品、東京：清水書院、1990、p.16.

[28] คะตะเซะ(Katase:片瀬)เป็นชายฝั่งทะเลที่อยู่ในเมืองฟุจิซะวะ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดคะนะกะวะ

[29] 志賀直哉、「続創作余談」現代日本文學大系 34 志賀直哉集、東京：筑摩書房、1978、p.394.

ของพ่อ เขาไม่ได้แสดงอาการสำรวมเลย แม่เลี้ยงของเขาชื่อว่าโค(Kou:活)[30] อายุ 24 ปี เป็นคนที่มีหน้าตาสวย ทุกคนชื่นชมแม่เลี้ยงมาก แม้ว่าเขาและแม่เลี้ยงจะมีอายุห่างกันเพียง 11 ปี แต่แม่คนใหม่ก็คอยปกป้องเขาทุกครั้งแม้แต่ตอนที่ฉิงะกับพ่อทะเลาะกัน แม่เลี้ยงก็จะเป็นคนกลางที่พยายามไกล่เกลี่ยให้ทั้งสองฝ่ายหันมาปรองดองกัน

แผนภาพที่ 4 ครอบครัวของฉิงะ นะโอะยะที่โตเกียวหลังจากพ่อแต่งงานใหม่

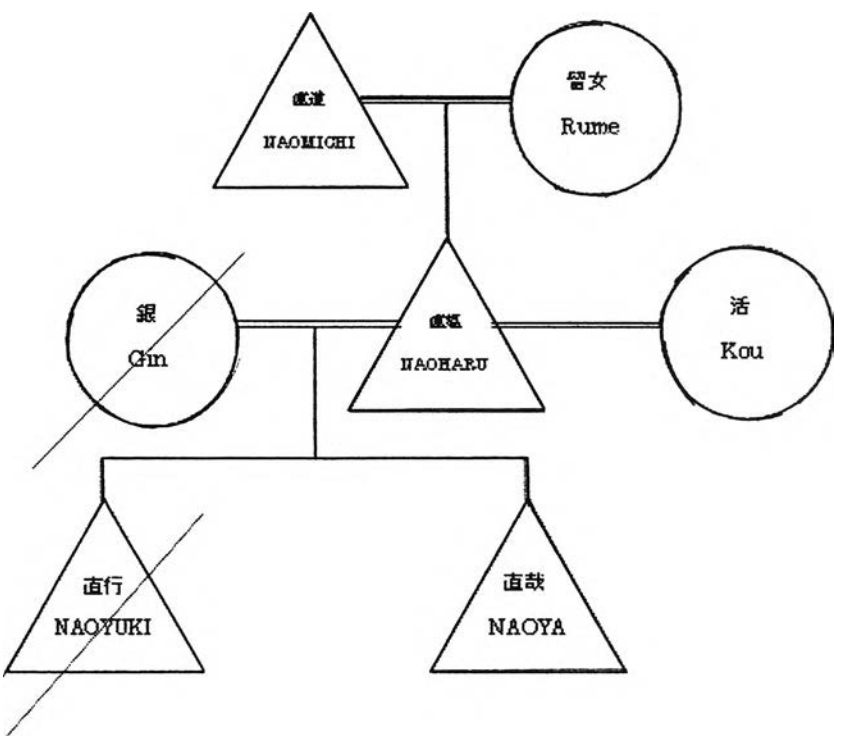

ในเดือนมีนาคม ปีค.ศ.1897 (ปีเมจิที่30) แม่เลี้ยงได้ให้กำเนิดลูกสาวคนแรกชื่อฟุซะโกะ (Fusako:英子) น้องสาวต่างมารดาคนนี้มีอายุห่างกับฉิงะถึง 14 ปี ในช่วงนั้นพ่อได้ก้าวเข้าสู่วงการธุรกิจอย่างเต็มตัวโดยทำงานให้กับบริษัทโสบุเตะท์ซุโค (Zoubu Tetsudou:蔵武鉄道) รวมระยะเวลาได้ 4 ปีแล้ว พ่อของเขาเติบโตอย่างรวดเร็วในแวดวงธุรกิจและสามารถทำรายได้เพิ่มให้แก่

---

[30] ในเรื่องเกี่ยวกับการตายของแม่และเรื่องแม่เลี้ยงของฉิงะ นะโอะยะ สามารถหาอ่านเพิ่มเติมจากเรื่องสั้นเรื่อง "ฮะฮะ โนะ ฉิ โทะ อะตะระฉิอิ ฮะฮะ" 『Haha no Shi to Atarashii Haha:母の死と新しい母,1912』 ที่ฉิงะ เป็นผู้เขียน

ตระกูลฉิงะอย่างมากมาย ดังนั้นพ่อจึงพาครอบครัวย้ายจากฉิบะไปอยู่ที่อะสะบุ(Azabu:麻布)[31]บ้านหลังนี้เดิมเคยเป็นคฤหาสถ์ของไดเมียว มีพื้นที่กว่า 5,289 ตารางเมตร[32] เป็นบ้าน 3 ชั้น มีสวนดอกไม้และภูเขาจำลองอยู่ในบริเวณสวนด้วย ต่อมาแม่เลี้ยงได้ให้กำเนิดลูกชาย 1 คนและลูกสาวอีก 4 คน รวมแล้วเขามีน้องชายและน้องสาวต่างมารดา 6 คน ซึ่งน้องสาวคนสุดท้องมีอายุห่างจากเขาถึง 29 ปี

แผนภาพที่ 5 ครอบครัวของพ่อกับแม่เลี้ยง

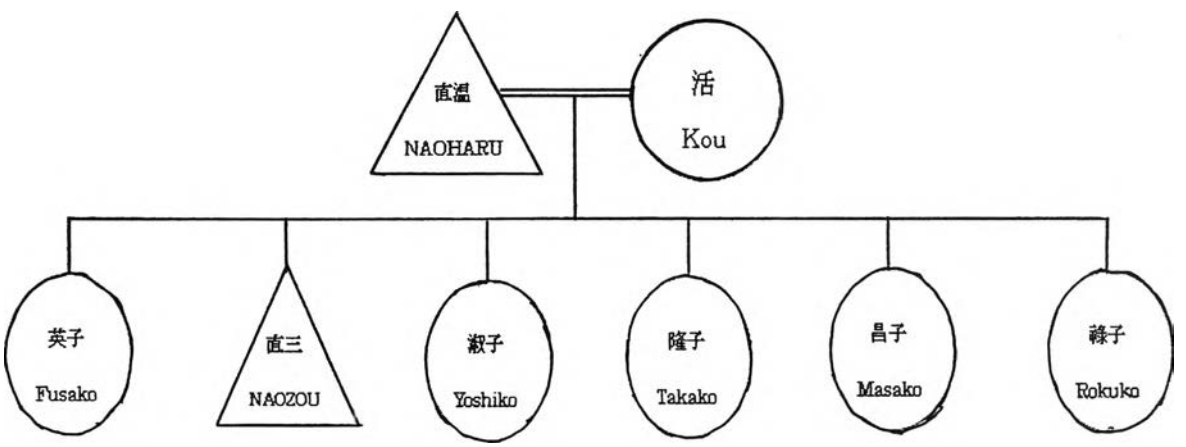

2.4 ชีวิตวัยหนุ่ม

เมื่อเข้าศึกษาต่อในขั้นกลางที่กะกุฌูอิน ฉิงะ นะโอะยะได้ให้ความสนใจกับการเล่นกีฬาทุกประเภทไม่ว่าจะเป็นเทนนิส ว่ายน้ำ เรือพาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกีฬาเบสบอลเขาเล่นได้ดีจนเป็นตัวแทนของชั้นเรียน ในเวลาหลังเลิกเรียนเขามักจะออกกำลังกายด้วยการเล่นกีฬาอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่ที่สนามของโรงเรียน การออกกำลังกายที่เขาชื่นชอบมากที่สุดคือการปั่นจักรยาน และรถจักรยานคันที่เขาใช้อยู่

---

[31] อะสะบุเป็น1ใน35เขตของเมืองโตเกียวในปัจจุบัน ในสมัยนั้นผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณเขตอะสะบุส่วนใหญ่แล้วจะเป็นบุคคลที่มีฐานะทางสังคมดีหรือเป็นชาวต่างชาติที่เข้ามาทำงานหรือพำนักในญี่ปุ่น บ้านแต่ละหลังมีลักษณะใหญ่โตโอ่อ่า

[32] ในสมัยนั้นมีการคำนวณพื้นที่โดยใช้หน่วยเป็นท์ซุโบะ เทียบตามมาตราหน่วยวัดพื้นที่ 1 ท์ซุโบะเท่ากับ 3.306 ตารางเมตร บ้านของฉิงะ มีพื้นที่ทั้งหมด 1,600 ท์ซุโบะ จึงเท่ากับ 5,289.25 ตารางเมตร

ในขณะนั้นปู่เป็นคนซื้อให้[33] เขาใช้จักรยานเสมอไม่ว่าจะไปที่ไหน เช่น ไปโรงเรียน ไปบ้านเพื่อน ไปซื้อของ เขาปั่นจักรยานได้เก่งมากจนสามารถปั่นแบบกลับหลังได้ ความเหน็ดเหนื่อยจากการใช้แรงปั่นจักรยานทำให้เขากินอาหารได้มาก บางวันสามารถกินได้ถึง 6-7 จาน เมื่อเข้าห้องนอนก็ไม่มีเรี่ยวแรงเหลือพอที่จะทำการบ้านหรือทบทวนตำรา บางครั้งก็ฟุบหลับคาโต๊ะหนังสือ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เขาไม่สามารถสอบเลื่อนชั้นเพื่อเข้าเรียนในขั้นกลาง ระดับ 4 ได้ ต้องเรียนซ้ำชั้นในปีค.ศ.1898 (ปีเมจิที่ 31) ขณะนั้นเขาอายุได้ 15 ปี ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ปีค.ศ.1899 (ปีเมจิที่32) แม่เลี้ยงได้ให้กำเนิดลูกชายชื่อนะโอะโส(Naozou:直三)[34]

2.4.1 นับถือศาสนาคริสต์

เมื่อย้ายมาอยู่ที่บ้านอะสะบุ ฌิงะ นะโอะยะได้รู้จักกับนักศึกษาหนุ่มที่มาช่วยทำงานในบ้านชื่อ ซุเอะนะงะ คะโอะรุ (Suenaga Kaoru : 末永馨) บุคคลผู้นี้เป็นผู้ที่โน้มน้าวเขาให้เข้ารับฟังการปาฐกถาของอุชิมุระ คันโส (Uchimura Kanzou : 内村鑑三)[35] และในปีค.ศ.1900(ปีเมจิที่33) เขาได้มีโอกาสเข้าฟังการปาฐกถาของอาจารย์อุชิมุระเป็นครั้งแรก เขารู้สึกว่าเนื้อหาการปาฐกถาของอาจารย์นั้นช่างแตกต่างไปจากสิ่งที่เขาเคยได้ฟังตามโบสถ์อย่างสิ้นเชิง ถ้อยคำที่กล่าวเต็มไปด้วยพลังอันหนักหน่วงและมีจังหวะรวดเร็ว เนื้อหาของพระคัมภีร์ก็ไม่ได้พูดถึงสิ่งเลวร้าย ขณะนั้นเขาจำไม่ได้เลยว่าอาจารย์พูดถึงอะไรบ้าง แต่นั่นเป็นความประทับใจที่เขามีต่ออาจารย์ ในขณะนั้นเขามีอายุได้ 17 ปี

---

[33] ยานพาหนะในสมัยนั้นมีเพียงมอเตอร์ไซค์และรถที่ใช้แรงคนลาก ส่วนรถจักรยานเป็นสินค้าที่ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศและมีราคาแพง จึงยังไม่เป็นที่แพร่หลายในขณะนั้น

[34] ในการตั้งชื่อของคนญี่ปุ่นนั้นมักจะแสดงลำดับของลูกด้วยการระบุลงในชื่อต้น ชื่อของลูกคนโตมักจะใช้ตัวคันจิที่มีความหมายว่าหนึ่ง เช่น อิชิโร(Ichirou:一郎) คำว่า อิชิ แปลว่าหนึ่ง และถ้าเป็นคนรองจะเป็นจิโร(Jirou: 次郎) คำว่า จิ แปลว่า ลำดับถัดไป ในตระกูลฌิงะนั้นไม่เคยมีการตั้งชื่อโดยใส่คำที่มีความหมายว่าหนึ่ง สอง หรือสามลงไปในชื่อเลย จนมาถึงชื่อน้องชายต่างมารดาของฌิงะ ซึ่งถ้านับตามลำดับลูกชายของพ่อแล้ว พี่ชายของเขา(นะโอะยุกิ)ที่เสียชีวิตไปคือลูกชายคนแรก ฌิงะเป็นลูกชายคนที่สอง และนะโอะโสเป็นลูกชายคนที่สาม ดังนั้นในชื่อของนะโอะโสจึงได้ระบุตัวคันจิที่แปลว่าสามลงไปในชื่อด้วย ซึ่งนอกเหนือจากต้องการแสดงถึงลำดับของลูกชายแล้ว ยังสามารถแสดงให้เห็นถึงลำดับของผู้ที่จะสืบทอดมรดกของตระกูล ฌิงะด้วย

[35] อุชิมุระ คันโส(1861-1903) เป็นนักสอนศาสนาคริสต์และเป็นผู้ก่อตั้งขบวนการต่อต้านพิธีทางศาสนาคริสต์ โดยไม่ให้ความสำคัญกับการเข้าโบสถ์ (Mukyoukai Shugi : 無教会主義) ดังเช่นธรรมเนียมที่สืบทอดกันมาในศาสนาคริสต์ แต่จะมุ่งเน้นในเรื่องของการวิจัยพระคัมภีร์และการเผยแผ่ศาสนาคริสต์

หอสมุดกลาง สำนักงานวิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

และหลังจากนั้นเขาได้เปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์และเข้าฟังการบรรยายของอาจารย์อย่างต่อเนื่อง และเมื่อเวลาผ่านไปเขาค่อย ๆ ซึมซับในคำสั่งสอนของอาจารย์ที่ว่า

「正しきものを憧れ、不正虚偽を憎む」

"Tadashiki Mono o Akogare,Fusei Kyogi o Nikumu"

"หลงใหลในความถูกต้อง เกลียดในสิ่งที่ไม่ถูกต้องโกหกฉ้อฉล"

ฉิงะกล่าวว่า "ในช่วงชีวิตวัยหนุ่ม ถ้าไม่ได้มาพบกับบุคคลท่านนี้ เขาอาจใช้ชีวิตอย่างไม่มีแก่นสารไปตลอดชีวิต อาจารย์อุชิมุระเป็น 1 ใน 3 ของบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างใหญ่หลวง และอาจารย์เป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังในการสร้างศีลธรรมจรรยาให้เกิดกับตน" เป็นระยะเวลาถึง 7 ปีที่เขานับถือศาสนาคริสต์และไปมาหาสู่อาจารย์ จนกระทั่งในปีค.ศ.1907 (ปีเมจิที่ 40) เมื่อเขาอายุได้ 24 ปีเขาเลิกนับถือศาสนาคริสต์ เนื่องจากช่วงที่อายุ 20 ปีต้น ๆ เขามีความปรารถนาต่อเพศหญิง ในช่วงนั้นเขาต้องต่อสู้กับความต้องการที่อยู่ภายในของตนกับหลักคำสอนที่เป็นบัญญัติสิบประการของศาสนาคริสต์ ในข้อ 6 ที่ว่า "อย่าล่วงประเวณี" [36] ในที่สุดเขาก็ไม่อาจทนต่อความต้องการทางเพศที่คุกคามอยู่ได้ และพ่ายแพ้ต่อความต้องการในกายของตนเอง ประกอบกับนิสัยส่วนตัวของเขาเป็นคนที่ดื้อรั้น จึงอยากมีชีวิตที่อิสระเหมือนคนทั่วไป และหลังจากที่สามารถหลุดจากพันธนาการคำสอนของนักบุญเปาโลที่กล่าวไว้ว่า "พวกแกทั้งหลายจงออกห่างจากสิ่งลามกอนาจาร" (Nanjira Midara o Sakeyo : 汝等淫を避けよ) เขาก็เริ่มไปเที่ยวที่โยะฉิวะระซึ่งเป็นแหล่งรวมของสถานเริงรมย์ในสมัยนั้น และประพฤติตัวสำมะเลเทเมาตามแบบที่เขาอยากทำ[37]

ตลอดระยะเวลา 7 ปีของการเข้าเป็นคริสตศาสนิกชนนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นการไปพูดคุยกับอาจารย์อุชิมุระมากกว่าที่จะมุ่งเอาดีในทางศาสนา และการได้พบปะพูดคุยกับอาจารย์นี้เองที่เป็นการจุดประกายทางความคิด ความมีจิตสำนึกและความมีสติให้แก่เขา เขารู้จักสร้างกฎระเบียบให้กับตนเอง โดยเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิตประจำวัน จากที่เคยออกกำลังกายทุกวัน เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงและกระปรี้กระเปร่าก็หยุดทำ เพราะคิดว่าเป็นการไร้ความหมายที่จะทำกิจกรรมเหล่านั้น ครั้งหนึ่งที่โรงเรียนมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยกันปรับปรุงโรงเรียนและเขาก็เป็นหนึ่งในสมาชิกของกลุ่ม แต่ในขณะนั้นเขารู้สึกว่าเรื่องที่ทุกคนทำช่างเป็นเรื่องที่ไร้สาระและไร้เหตุผลจึงออกจากกลุ่มไป การทำเพื่อตัวเอง

---

[36] ในความเชื่อทางศาสนาถือว่าการล่วงประเวณีเป็นความผิดหนัก และมีโทษเท่ากับการฆ่าคน

[37]阿川弘之、「キタ・セクスアリス」志賀直哉 上、東京：新潮社、1994、p.132.

โดยกล้าที่จะยืนกรานในความคิดของตนเขาทำให้เขารู้สึกถึงความภาคภูมิใจในตัวเอง เขาเริ่มเห็นว่าสิ่งที่ทุกคนทำนั้นบ้าบอมากขึ้นเรื่อย ๆ ในขณะนั้นเขาเกิดความรู้สึกว่าเขาต้องแยกออกไปจากทุกคน ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งโตเป็นหนุ่ม ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่ฉิงะเริ่มมองหาและอยากรู้จักตัวตนของตัวเองให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงทำให้การใช้ชีวิตของเขาเปลี่ยนจากโลกแห่งการเคลื่อนไหว เข้าสู่โลกของความคิดหรือโลกแห่งความสงบเงียบ เขาใช้ชีวิตในแต่ละวันด้วยการจมอยู่ในกองหนังสือซึ่งหนังสือที่เขาอ่านมีทั้งที่เป็นอัตชีวประวัติ โคลงกลอน วรรณคดี ฯลฯ

2.4.2 นิสัยรักการอ่านของฉิงะ นะโอะยะ

ฉิงะมีนิสัยรักการอ่านมาตั้งแต่เด็ก สามารถแบ่งได้ตามช่วงอายุดังนี้ คือ

ช่วงที่ 1 อายุ 11-12 ปี อ่านหนังสือนิทานและนวนิยายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ช่วงที่ 2 อายุ 13-14 ปี เริ่มอ่านผลงานของนักเขียนที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น เช่น ผลงานของอิสุมิ เคียวกะ (Izumi Kyouka : 泉鏡花) คุโระอิวะ รุอิโก(Kuroiwa Ruikou : 黒岩涙香) มุระอิ เก็นซะอิ (Murai Gensai:村井弦斎) การอ่านในตอนนั้นยังเป็นการอ่านที่อ่านแบบผ่าน ๆ เพื่อความสนุกสนาน เขาอ่านได้ทุกเวลาแม้กระทั่งขณะที่ลงแช่ในอ่างอาบน้ำ ขณะนั่งบนรถระหว่างทางไปกลับโรงเรียน ในห้องเรียนช่วงที่กำลังเรียนอยู่ก็แอบอ่าน และในที่นอนแม้จะมีแสงตะเกียงอันริบหรี่ก็ยังอ่านจนดึก เรียกได้ว่าในช่วงนี้การอ่านได้อยู่ในชีวิตประจำวันของเขาเสียแล้ว

ช่วงที่ 3 อายุ 15 - 16 ปี เขาเริ่มอ่านหนังสืออย่างจริงจังและตั้งใจ หนังสือที่ชอบคือหนังสือประเภทการผจญภัย เขาเริ่มมีอารมณ์คล้อยตามไปกับหนังสือที่อ่าน มีอารมณ์ดีใจ เสียใจจนน้ำตาไหลไปกับตัวละคร อาจกล่าวได้ว่าเป็นการปรับตัวของเขาให้เต็มไปด้วยความสามารถเต็มเปี่ยมในการรับรู้ความรู้สึกต่าง ๆ [38]

---

[38]福田清人・栗林秀雄、「幼少年期」志賀直哉・人と作品、東京：清水書院、1990、pp.26－27.

ดังนั้นในขณะที่เขาอายุ 18 ปี เมื่อมาได้พบกับอาจารย์อุชิมุระ คันโสและได้เข้ามาสัมผัสศาสนาคริสต์ ก็ยิ่งทำให้นิสัยรักการอ่านของเขาเพิ่มพูนมากขึ้นเรื่อย ๆ จากที่เคยชื่นชมในกีฬาก็กลับกลายเป็นรู้สึกว่าการเล่นกีฬาช่างเป็นเรื่องที่น่าดูถูกเหยียดหยาม ต่อมาเขามีความสนใจในวรรณคดีของประเทศทางตะวันตก เขาอ่านผลงานที่ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษของเฮนริค อิบเซน (Henrik Ibsen)[39] และผลงานของวิลเลียม เชคสเปียร์ (William Shakespeare)[40] เขาเลือกอ่านบทละครประเภทสุขนาฏกรรมโดยไม่ได้อ่านบทละครประเภทโศกนาฏกรรมเลย แสดงว่าเขายังคำนึงถึงความสนุกสนานของหนังสือเป็นหลัก และจิตใจของเขาก็เริ่มชื่นชอบในโลกของวรรณคดีทีละน้อย

2.4.3 การทะเลาะกับพ่อครั้งแรก

ในปีค.ศ.1901(ปีเมจิที่34) ได้เกิดเหตุการณ์สารพิษที่เหมืองทองแดงอะฌิโอะ (Ashio Douzan: 足尾銅山) รั่วไหลลงสู่แม่น้ำวะตะระเซะ (Watarase: 渡良瀬) ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้รับความเสียหายอย่างมาก อาจารย์อุชิมุระกับพรรคพวกจึงได้จัดแสดงปาฐกถาครั้งใหญ่เกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน โดยใช้คำพูดที่รุนแรงและดุเดือด จากการฟังปาฐกถาทำให้ฌิงะเกิดอารมณ์พลุ่งพล่าน อยากไปดูสถานที่เกิดเหตุและสภาพทุกขเวทนาของชาวบ้าน จึงขออนุญาตพ่อแต่ก็ถูกพ่อคัดค้านอย่างเด็ดขาด[41] เขายืนยันที่จะไปให้ได้จึงเป็นชนวนให้สองพ่อลูกโต้เถียงกันอย่างรุนแรง และก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างพ่อกับลูกชายเป็นครั้งแรก และท้ายที่สุดได้ข้อสรุปว่าพ่อไม่อนุญาตให้เขาไปดูสถานที่เกิดเหตุ แต่ให้ย่าและแม่เลี้ยงช่วยกันนำสิ่งของมาบรรจุใส่ถุงเพื่อส่งไปช่วยเหลือผู้ที่ประสบความเดือดร้อนจากเหตุการณ์นี้

---

[39] Henrik Ibsen (1828 – 1906) กวีและนักเขียนบทละครชาวนอร์เวย์

[40] William Shakespeare (1564-1616) กวีและนักเขียนบทละครชาวอังกฤษ

[41] สาเหตุที่พ่อขัดขวางไม่ให้ไปนั้น เนื่องจากเหมืองทองแดงที่อะฌิโอะนั้นเกิดขึ้นจากความคิดของปู่กับนักธุรกิจที่ชื่อฟุรุกะวะ อิชิเบะอิเอะ (Furukawa Ichibeie : 古河市兵衛) ช่วยกันแปลงสินทรัพย์ของแคว้นโซมะให้เป็นเงินเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่แคว้นโซมะ ดังนั้นระหว่างตระกูลฌิงะและตระกูลฟุรุกะวะจึงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนั้นพ่อของฌิงะจึงเกรงว่าถ้าให้ลูกชายไปร่วมการต่อต้านด้วย ก็จะส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์ที่มีมานานของสองตระกูลจนทำให้อาจผิดใจกันได้ และในขณะนั้นฌิงะยังเป็นนักเรียนอยู่ พ่อจึงอยากให้ลูกชายของตนตั้งใจเรียนมากกว่าที่จะไปเข้าร่วมทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางสังคม

2.4.4 การสอบตกครั้งที่สอง

ในปีถัดมาคือปีค.ศ.1902 (ปีเมจิที่35) เมื่อฉิงะ นะโอะยะอายุได้ 19 ปี เขาสอบตกเป็นครั้งที่สอง และไม่สามารถสอบเลื่อนชั้นเข้าเรียนต่อในขั้นสูงที่กะกุฌูอิน จึงต้องเรียนซ้ำชั้นขั้นกลาง ระดับ 6 อีกหนึ่งปี ซึ่งในรอบสามปีที่ผ่านมานี้เขาสอบตกถึงสองครั้ง และการสอบตกในครั้งนี้ทำให้เขาได้รู้จักกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนใหม่คือมุฌะโนะโกจิ ซะเนะอะท์ซุ (Mushanokouji Saneatsu:武者小路実篤,1885－1976) คิโนะฌิตะ โทะฌิฮะรุ(Kinoshita Toshiharu:木下利玄,1886－1925) โองิมะชิ คิงกะสุ (Oogimachi Kinkazu : 正親町公和,1887 - 1938) เพื่อนกลุ่มนี้มีความสนใจในเรื่องของวรรณคดี และต่อมาได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มฌิระกะบะ (Shirakaba ha:白樺派)[42] เมื่อฉิงะและเพื่อน ๆ ได้เข้าเรียนต่อในขั้นสูงที่กะกุฌูอิน ความสัมพันธ์ของเพื่อนกลุ่มนี้แน่นแฟ้นขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างเขากับมุฌะโนะโกจินั้นมีความสนิทสนมกันมาก เมื่อใดที่เขารู้สึกเศร้าหรือไม่สบายใจก็มักจะหยิบเอาบทกลอนหรือความคิดเห็นที่มุฌะโนะโกจิถ่ายทอดไว้มาอ่าน เพื่อปลอบประโลมใจและสร้างความกล้าหาญให้กับตนเอง เนื้อหาที่เพื่อนเขียนมีส่วนช่วยให้เขาดีขึ้นและในขณะเดียวกันนั้นเขาก็สามารถรับรู้ได้ถึงความมุ่งมั่นของมุฌะโนะโกจิ ที่แฝงอยู่ในผลงานแต่ละชิ้นด้วย และเพื่อนคนนี้ก็เป็นบุคคลที่ชักนำให้เขาลองเขียนผลงานของตนเองขึ้นมา

ตอนเป็นเด็กฉิงะไม่เคยคิดที่จะเป็นนักเขียน เริ่มแรกเขาอยากเป็นทหารเรือ ต่อมาอยากเป็นนักธุรกิจใหญ่ เขาเริ่มรู้สึกสนใจงานวรรณคดีก็ตอนที่ไปมาหาสู่อาจารย์อุชิมุระ ในตอนนั้นเขายังอยู่ในช่วงวัยรุ่นจึงเกิดการคิดสับสนกันระหว่างจินตนาการกับอุดมคติ เขาตัดสินใจจะเป็นนักเผยแผ่ศาสนาแต่ต่อมาก็เปลี่ยนใจจะไปเป็นนักปรัชญา และท้ายที่สุดได้ตัดสินใจเดินเข้าสู่ถนนสายวรรณคดี การตัดสินใจเช่นนี้มีจุดเริ่มมาจากเพื่อน ๆ ของเขานั่นเอง เขากล่าวว่าเขาได้รับอิทธิพลจากมุฌะโนะโกจิอย่างมาก เป็นบุคคลหนึ่งในสามที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของเขา เขาถือว่ามุฌะโนะโกจิเป็นเพื่อนที่มีอิทธิพลต่อเขา และเขาไม่อาจจะคิดได้เลยว่าเขาจะเป็นอย่างไรถ้าไม่ได้พบกับเพื่อนคนนี้[43]

---

[42] กลุ่มฌิระกะบะ เป็นกลุ่มทางวรรณคดีในสมัยไทโช มีสมาชิกทั้งหมด 15 คน ทุกคนมีชาติตระกูลและฐานะทางสังคมที่ดี จบการศึกษาจากโรงเรียนกะกุฌูอิน เป็นกลุ่มคนหนุ่มรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดต่างออกไปจากนักเขียนกลุ่มธรรมชาตินิยม ที่ได้รับความนิยมในสมัยนั้น

[43]福田清人・栗林秀雄、「青年期」志賀直哉・人と作品、東京：清水書院、1990、pp.32－33.

หลังจากนั้นในเดือนพฤษภาคม ปีค.ศ.1904(ปีเมจิที่37) เขาได้เขียนผลงานชิ้นแรกชื่อ “นะ โนะ ฮะนะ โทะ โคะมุซุเมะ” 『Na no Hana to Komusume : 菜の花と小娘』 ซึ่งเป็นเรื่องที่ออกแนวนิทาน โดยได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านนิทานของฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์สัน (Hans Christian Anderson ,1805-1875) นักเขียนนิทานชาวเดนมาร์ก ทำให้ผลงานเรื่องนี้ออกแนวหวานแบบเด็ก ๆ ผลงานเขียนเรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์ในปีค.ศ.1920(ปีไทโชที่9) ในนิตยสารชื่อ คะเนะ โนะ ฟุเนะ【Kane no Fune : 金の船】 หลังจากที่เขียนเสร็จ 16 ปีกว่า

2.4.5 การสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รัก

ในฤดูร้อนของปีค.ศ.1905(ปีเมจิที่38) ฉิงะ นะโอะยะได้รับทราบข่าวร้ายว่าปู่ป่วยเป็นมะเร็งหลอดอาหาร เขาเสร้าใจมากที่เห็นปู่ต้องทนทุกข์ทรมานกับโรคร้ายที่ไม่มีทางรักษาหาย ร่างกายของปู่ผ่ายผอมลงเรื่อย ๆ และต่อมาในวันที่ 13 เดือนมกราคม ปีค.ศ.1906(ปีเมจิที่39) เขาก็ต้องสูญเสียปู่ซึ่งเป็นบุคคลอันเป็นที่รัก และเป็นบุคคลหนึ่งในสามที่มีอิทธิพลต่อชีวิตเขา

ยะซุโอะกะ โฉตะโร (Yasuoka Shoutarou : 安岡章太郎) กล่าวไว้ในบทวิจารณ์ส่วนตัวฉิงะ นะโอะยะว่า ฉิงะได้พูดถึงบุคคลที่มีอิทธิพลในชีวิตของเขาในปีค.ศ.1941(ปีโชวะที่16) ซึ่งเป็นระยะเวลาถึง 35 ปี หลังจากที่ปู่เสียชีวิต ซึ่งถือว่าแม้ปู่จะจากไปแล้วแต่ฉิงะกลับมีความรู้สึกเหมือนกับว่าปู่ยังอยู่ใกล้ ๆ เขาอยู่ และเมื่อดูจากผลงานตั้งแต่วัยหนุ่มเป็นต้นมาเขามักจะสอดแทรกเรื่องราวของปู่ไว้ในผลงานเสมอ จนกระทั่งในปีค.ศ.1956(ปีโชวะที่31) เขาได้เขียนนวนิยายขนาดกลางที่มีชื่อเรื่องว่า “โซะฟุ” 『 Sofu: 祖父』 ขึ้นมา ซึ่งผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานในช่วงบั้นปลายของเขา ฉิงะเขียนเรื่องนี้ขณะที่อายุ 73 ปีแล้ว[44] เป็นการชี้ให้เห็นว่าในบรรดาคนในครอบครัว ปู่เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของเขาเป็นอย่างยิ่ง

เขาจบการศึกษาขั้นสูงที่กะกุอินในปีที่ปู่เสียชีวิต และได้เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยอิมพีเรียลโตเกียว สาขาวรรณคดีอังกฤษ ส่วนเพื่อนของเขาคือมุณะโนะโกจิและคิโนะฉิตะก็ได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยเดียวกันแต่ต่างสาขา เมื่อเข้าศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย เขาเริ่มปรับเปลี่ยนวิธีการอ่านจากที่เคยอ่านเพื่อความสนุกสนานดังเช่นในตอนเด็กมาเป็นการอ่านแบบมีทักษะและเทคนิค เขาได้อ่านผลงานต่างๆ มากมายและนักเขียนที่เขาชื่นชอบมากที่สุดคือ นะท์ซุเมะ โซเซะกิ (Natsume

---

[44] 安岡章太郎. 「「暗夜行路」その背景」志賀直哉私論東京 : 文藝春秋、1968. P 6.

Souseki:夏目漱石 ,1867-1916) [45] ฉิงะได้กล่าวไว้ว่าผลงานในช่วงแรกของนะท์ซุเมะจะสัมผัสได้ถึงความมีอารมณ์ขัน แต่ในอารมณ์ขันนั้นก็มีข้อคิดเชิงศีลธรรมควบคู่อยู่ด้วย ช่างเต็มไปด้วยความเฉียบแหลม ดูไปแล้วแตกต่างกับงานเขียนของตนเองเป็นอย่างมาก ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าเขาได้รับอิทธิพลของการเป็นนักเขียนที่มีจิตใจที่เปี่ยมด้วยศีลธรรมมาจากนะท์ซุเมะนั่นเอง[46]

ในแวดวงของงานเขียนในช่วงประมาณเดือนมีนาคม ปีค.ศ.1906(ปีเมจิที่39) ผลงานเรื่อง ฮะกะอิ『Hakai:破戒』 ของฉิมะสะกิ โทซน (Shimazaki Touson:島崎藤村,1872-1943) ซึ่งเป็นนักเขียนที่อยู่ในกลุ่มธรรมชาตินิยม[47] กำลังได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง ฉิงะเองก็ได้อ่านผลงานของนักเขียนกลุ่มนี้เช่นกันแต่เขาไม่ได้ชื่นชอบ ในช่วงนั้นเขาอ่านหนังสือต่าง ๆ อย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย

2.4.6 การทะเลาะกับพ่อครั้งที่สอง

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างฉิงะ นะโอะยะกับพ่อหลังจากที่ทะเลาะกันอย่างรุนแรง เรื่องเหมืองทองแดงอะฉิโอะในครั้งนั้นแล้ว ต่อมาก็มีการผิดใจกันบ้างแต่ไม่ถึงกับรุนแรงซึ่งตอนนั้นเป็นช่วงที่ปู่ยังมีชีวิตอยู่ แต่หลังจากที่ปู่เสียชีวิตไปได้ไม่นาน ทั้งสองพ่อลูกก็มีเรื่องให้ต้องมีปากเสียงกันอีก นั่นคือเรื่องการแต่งงานของเขา ในขณะนั้นเขาได้ชอบพอกับสาวใช้ในบ้านชื่อชิโยะ (Chiyo: 千代) [48] จนถึงขั้นตัดสินใจที่จะแต่งงานกัน และในเดือนสิงหาคม ปีค.ศ.1907(ปีเมจิที่40) เขานำเรื่องนี้ไปปรึกษากับย่า แต่ก็ถูกย่าคัดค้านเพราะเรื่องการแต่งงานกับสาวใช้ไม่เคยเกิดขึ้นในตระกูลฉิงะ ส่วนพ่อก็ยืนกรานที่จะไม่ให้เขาแต่งงานกับชิโยะ การถูกคัดค้านจากย่าและพ่อสร้างความไม่พอใจให้เขาเป็นอย่าง

---

[45] นะท์ซุเมะ โซเซะกิ เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงมากในสมัยเมจิ เป็นผู้ที่ต่อต้านการเขียนแนวธรรมชาตินิยมของญี่ปุ่น ผลงานที่สำคัญ ได้แก่ "วะงะฮะอิ วะ เนะโกะ เดะ อะรุ" 『Wagahai wa Neko de aru: 我輩は猫である』 "โคะโกะโระ" 『Kokoro: こころ』

[46]福田清人・栗林秀雄、「青年期」志賀直哉・人と作品、東京：清水書院、1990、p. 35.

[47] นักเขียนในกลุ่มธรรมชาตินิยม(Naturalism) มีชื่อเสียงมากในสมัยเมจิ มีรูปแบบการเขียนในแนวสมจริง (Realistic) บรรยายสิ่งที่ได้พบเห็นอย่างเป็นเหตุเป็นผลตามความเป็นจริง แต่เน้นด้านที่เศร้าหมอง ต่ำต้อยในชีวิตมนุษย์

[48] ในนวนิยายฉิงะจะใช้ตัว C แทนชื่อของชิโยะ เรื่องของสาวใช้ชื่อชิโยะ สามารถหาอ่านเพิ่มเติมได้ในเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ"ตอนที่สอง 『Ootsu Junkichi:大津順吉』 第二

มาก เขาพยายามดึงดันจะทำตามความตั้งใจของตนเองให้ได้ ส่วนพ่อไม่ว่าอย่างไรก็ไม่ยอมอ่อนข้อให้เช่นกัน ย่าของเขาถึงกับล้มป่วยลง

ท้ายที่สุดพ่อจึงให้พี่ชายของชิโยะมารับเธอกลับไปอยู่ที่บ้าน เรื่องนี้ทำให้เขายิ่งโกรธและเพิ่มรอยแผลในใจเขามากขึ้น เขารู้สึกว้าวุ่นใจมากที่ไม่มีชิโยะอยู่ที่บ้านนี้อีก และในเดือนตุลาคมของปีเดียวกัน เขาตัดสินใจไปหาชิโยะที่บ้านเกิดและไปพบกับครอบครัวของเธอ ที่บ้านของเธอให้การต้อนรับเขาเป็นอย่างดี โดยเขาได้พักอยู่ห้องเดียวกับพี่ชายของชิโยะ ในวันต่อมาเธอและน้องชายก็พาเขาออกไปชมธรรมชาติแถวบ้านของเธอ เขาไปหาชิโยะอยู่สองครั้งและหลังจากนั้นก็ใช้จดหมายในการติดต่อกัน ต่อมาเขาได้ส่งเสียให้เธอได้เรียนในโรงเรียนเอกชนหญิงที่บ้านเกิดของเธอ แต่ยิ่งนานวันความสัมพันธ์ระหว่างเขากับเธอก็ห่างเหินออกไปเรื่อย ๆ ระยะทางที่อยู่ห่างไกลกันทำให้ความรู้สึกของเขาที่มีต่อชิโยะจืดจางลงจนไม่ปรารถนาจะแต่งงานกับเธอ และไม่ได้ติดต่อกับเธออีกต่อไป[49]

การทะเลาะกับพ่อในครั้งนี้ยิ่งเพิ่มความบาดหมางใจระหว่างสองพ่อลูก จนแทบจะมองไม่เห็นทางแก้ไข และด้วยความเป็นห่วงเพื่อน มุฉะโนะโกจิจึงได้พาอาของตนซึ่งต่อมากลายเป็นพ่อตาของฉิงะ และอะริฉิมะ ทะเกะโอะ (Arishima Takeo : 有島武郎 , 1878 - 1923) [50] ที่เป็นเพื่อนนักเขียนในกลุ่มฉิระกะบะ มาช่วยเป็นตัวกลางในการประสานให้พ่อและฉิงะได้เข้าใจกัน แต่ความพยายามของพวกเขาก็ไม่เป็นผลแต่อย่างใด[51] สาเหตุใหญ่อีกข้อหนึ่งที่ทำให้พ่อไม่พอใจเขาคือการใช้ชีวิตของเขาในช่วงนั้น ที่วัน ๆ เอาแต่ไปขลุกอยู่กับเพื่อนและพูดคุยกันอยู่จนดึกดื่นค่อนคืนจึงจะกลับบ้าน ซึ่งเมื่อมองจากมุมมองของผู้เป็นพ่อแล้วชีวิตของลูกชายเป็นชีวิตที่ไม่มีระเบียบอีกทั้งไม่สร้างประโยชน์อันใดเลย

ในปีค.ศ.1908(ปีเมจิที่41) เขาได้ย้ายจากสาขาวรรณคดีอังกฤษไปเรียนสาขาวรรณคดีญี่ปุ่น แต่แทบจะไม่ได้เข้าชั้นเรียนเลย หลังจากนั้นไม่นานก็ลาออกจากมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ เขาได้เขียนในอนุทินชีวิตถึงการใช้ชีวิตในช่วงนั้นว่า *ตื่นนอนตอนบ่าย ด้วยหน้าตาที่ไม่แจ่มใส พอบ่ายสองบ่ายสามก็ออกจากบ้านไปหาเพื่อนและชวนกันเข้าไปในเมือง หาข้าวกิน หลังจากนั้นก็เดินเล่น กลับบ้านตอนเที่ยงคืน พอกลับไปก็จะไปนั่งที่โต๊ะและทำงานจนถึงประมาณตีห้า ฟ้าก็เริ่มสว่างและได้ยินเสียง*

---

[49] 根津隆、「千代という女」志賀直哉論、千葉：うらべ書房、1987、pp.37-42.

[50] อะริฉิมะ ทะเกะโอะ เข้ามาอยู่ในกลุ่มฉิระกะบะโดยการชักชวนของอะริฉิมะ อิกุมะ ผู้เป็นน้องชาย

[51] Ibid.,p. 43.

ของพวกน้องสาวของเขาเอะอะโวยวายเตรียมจะไปโรงเรียน แล้วเขาก็หลับไปด้วยความเหนื่อยล้า หลังจากนั้นใกล้ ๆ เที่ยงหรือหลังเที่ยงก็จะตื่นขึ้นมา และทำเหมือนที่เคยทำทุกวัน การใช้ชีวิตแบบนี้ทุกวันทำให้ถูกพ่อมองว่าเป็นการใช้ชีวิตอย่างไร้จุดหมาย

2.4.7 การก่อตั้งกลุ่มฉิระกะบะ

ในช่วงที่เรียนที่มหาวิทยาลัย ฉิงะ นะโอะยะได้ร่วมกับเพื่อนอีกสามคนที่เคยเรียนด้วยกันที่โรงเรียนกะกุฌูอิน คือ มุฌะโนะโกจิ คิโนะฌิตะและโองิมะชิ จัดทำวารสารเวียนที่อ่านกันเฉพาะในกลุ่มขึ้น โดยใช้ชื่อว่า โบยะ【Bouya:望野】 และวารสารจะออกทุกวันเสาร์ นอกจากกลุ่มของพวกเขาแล้ว ยังมีกลุ่มของรุ่นน้องที่โรงเรียนกะกุฌูอินซึ่งอ่อนกว่าพวกเขาสองปี มีแกนนำคือ ซะโตะมิ ทน (Satomi Ton:里見弴 , 1888 - 1983) [52] ผลิตวารสารเวียนออกมาเลียนแบบพวกเขา โดยใช้ชื่อว่า มุงิ 【Mugi : 麦】 และอีกกลุ่มหนึ่งมีแกนนำคือ ยะนะงิ มุเนะโยะฌิ (Yanagi Muneyoshi : 柳宗悦 , 1889 - 1961) ได้ร่วมกับเพื่อนผลิตวารสารเวียนออกมาเช่นกัน โดยใช้ชื่อว่า โมะโมะโสะโนะ【Momozono : 桃園】 สมาชิกของทั้งสามกลุ่มได้มีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และในที่สุดได้ตัดสินใจที่จะร่วมมือกันจัดทำวารสารทางวรรณกรรมขึ้นเพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสอ่านงานของพวกเขา[53]

แผนภาพที่ 6 การรวมตัวของกลุ่มฉิระกะบะ

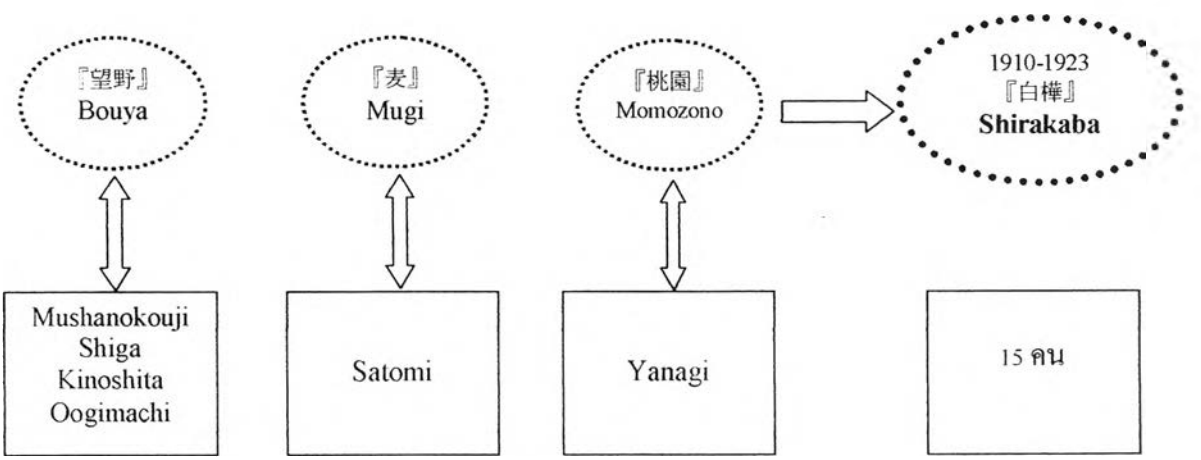

[52] ซะโตะมิ ทน คือ ชื่อที่เป็นนามปากกาของ อะริฌิมะ ฮิเดะโอะ ผู้เป็นน้องชายของนักเขียนและนักวรรณคดีที่ชื่อ อะริฌิมะ ทะเกะโอะ และอะริฌิมะ อิกุมะ(มีชื่อที่ใช้เป็นนามปากกาว่า มิบุมะ)

[53] 阿川弘之、「「白樺」の前にあった「白樺」」【清春】、31 号（白樺九十周年特別号）4 月 2001 年、p.22.

ในการตั้งชื่อวารสารนั้นเพื่อนในกลุ่มได้เสนอชื่อกันมาหลายชื่อ อาทิเช่น วะกะกิ【Wakaki: 若木】 ฮิโตะ【Hito:人】 คุซะ【Kusa:草】แต่ท้ายที่สุดสมาชิกทุกคนลงมติว่าชอบชื่อต้นไม้ที่ชื่อฉิระกะบะ (Shirakaba: 白樺)[54] จึงตัดสินใจใช้ชื่อนี้ในการตั้งชื่อกลุ่มและชื่อวารสาร[55] โดยมีสมาชิกทั้งหมด 15 คน สมาชิกต้องจ่ายเงินให้กลุ่มเดือนละสองเยนในการเตรียมจัดทำวารสาร และในปี ค.ศ.1910 (ปีเมจิที่43) วารสารทางวรรณกรรมชื่อ ฉิระกะบะ【Shirakaba:白樺】 ก็ได้ถือกำเนิดขึ้นมา กิจกรรมของกลุ่มนี้ในทางประวัติวรรณคดีจัดอยู่ในกลุ่มต่อต้านลัทธิธรรมชาตินิยม ซึ่งในสมัยนั้นวรรณคดีของกลุ่มธรรมชาตินิยม(Naturalism)กำลังอยู่ในช่วงที่รุ่งเรือง โดยกลุ่มธรรมชาตินิยมมักจะเขียนเรื่องที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง (Realistic) และสะท้อนถึงมุมมืดในชีวิตจริงของมนุษย์ที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข แต่กลุ่มฉิระกะบะนั้นจะเน้นให้มนุษย์ตระหนักและแสดงออกถึงลักษณะเด่นอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของบุคคล และถือว่าการนำลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองออกมาใช้เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นแนวคิดที่สำคัญของกลุ่มฉิระกะบะจึงเป็นแนวคิดในแบบอุดมคติ (Idealism) การแสดงความเป็นตัวตนของตนเองอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการยืนกรานและเชื่อถือในความคิดของตนเองอย่างมากนั้นถือเป็นรากฐานที่มีความโดดเด่นของคนรุ่นใหม่กลุ่มนี้ และต่อมากลุ่มนี้ได้หันมาให้ความสำคัญกับหลักมนุษยธรรม(Humanitarianism)

ความแตกต่างที่เด่นชัดอีกข้อหนึ่งของกลุ่มธรรมชาตินิยมและกลุ่มฉิระกะบะ คือ การมีพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน กล่าวคือสมาชิกของกลุ่มฉิระกะบะจะเติบโตมาในสภาพแวดล้อมที่เพียบพร้อมไปด้วยทรัพย์สมบัติเงินทอง ทุกคนจบการศึกษาจากโรงเรียนกะกุญอินซึ่งเป็นโรงเรียนสำหรับลูกหลานของชนชั้นสูง ดังนั้นพวกเขาจึงไม่มีความจำเป็นต้องเขียนผลงานเพื่อหาเลี้ยงปากท้องตนเอง แต่นักเขียนในกลุ่มธรรมชาตินิยมนั้นส่วนใหญ่จะมีฐานะทางการเงินไม่ค่อยดีนัก และใช้ชีวิตอย่างอัตคัดขัดสน ดังนั้นกลุ่มฉิระกะบะจึงสามารถดำเนินกิจกรรมของกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ การจัดทำวารสารฉิระกะบะดำเนินไปได้ด้วยดีภายใต้การนำของมุณะโนะโกจิ จนกระทั่งเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในแถบคันโต เมื่อวันที่ 1 กันยายน ค.ศ.1923 (ปีไทโชที่12) กิจกรรมของกลุ่มฉิระกะบะจึงยุติลง

---

[54] ฉิระกะบะจัดเป็นไม้ในตระกูลต้นเบิร์ช เป็นไม้ผลัดใบที่มีลำต้นสูง เปลือกไม้มีสีขาวและหลุดลอกง่าย ไม้ประเภทนี้มักขึ้นในบริเวณที่ราบสูงและริมน้ำที่สามารถรับแสงแดดได้ดี

[55] คำว่า "ฉิระกะบะ" เมื่ออ่านจากหลังไปหน้าจะอ่านว่า บะกะระฉิ (Bakarashi : ばからし) มีความหมายว่า ดูไร้สาระ ไม่เป็นประโยชน์ ในสมัยนั้นจึงมักมีผู้ล้อเลียนว่าพวกคุณหนูกลุ่มนี้ทำอะไรกันก็ไม่รู้ดูไร้สาระ

หลังจากก่อตั้งกลุ่มฉิระกะบะ ฉิงะได้ลาออกจากมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ และต้องเข้ารับคัดเลือกเพื่อเกณฑ์เป็นทหาร เขาได้เข้าประจำการที่กรมทหารปืนใหญ่ที่ 16 จังหวัดชิบะ ในวันที่ 1 ธันวาคม ค.ศ.1910 (ปีเมจิที่43) ชีวิตการเป็นทหารของเขากำลังจะเริ่มขึ้น แต่เมื่อเวลาผ่านไปเพียง 9 วัน เขาก็ป่วยด้วยโรคทางหูและจมูกจึงถูกปลดประจำการและเดินทางกลับบ้านที่โตเกียว เขารู้สึกยินดีเป็นอย่างมากที่ได้กลับบ้านเพราะเขาไม่รู้สึกชื่นชอบกับการใช้ชีวิตในค่ายทหาร เมื่อกลับไปถึงบ้านย่าร่วมดีใจกับเขาที่ได้กลับบ้านก่อนกำหนด แต่พ่อไม่ได้แสดงอาการดีใจเพราะต้องการให้ลูกชายใช้ชีวิตทหารให้นานกว่านี้ พ่อคิดว่าการเป็นทหารจะช่วยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตของลูกชายให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เมื่อเขากลับมาอยู่ที่บ้านได้ใช้ชีวิตแบบเดิมอีกคือยังไปมาหาสู่เพื่อนๆในกลุ่ม ขณะเดียวกันก็ผลิตผลงานไปด้วย เขาดำเนินชีวิตเช่นนี้ทุกวันจนกระทั่งอายุ 30 ปี ในวันหนึ่งพ่อคงอดทนต่อไปไม่ไหวจึงถามเขาว่า "เอาแต่เขียนนิยายทุกวันแบบนี้ ในอนาคตตั้งใจจะทำอะไร" เขาตอบออกไปว่า "นักเขียน" และเขารู้ว่าพ่อชอบอ่านผลงานเรื่อง "นันโซซะโตะมิฮักเก็นเด็น" 『Nansou Satomi Hakkenden:南総里見八犬伝』[56] ของนักเขียนชื่อ เคียวกุเตะอิ บะกิน(Kyokutei Bakin: 曲亭馬琴)[57] เขาจึงพูดต่ออีกว่า "บะกินก็เป็นนักเขียนแต่ว่าเขียนเรื่องได้น่าเบื่อมาก ดังนั้นผมจึงต้องการเป็นนักเขียนที่ดีกว่าบะกิน" เมื่อพ่อได้ยินเช่นนั้นก็หัวเราะ เขารู้สึกไม่พอใจที่พ่อไม่เคยเข้าใจจิตใจของเขาเลย

2.4.8 การใช้ชีวิตตามลำพัง

ในเดือนกันยายน ค.ศ.1912 (ปีเมจิที่45) ฉิงะ นะโอะยะได้รับเงินค่าต้นฉบับครั้งแรกในชีวิตจากการเขียนผลงานเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" 『Ootsu Junkichi : 大津順吉』 ตีพิมพ์ลงในวารสารชูโอโกรน【Chuuoo Kouron:中央公論】เป็นจำนวนเงิน 100 เยน ย่าดีใจมากและนำเงินจำนวนนั้นไปวางไว้บนหิ้งพระ สำหรับเขาแล้วเงินจำนวนนี้ถือว่าเป็นเงินที่มาจากน้ำพักน้ำแรงครั้งแรกในชีวิต ดังนั้นจึงอยากให้พ่อร่วมยินดีและรับรู้ถึงความดีใจของเขา แต่พ่อกลับไม่ได้แสดงอาการดีใจแต่อย่างใด จึงทำให้เขารู้สึกผิดหวัง

---

[56] นวนิยายเรื่องนี้เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ขนาดยาว มีทั้งหมด 106 เล่ม มีเนื้อหาที่กล่าวถึงวีรกรรมของนักรบผู้เก่งกล้า 8 คน ในสมัยมุโระมะชิ(1392-1573)

[57] เคียวกุเตะอิ บะกิน เป็นนามปากกาของนักเขียนนวนิยายที่มีชื่อเสียงในปลายสมัยเอโดะ มีชื่อจริงว่าทะกิสะวะ โทะกุ (Takizawa Toku : 滝沢解 ,1767-1848)

อีก 2 เดือนต่อมา ฉิงะต้องการจะรวบรวมผลงานของตนที่เคยตีพิมพ์ในวารสารของกลุ่ม เพื่อนำมาพิมพ์เป็นผลงานรวมเรื่องสั้น เขาจึงไปขอร้องให้พ่อช่วยเหลือในเรื่องค่าใช้จ่ายและพ่อก็รับปากว่าจะช่วย แต่เมื่อถึงกำหนดวันที่ไปรับเงินจากพ่อ พ่อพูดกับเขาว่า "ช่างเป็นเรื่องที่น่าสิ้นหวัง" เขาจึงโกรธและบอกว่าจะออกไปใช้ชีวิตอยู่คนเดียว ในคืนต่อมาเขาจึงออกจากบ้านและไปพักที่โรงแรมแบบญี่ปุ่นในเขตเคียวบะฉิ[58] การออกจากบ้านในครั้งนี้นอกจากจะมีสาเหตุมาจากความบาดหมางใจกับพ่อแล้ว เขายังต้องการจะออกมาใช้ชีวิตอยู่ตามลำพังเพื่อจะได้เขียนงานให้มากกว่าเดิม อีกทั้งแนวคิดของกลุ่มฉิระกะบะก็เริ่มเปลี่ยนไปในทางมนุษยนิยมมากขึ้น เขาจึงไม่พอใจกับเรื่องนี้เท่าไรนักเพราะต้องการจะเขียนงานในแบบฉบับเดิมของตนมากกว่า ในช่วงที่พักอยู่ที่โรงแรมทั้งย่า แม่เลี้ยงและเพื่อนต่างพากันมาเยี่ยมเยียนเขา ทำให้เขาไม่มีสมาธิที่จะเขียนงาน

หลังจากนั้นฉิงะได้ย้ายไปอยู่ที่โอะโนะมิชิ[59] สาเหตุที่เขาตัดสินใจไปอยู่ที่นั่นเพราะทั้งเจ้าของโรงแรมและเพื่อนที่เคยนั่งรถไฟผ่านต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า โอะโนะมิชิเป็นสถานที่ที่สวยงามมาก เขาใช้ชีวิตอยู่ที่โอะโนะมิชิตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1912 (ปีไทโชที่1) บ้านที่เขาเช่าอยู่เป็นห้องแถวโทรม ๆ สร้างด้วยไม้ และตั้งอยู่บนเขา เมื่อมองลงไปทางด้านล่างจะเห็นทะเลและเห็นรถไฟแล่นผ่านอย่างชัดเจน ในฤดูหนาวก็จะสามารถมองเห็นหิมะที่ปกคลุมอยู่บนยอดเขาของเกาะชิโกกุได้ อย่างไรก็ตามการใช้ชีวิตเพียงลำพังท่ามกลางธรรมชาติในสถานที่ที่ห่างไกลเช่นนี้ทำให้เขารู้สึกเหงา และงานก็ไม่ได้ก้าวหน้าแต่อย่างใด ทุกครั้งที่มองดูรถไฟเขาก็อดคิดไม่ได้ว่า ถ้าได้ขึ้นรถไฟขบวนนั้นพรุ่งนี้เช้าก็คงจะถึงโตเกียว เขาไม่สามารถทนต่อความเงียบเหงาได้อีกต่อไปจึงเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ รวมถึงเดินทางไปโตเกียวด้วย ในช่วงปลายเดือนธันวาคมเขามาโตเกียว เพื่อแก้ไขต้นฉบับและเตรียมตีพิมพ์ผลงานรวมเรื่องสั้นชุดแรกของเขาที่ใช้ชื่อว่า รุเมะ(Rume:留女) ซึ่งเป็นชื่อของย่า และในปีต่อมาช่วงเดือนสิงหาคมที่เขาขึ้นมาอยู่ที่โตเกียว ตอนกลางดึกของคืนวันที่ 15 หลังจากที่ทำงานเสร็จ เขาได้ออกไปเดินเล่นกับเพื่อน คือ ซะโตะมิ ทน ในระหว่างทางกลับขณะที่พวกเขากำลังเดินอยู่ริมทางรถไฟเขาถูกรถไฟที่แล่นมาจากทางด้านหลังเฉี่ยวจนเกือบเอาชีวิตไม่รอด และเข้าพักรักษาตัวที่

---

[58] เขตเคียวบะฉิ ในอดีตเคยเป็น 1 ใน35เขตของเมืองโตเกียว เป็นสถานที่ที่พลุกพล่านและจอแจมาตั้งแต่ในอดีต

[59] โอะโนะมิชิ เป็นเมืองที่อยู่ติดทะเล ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดฮิโระฉิมะ

โรงพยาบาลโตเกียว ต่อมาเขาไปพักฟื้นร่างกายที่แหล่งน้ำพุร้อนที่คิโนะซะกิ[60] หลังจากหายเป็นปรกติแล้วเขาได้กลับไปอยู่ที่โอะโนะมิชิอีก แต่อยู่ได้ไม่ถึงอาทิตย์ก็เกิดอาการหูอักเสบจนไม่สามารถทำงานได้ จึงต้องตัดสินใจย้ายกลับมาอยู่โตเกียวในกลางเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1913 (ปีไทโชที่ 2)

การใช้ชีวิตที่โอะโนะมิชิเป็นระยะเวลา 1 ปีนับได้ว่าเป็นช่วงชีวิตที่สำคัญสำหรับฉิงะ เขาได้ผลิตผลงานซึ่งถือเป็นส่วนแรกของนวนิยายขนาดยาวเรื่องเดียวในชีวิตของเขา เรื่อง "อันยะโกโระ" 『Anyakouro:暗夜行路,1937』[61] โดยตั้งชื่อเรื่องในตอนนั้นว่า "โทะกิโต เค็นซะกุ" 『Tokitou Kensaku:時任謙作』[62]

เมื่อกลับมาอยู่ที่โตเกียว เขาใช้ชีวิตอยู่ที่โอโมะริ การใช้ชีวิตในเมืองหลวงที่ต้องพบปะผู้คนมากหน้าหลายตาทำให้เขารู้สึกเหนื่อยล้าและเครียดจนเกิดอาการทางประสาท จึงต้องการหลีกหนีความวุ่นวายเหล่านี้ไปอยู่ในสถานที่ที่ทำให้สภาพจิตใจของเขาดีขึ้น ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นเพื่อนของเขาคือ ซะโตะมิ ทน ที่อยู่เมืองโอซาก้าก็อยากจะไปใช้ชีวิตในสถานที่ที่ปลอดโปร่งเช่นกัน ทั้งสองจึงออกเดินทางไปหาสถานที่ที่ทำให้พวกเขาอยู่แล้วรู้สึกสบายใจมากขึ้น พวกเขาไปเช่าบ้านกันคนละหลังอยู่ที่มะท์ซุเอะ[63] จังหวัดฉิมะเนะ บ้านของฉิงะอยู่บริเวณริมคูน้ำทางด้านหลังของปราสาทมะท์ซุเอะ[64] เขาใช้ชีวิตอย่างสนุกสนานกับการพายเรือเล่น เก็บหอย เมื่อถึงฤดูร้อนก็จะไปปีนเขา แต่ในเรื่องผลงานเขียนของเขากลับไม่ก้าวหน้าแต่อย่างใด

---

[60] การไปพักรักษาตัวที่คิโนะซะกิ จังหวัดเฮียวโงะ ทำให้ฉิงะได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตของสรรพสัตว์ทั้งหลายที่ต้องพบกับความตายได้ทุกโอกาส ทั้งที่ตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ ต่อมาเขาได้นำเรื่องราวที่เกิดขึ้นที่คิโนะซะกิมาถ่ายทอดเป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นเรื่อง "คิโนะซะกิ นิเตะ" 『Kinosaki nite:城崎にて』 ซึ่งเป็นผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้กับเขาเป็นอย่างมาก

[61] เรื่อง "อันยะโกโระ" 『Anyakouro:暗夜行路』 เป็นนวนิยายขนาดยาวที่ใช้เวลาในการเขียนนานถึง 25 ปี คือตั้งแต่ปีค.ศ.1912 – ค.ศ.1937

[62] ชื่อเรื่อง"โทะกิโต เค็นซะกุ" มาจากชื่อของตัวละครเอกในเรื่อง ที่ต้องสูญเสียแม่ไปตั้งแต่ยังเด็กและใช้ชีวิตต่อมาอย่างขมขื่น เมื่อได้ทราบถึงกำเนิดของตน

[63] มะท์ซุเอะ (Matsue: 松江) เป็นเมืองที่อยู่ทางชายฝั่งด้านทิศตะวันออกของทะเลสาบฉินจิโกะ (Shinjiko:宍道湖) จังหวัดฉิมะเนะ

[64] ฉิงะได้บรรยายสภาพภูมิทัศน์ของบริเวณที่เขาอยู่ขณะนั้น ในผลงานเรื่องสั้นเรื่อง "โฮะริบะตะ โนะ ซุมะอิ" 『Horibata no Sumai:濠端の住まい,1924』

เมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ.1913(ปีไทโชที่ 2) เขาได้รับการทาบทามจากนะท์ซุเมะให้เขียนนวนิยายเป็นตอน ๆ ลงในหนังสือพิมพ์โตเกียวอะซะฮิ เขาจึงตั้งใจจะนำเรื่อง "โทะกิโต เค็นซะกุ" ที่เขียนไว้ตอนที่อยู่โอะโนะมิชิมาเขียน แต่จนแล้วจนรอดการเขียนก็ไม่คืบหน้าเพราะในการเขียนนวนิยายลงหนังสือพิมพ์นั้นมีความแตกต่างจากการเขียนนวนิยายโดยทั่วไป ทุกตอนที่เขียนลงในหนังสือพิมพ์ต้องมีจุดเปลี่ยนของเรื่อง ดังนั้นการเขียนแบบนี้จึงเป็นเรื่องที่ทุกข์ทรมานมากสำหรับเขาเพราะเขาเคยเขียนแบบอิสระโดยไม่มีกฎเกณฑ์มาบีบบังคับ ท้ายที่สุดเขาก็ไม่สามารถเขียนนวนิยายเรื่องนี้ได้ ดังนั้นในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.1914 (ปีไทโชที่ 3) เขาจึงเดินทางไปที่บ้านนะท์ซุเมะในโตเกียวเพื่อขอปฏิเสธการเขียนนวนิยายลงหนังสือพิมพ์ เขากังวลเช่นกันว่าการปฏิเสธของเขาคงต้องสร้างความเดือดร้อนให้แก่นะท์ซุเมะ แต่ว่าในตอนนั้นไม่ว่าอย่างไรเขาก็เขียนงานออกมาไม่ได้ เพราะในใจยังกลัดกลุ้มกับเรื่องการผิดใจกับพ่ออยู่ อีกทั้งเรื่อง "โทะกิโต เค็นซะกุ" นี้ก็มีวัตถุดิบมาจากการทะเลาะกันกับพ่อ เขาจึงไม่ต้องการเอางานของตนเองมาเผยความรู้สึกชิงชังที่มีต่อพ่อ

2.5 ชีวิตครอบครัว

แม้ในช่วงนี้ฉิงะ นะโอะยะจะไม่ได้ผลิตผลงานออกมา แต่การใช้ชีวิตที่มะท์ซุเอะทำให้จิตใจของเขาสงบมากขึ้น ต่อมาเขาได้ย้ายไปอยู่ที่เกียวโตและหลังจากนั้นไม่นานในวันที่ 21 ธันวาคม ค.ศ.1914 (ปีไทโชที่3) เขาได้แต่งงานกับคะเดะโนะโกจิ ซะดะโกะ (Kadenokouji Sadako : 勘解由小路康子) ซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องกับมุฌะโนะโกจิเพื่อนสนิทของเขา งานแต่งงานได้จัดขึ้นที่บ้านของมุฌะโนะโกจิในเกียวโต คนที่มาร่วมงานแต่งงานในวันนั้นมีเพียงพ่อแม่ของฝ่ายภรรยาและมุฌะโนะโกจิกับภรรยาเท่านั้น ญาติทางฝ่ายของเขาไม่ได้มาเลยแม้แต่คนเดียว ในขณะนั้นเขาอายุ 31 ปี ส่วนซะดะโกะผู้เป็นภรรยา อายุ 26 ปี เขาพบกับซะดะโกะครั้งแรกตอนที่เธออายุได้ 19 ปี เขาคิดว่าเธอเป็นผู้หญิงที่สวยมาก แต่ช่วงนั้นเขากำลังอยู่ในช่วงที่ต้องตัดสินใจว่าจะแต่งหรือไม่แต่งกับชิโยะ สาวใช้ในบ้าน มิหนำซ้ำหนึ่งในคนที่ช่วยพูดให้พ่อของเขายอมรับในตัวชิโยะคือ คะเดะโนะโกจิ ซุเกะโกะโตะ (Kadenokouji Sukekoto:勘解由小路資承) ซึ่งก็คือพ่อของซะดะโกะ ดังนั้นเรื่องที่เขาจะมีจิตใจเอนเอียงไปหาเธอจึงเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ในขณะนั้น เขาได้พบเธออีกครั้งตอนที่ไปใช้ชีวิตอยู่ที่เกียวโต ตอนนั้นซะดะโกะได้กลายเป็นหญิงหม้าย ท่าทางของเธอดูสงบเยือกเย็นแต่แฝงไว้ด้วยความเหงา แม้ว่าเขาจะไม่ได้พูดคุยกับเธอแต่เขากลับรู้สึกประทับใจในตัวเธอเป็นอย่างมาก อีกทั้งเพื่อนสนิทของเขาคือมุฌะโนะโกจิและภรรยาก็ช่วยกันสนับสนุนว่าซะดะโกะจะเป็นภรรยาที่ดีให้กับเขาได้ ดังนั้นจึงมีการทาบทามสู่ขอซะดะโกะขึ้นในเดือนมิถุนายน ค.ศ.1913 (ปีไทโชที่2) เมื่อพ่อของเขาทราบเรื่องนี้

ก็คัดค้าน และสาเหตุที่ทำให้พ่อคัดค้านการแต่งงานในครั้งนี้ คือ ซะดะโกะเคยแต่งงานมาแล้วและเป็นแม่หม้ายลูกติด เรียนหนังสือก็ไม่จบ มิหนำซ้ำสามียังป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคปอดซึ่งเป็นโรคติดต่อ

การแต่งงานครั้งแรกของซะดะโกะจัดขึ้นในวันที่ 14 พฤษภาคม ค.ศ.1908 (ปีเมจิที่41) โดยความเห็นชอบของผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายที่มีความสัมพันธ์กันมานาน ผู้ที่เป็นสามีของเธอนั้นเป็นทหารแต่ก่อนที่จะแต่งงานเขาก็ป่วยด้วยโรคเยื่อหุ้มปอดอักเสบ เธอกับสามีมีลูกสาวด้วยกันหนึ่งคนและอีกสามปีต่อมาสามีได้เสียชีวิตลง ทิ้งให้เธอกับลูกสาวต้องอยู่กับพ่อแม่สามี ชีวิตการแต่งงานครั้งแรกของเธอจึงจบลงด้วยเวลาอันรวดเร็ว[65] ส่วนการแต่งงานครั้งที่สองของซะดะโกะกับฉิงะนั้นมีขึ้นในขณะที่ลูกสาวของเธอเพิ่งอายุได้ 5 ขวบ หลังจากนั้นมุฉะโนะโกจิกับภรรยาได้ขอรับลูกสาวของเธอไปเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม

การแต่งงานครั้งนี้ทำให้ฉิงะต้องทะเลาะกับพ่ออย่างรุนแรง เพราะเขาไม่ยอมให้พ่อขัดขวางการแต่งงานของเขาได้อีกเป็นครั้งที่สอง และผลของการมีปากเสียงกันทำให้ในปีถัดไป คือ ค.ศ.1915 (ปีไทโชที่4) หลังจากที่เขาได้จดทะเบียนสมรสกับซะดะโกะแล้ว เขาได้ขอคัดชื่อออกจากทะเบียนบ้านของตระกูลฉิงะในทันทีและออกไปใช้ชีวิตกับภรรยาอยู่ที่เกียวโต การที่เขาถอดชื่อออกจากทะเบียนบ้านก็เหมือนกับการละทิ้งสิทธิ์ในการสืบทอดมรดกต่อจากพ่อ และเขาคิดว่าเรื่องทรัพย์สินไม่ใช่ปัญหาใหญ่สำหรับเขา

2.5.1 ใช้ชีวิตครอบครัวที่คินุงะซะมุระ เกียวโต

สามีภรรยาได้ไปใช้ชีวิตคู่หลังแต่งงานที่คินุงะซะ มุระ (Kinugasa Mura:衣笠村) เมืองเกียวโต แต่การทะเลาะกันระหว่างเขากับพ่อในเรื่องการแต่งงาน ทำให้ภรรยาของเขารู้สึกกดดันเป็นอย่างมากจนถึงขั้นมีอาการทางประสาทอ่อน ๆ ฉิงะได้ตัดสินใจพาเธอไปอยู่ที่อื่น เพื่อเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศและทำให้เธอรู้สึกผ่อนคลาย ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1915 (ปีไทโชที่4) เขาพาเธอไปอยู่บ้านเช่าใกล้กับบ้านอาของเขาที่คะมะกุระ พวกเขาอยู่ที่นั่นหนึ่งอาทิตย์แต่อาการของภรรยาก็ยังไม่ดีขึ้น เขาจึงพาเธอไปพักที่โรงแรมในแถบภูเขาอะกะงิ (Akagi: 赤城)[66] ทั้งสองใช้ชีวิตที่นั่นอย่างมีความสุข

---

[65]阿川弘之、「勘解由小路考」志賀直哉上、東京：新潮社、1994、pp.232－235.

[66] ภูเขาอะกะงิ มีความสูง 1,828 เมตร อยู่ในเขตจังหวัดกุมมะ

ท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงาม[67] การได้ดูต้นไม้ ดอกไม้ สรรพสัตว์ และการพายเรือเล่นด้วยกันที่ทะเลสาบ ช่วยทำให้ความอึดอัดที่มีอยู่ได้ผ่อนคลายลงและภรรยาก็หายเป็นปรกติ ต่อมาเพื่อนของเขาคือ ยะนะงิ มุเนะโยะฉิ (Yanagi Muneyoshi :柳宗悦) ซึ่งอยู่ที่อะบิโกะ (Abiko:我孫子) มาเยี่ยมเยียน และบอกว่าที่อะบิโกะมีบ้านที่ต้องการจะขาย เขาสนใจมากและให้เพื่อนช่วยเป็นธุระในการจัดการเรื่องซื้อขายบ้านที่อะบิโกะ โดยเขาไม่ได้ปรึกษาเรื่องนี้กับภรรยาแต่อย่างใด

2.5.2 ใช้ชีวิตครอบครัวที่อะบิโกะ จังหวัดชิบะ

ก่อนที่สองสามีภรรยาจะย้ายไปใช้ชีวิตอยู่ที่อะบิโกะ (Abiko:我孫子) พวกเขาได้แวะไปเที่ยวที่คะมิโกชิ (Kamikouchi: 上高地)[68] เกียวโต นารา และได้เดินทางมาถึงอะบิโกะในเดือนตุลาคม บ้านที่เขาซื้อนั้นตั้งอยู่บนเนินเขาเล็ก ๆ ความเงียบสงบที่อะบิโกะทำให้สองสามีภรรยาเกิดความรู้สึกเหงา และความเหงาก็เป็นอันตรายอย่างมากสำหรับสามีภรรยาคู่นี้ ความเหงาทำให้ความรู้สึกไม่พอใจของฉิงะที่มีต่อพ่อคุกรุ่นขึ้นมาอีกและทำให้เขารู้สึกทุกข์ทรมานใจทุกครั้งที่นึกถึงเรื่องนี้ เป็นเหตุให้เขาไม่สามารถเขียนผลงานออกมาได้เลย และอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เขาไม่สามารถเขียนผลงานได้ คือ เขารู้สึกผิดต่อนะท์ซุเมะที่ได้ปฏิเสธการเขียนนวนิยายลงในหนังสือพิมพ์ ทำให้ตั้งแต่ปลายปี ค.ศ.1914 (ปีไทโชที่3) ถึงฤดูใบไม้ผลิของปี ค.ศ.1917 (ปีไทโชที่6) รวมเป็นระยะเวลากว่า 3 ปีที่ฉิงะแทบจะไม่ได้ผลิตผลงานออกมาเลย เขาได้แต่วิตกกังวลและครุ่นคิดอยู่กับการเขียนเรื่อง "โทะกิโตะเด็นซะกุ" ซึ่งเขียนตอนที่ใช้ชีวิตอยู่ที่โอะโนะมิชิ และตอนนี้เขาต้องการนำงานชิ้นนั้นมาสานต่อให้เป็นนวนิยายขนาดยาวให้ได้

ในวันที่ 7 มิถุนายน ค.ศ.1916 (ปีไทโชที่5) ภรรยาได้ให้กำเนิดลูกคนแรก เป็นผู้หญิงชื่อซะโตะโกะ (Satoko:慧子) แต่ภายหลังจากเกิดได้เพียง 56 วันก็เสียชีวิตลง ในขณะที่ทั้งสองคนกำลังเศร้าโศกเสียใจกับการจากไปของลูก ก็มีคำสั่งจากพ่อบอกให้เอาศพไปฝังไว้ที่วัดในอะบิโกะ ทั้ง ๆ ที่ฉิงะตั้งใจจะนำลูกไปฝังที่สุสานอะโอะยะมะ โตเกียว ซึ่งเป็นสุสานของตระกูลฉิงะ คำสั่งของพ่อนั้นยิ่งเป็นการตอกย้ำความเศร้าโศกของเขาให้เพิ่มขึ้นไปอีก เขาจึงรู้สึกโกรธพ่อมากและได้ฝ่าฝืนคำสั่งของ

---

[67] ความงดงามของธรรมชาติที่ภูเขาอะกะงินี้สามารถหาอ่านเพิ่มเติมได้จากผลงานเรื่องสั้น เรื่อง "ทะกิบิ" 『Takibi:焚火,1920』 ของฉิงะ นะโอะยะ

[68] คะมิโกชิ เป็นเทือกเขาที่ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของจังหวัดนะงะโนะ มีความสูงประมาณ 1,500 เมตร

I22561147X

พ่อโดยนำลูกไปฝังที่สุสานของตระกูล หลังจากนั้นเขาจึงพาภรรยาเดินทางไปท่องเที่ยวที่ฉินฉู น้ำพุร้อนยะมะนะกะในจังหวัดคะงะ เกียวโต นารา เพื่อให้ลืมความเศร้าโศกที่เกิดขึ้น ระยะเวลา 2 เดือนที่เดินทางไปท่องเที่ยวช่วยทำให้สภาพจิตใจของทั้งคู่ดีขึ้นมาก

หลังจากพวกเขาเดินทางกลับมาที่อะบิโกะได้ไม่นาน มุฌะโนะโกจิก็พาภรรยามาอยู่ที่อะบิโกะ เขาจึงมีเพื่อนอยู่ที่อะบิโกะสองคนคือ ยะนะงิ กับมุฌะโนะโกจิ ดังนั้นที่อะบิโกะซึ่งเขาเคยคิดว่าเป็นสถานที่ที่เงียบเหงาก็กลับครึกครื้นขึ้นมาในทันที มุฌะโนะโกจิทำให้เขาสามารถก้าวเดินออกจากความเงียบเหงาได้ การได้ไปมาหาสู่และพูดคุยกับเพื่อนเหมือนสมัยที่ยังเป็นหนุ่มทำให้เขาค่อย ๆ ลืมความเศร้าโศกจากการตายของลูกสาวได้ และมุฌะโนะโกจิก็เป็นแรงปลุกเร้าให้เขากลับมาผลิตผลงานอีก ดังนั้นในเดือนเมษายน ค.ศ.1917 (ปีไทโชที่6) เขาจึงได้เริ่มเขียนผลงานอีกครั้งหนึ่ง เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นที่ใช้ชื่อว่า “ซะซะกิ โนะ บะอะอิ” 『Sasaki no Ba-ai:佐々木の場合』 และเนื่องจากเขาเคยผิดสัญญากับนะท์ซุเมะ เขาจึงตั้งใจไว้ว่าถ้าเขียนผลงานที่ดีออกมาได้ เขาจะส่งไปให้นะท์ซุเมะ ตอนแรกเขาตั้งใจจะเขียนนวนิยายขนาดยาวแต่ก็ไม่สามารถเขียนได้สำเร็จ และในเดือนธันวาคม ค.ศ.1916 (ปีไทโชที่5) นะท์ซุเมะก็ได้เสียชีวิตลง ดังนั้นเพื่อเป็นการปลดปล่อยความทุกข์ใจที่เขาเคยทำไว้กับนะท์ซุเมะ เขาจึงอุทิศผลงานเรื่อง “ซะซะกิ โนะ บะอะอิ” ให้กับนะท์ซุเมะผู้ล่วงลับ หลังจากนั้นเขาก็ได้ผลิตผลงานออกมาอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงที่งานของเขากำลังดำเนินไปด้วยดีนั้น ภรรยาได้ให้กำเนิดลูกสาวคนที่สองในวันที่ 23 กรกฎาคม ค.ศ.1917 (ปีไทโชที่6) เขาดีใจมากและขอให้ย่าเป็นคนตั้งชื่อให้ ลูกของเขามีชื่อว่า รุเมะโกะ (Rumeko:留女子) ซึ่งเหมือนกับชื่อของย่า เพียงแต่เติมคำว่า “โกะ” ต่อลงไปท้ายชื่อเท่านั้น ตอนที่ลูกคนที่สองเกิดนั้นเขามีอายุ 34 ปี การใช้ชีวิตคู่ของเขาค่อย ๆ ปรับเข้าสู่สภาวะที่สมดุลมากขึ้นทำให้เขาเริ่มได้คิดว่าความโกรธและความไม่เข้าใจที่มีต่อพ่อนั้น ส่วนหนึ่งมาจากความเข้าใจผิดอันเกิดมาจากอารมณ์ของตนนั่นเอง เมื่อคิดได้เช่นนั้นความหนักอึ้งที่มีอยู่ในจิตใจที่เกิดจากความไม่เข้าใจกันกับพ่อก็ค่อย ๆ หลอมละลายลง การเต้นแรงของหัวใจที่เคลื่อนไหวเสมือนเส้นตรงซึ่งไร้ความยืดหยุ่นในวัยหนุ่มได้ค่อย ๆ อ่อนตัวลง ในช่วงนี้เขาผลิตผลงานออกมาอย่างต่อเนื่อง การเกิดของลูกคนที่สองทำให้ชีวิตในช่วงนี้ของเขาเปี่ยมไปด้วยความสุข และเป็นเสมือนพื้นฐานที่จะได้นำไปสู่การปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างเขากับพ่อให้ดีขึ้น ส่วนพ่อเองนั้นก็คิดว่าการดำเนินความสัมพันธ์กับลูกชายอย่างที่เป็นอยู่นี้เป็นเรื่องที่น่าเศร้า แท้จริงแล้วพ่อไม่ได้รังเกียจในตัวเขาเลยแต่เป็นเพราะความผูกพันระหว่างพ่อกับลูกที่มีอย่างเปราะบาง ทำให้ไม่รู้ว่าควรจะแสดงความรักที่มีต่อลูกที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นได้ด้วยวิธีการอย่างไร จึงส่งผลให้ต่างฝ่ายต่างก็แสดงตัวตนที่ไม่ยอมใครของตนเองออกมา ดังนั้นเมื่อความเป็นตัวตน

ของทั้งคู่เกิดการปะทะกันอย่างแรง จึงทำให้ต่างก็พยายามตั้งแง่ต่อกัน ไม่มีใครยอมฟังใคร ทำให้แม้จะเป็นเพียงเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้

ดังนั้นเมื่ออารมณ์ที่เข้าสู่สภาวะสมดุลของฉิงะ บวกกับความใจกว้างไม่ถือโทษกับเรื่องที่ผ่านมาของพ่อ จึงทำให้เกิดการสมานฉันท์ได้เองโดยธรรมชาติ เหตุการณ์คืนดีกันระหว่างเขากับพ่อเกิดขึ้นในวันครบรอบการจากไปของแม่ของเขาคือ ในวันที่ 30 สิงหาคม ค.ศ.1917 (ปีไทโชที่6) หลังจากทุกคนในบ้านได้ทราบข่าวว่าเขากับพ่อได้คืนดีกันแล้วต่างก็ดีใจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะแม่เลี้ยงผู้เป็นตัวกลาง ในการช่วยประสานรอยร้าวระหว่างเขากับพ่อมาโดยตลอด และในที่สุดความพยายามของเธอก็สัมฤทธิ์ผล ฉิงะได้เขียนเรื่องราวแห่งความน่ายินดีของการคืนดีกันในครั้งนี้ในนวนิยายขนาดกลางเรื่อง “วะกะอิ” 『Wakai:和解,1917』[69] และหลังจากนั้นเขาก็ทยอยผลิตผลงานออกมาเรื่อย ๆ นับได้ว่าเป็นช่วงสูงสุดในการผลิตวรรณกรรมของเขา

ต่อมาในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1918 (ปีไทโชที่7) มุฌะโนะโกจิก็ย้ายออกจากอะบิโกะเพื่อไปสร้างหมู่บ้านตามความฝันของเขาที่ฮิวงะ（Hyuuga: 日向）ซึ่งเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัดมิยะสะกิ การขาดเพื่อนคนนี้ทำให้ชีวิตที่อะบิโกะของฉิงะเงียบเหงาลงไปมาก ในปีถัดไปเขาจึงพาครอบครัวย้ายไปอยู่บ้านเพื่อนที่โตเกียว เมื่อถึงเดือนเมษายนก็เดินทางกลับมาอยู่ที่อะบิโกะ หลังจากนั้นไม่นานภรรยาได้ให้กำเนิดลูกชายคนแรกเขาดีใจมาก พ่อได้ตั้งชื่อให้ลูกชายของเขาว่านะโอะยะซุ（Naoyasu:直康）[70] แต่หลังจากลูกของเขาเกิดได้เพียง 37 วัน ก็เกิดอาการติดเชื้อทางผิวหนังและเสียชีวิต ความเศร้าโศกได้กลับมาเยือนครอบครัวของเขาอีกครั้งหนึ่ง

แม้ว่าการใช้ชีวิตที่อะบิโกะทำให้เขาได้เผชิญทั้งความสนุกสนาน ความขื่นขม ความเศร้าโศก แต่เขาก็ไม่ลืมความตั้งใจของเขาที่ต้องการผลิตผลงานนวนิยายขนาดยาวออกมาให้สำเร็จ เขาได้นำเรื่อง “โทะกิโต เด็นซะกุ” ที่เคยเขียนไว้ที่โอะโนะมิชินำมาเขียนเป็นนวนิยายขนาดยาวชื่อ “อันยะโกโระ” 『Anyakouro:暗夜行路』 โดยเขาเขียนภาคแรกเสร็จในปีค.ศ.1921 (ปีไทโชที่10) เขาใช้ระยะเวลาในการเขียนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคม รวมระยะเวลา 7 เดือน และนำไปตีพิมพ์ในวารสาร

---

[69] เรื่อง “วะกะอิ” เขียนขึ้นในเดือนกันยายน โดยใช้ระยะเวลาในการเขียนทั้งหมด 15 วัน ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในเดือนตุลาคม ค.ศ.1917 โดยสำนักพิมพ์โคะกุโช【Kokuchou:黒潮】

[70] ชื่อนะโอะยะซุ มาจากการนำเอาชื่อตัวแรกของเขา 直哉 กับชื่อตัวแรกของภรรยา 康子 มารวมกันจึงเป็น 直康

คะอิโส【Kaizou:改造】 ในช่วงที่เขาเพิ่งเขียนเรื่องนี้เสร็จ ย่าซึ่งเปรียบเสมือนแม่ของเขาก็เสียชีวิตลงด้วยวัย 86 ปี เขาเศร้าโศกเสียใจมาก ย่าจากเขาไปในวันที่ 16 สิงหาคม ในขณะนั้นเขาอายุ 39 ปี

2.5.3 ใช้ชีวิตครอบครัวที่อะวะตะงุชิ เกียวโต

หลังจากที่ฌิงะ นะโอะยะใช้ชีวิตที่อะบิโกะ 8 ปี ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1923(ปีไทโชที่12) เขาได้พาครอบครัวย้ายมาอยู่ที่อะวะตะงุชิ (Awataguchi: 粟田口) เกียวโต การใช้ชีวิตที่นี่มีความสะดวกสบายมากกว่าที่อะบิโกะมาก บ้านหลังนี้อยู่ใกล้กับสถานีรถไฟจึงสะดวกต่อการไปมาหาสู่และเดินทางไปยังที่ต่าง ๆ อีกทั้งยังมีโทรศัพท์ด้วยจึงทำให้มีแขกมาเยี่ยมเยียนเขาอยู่บ่อยครั้ง จนเขาไม่มีสมาธิพอที่จะทำงาน ดังนั้นเพื่อนของเขาจึงได้แนะนำบ้านที่ยะมะฌินะซึ่งอยู่ทางแถบชานเมืองเกียวโตให้ เขาสนใจและตัดสินใจย้ายไปอยู่ที่นั่นหลังจากอยู่ที่อะวะตะงุชิได้เพียง 7 เดือนเท่านั้น

ในช่วง 7 เดือนที่เขาอยู่ที่อะวะตะงุชิได้เกิดเหตุการณ์สำคัญขึ้น คือในตอนใกล้เที่ยงของวันที่ 1 กันยายน ได้เกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในแถบคันโต [71] วัดแรงสั่นสะเทือนได้ถึง 7.9 ริกเตอร์ทำให้บ้านเรือนถูกเพลิงเผาผลาญ และได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก[72] ด้วยความเป็นห่วงญาติที่บ้านอะสะบุ เขาจึงรีบเดินทางไปโตเกียว ภาพของบ้านเรือนที่พังทลายและผู้คนที่ได้รับบาดเจ็บทำให้เขารู้สึกสลดหดหู่ใจมาก เหตุแผ่นดินไหวที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ญาติและเพื่อนของเขาทุกคนปลอดภัยดี แต่กลุ่มฌิระกะบะต้องปิดตัวลง เนื่องจากสำนักพิมพ์ที่ตั้งอยู่ที่คันดะถูกเพลิงเผาไหม้จนหมด[73]

---

[71] แถบคันโต เป็นเขตพื้นที่ราบซึ่งอยู่ทางตอนกลางของประเทศญี่ปุ่น มีพื้นที่ครอบคลุมโตเกียวและอีก 6 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดคะนะงะวะ จังหวัดซะอิตะมะ จังหวัดกุมมะ จังหวัดโทะชิงิ จังหวัดอิบะระกิ และจังหวัดชิบะ

[72] เหตุการณ์แผ่นดินไหวครั้งนี้ทำให้มีคนตายถึง 99,000 คน บาดเจ็บ 100,000 คนและสูญหายอีก 43,000 คน ส่วนบ้านเรือนได้รับความเสียหาย 690,000 หลังคาเรือน

[73] วารสารฌิระกะบะฉบับสุดท้ายที่ได้รับการตีพิมพ์ คือฉบับประจำเดือนสิงหาคม ค.ศ.1923(ปีไทโชที่12) ผลงานส่วนใหญ่เป็นของนักเขียนหน้าใหม่ในกลุ่มฌิระกะบะ ส่วนผลงานชิ้นสุดท้ายของฌิงะ นะโอะยะที่ตีพิมพ์ลงในวารสารฉบับนี้ คือ งานเขียนประเภทเรื่องสั้นเรื่อง "โคะโส โนะ คะมิซะมะ" 『Kozou no Kamisama:小僧の神様,1919』 ตีพิมพ์ในฉบับประจำเดือนมกราคม ค.ศ.1920 (ปีไทโชที่9)

2.5.4 ใช้ชีวิตครอบครัวที่ยะมะฉินะ เกียวโต

ในเดือนตุลาคมของปีเดียวกัน ฉิงะ พาครอบครัวย้ายไปอยู่ที่ยะมะฉินะ (Yamashina : 山科) เกียวโต แม้ว่าที่นี่จะเป็นบ้านพักตากอากาศที่ดูจะคับแคบเพราะมีเพียง 4 ห้องนอน แต่ก็มีสวนและสระน้ำขนาดใหญ่ที่มีปลาคาร์ปจำนวนมากอาศัยอยู่ การได้ดูปลาคาร์ปและฟังเสียงของน้ำในสระทำให้จิตใจของเขารู้สึกผ่อนคลายลง นอกจากนั้นเขายังเลี้ยงลิงไว้อีก 1 ตัว ต่อมาความคับแคบของบ้านสร้างความหงุดหงิดใจให้กับเขา เพราะในขณะนี้ครอบครัวของเขามีทั้งหมด 6 คน และคนรับใช้อีก 2 คน เขาจึงอยากจะหาที่อยู่ใหม่ และอีกไม่นานภรรยาก็จะมีลูกให้กับเขาอีก ในช่วงนั้นคุโนะริ ฉิโร (Kunori Shirou:九里四郎) จิตรกรผู้เป็นเพื่อนสมัยเรียนที่กะกุฌูอินได้เขียนจดหมายมาชักชวนหลายครั้งให้เขาไปอยู่ที่นาราด้วยกัน เขาจึงตัดสินใจจะย้ายไปอยู่ที่นาราและให้เพื่อนช่วยเป็นธุระในการจัดการหาบ้านให้

2.5.5 ใช้ชีวิตครอบครัวที่ซะอิวะอิโช นารา

ในเดือนเมษายน ค.ศ.1925 (ปีไทโชที่14) ฉิงะพาครอบครัวย้ายมาอยู่บ้านหลังใหญ่ที่ซะวะอิโช (Saiwai Chou: 幸町) นารา ต่อมาในเดือนพฤษภาคม ภรรยาได้ให้กำเนิดลูกชายคนที่สองหลังจากที่ลูกชายคนแรกได้เสียชีวิตไป การได้มาอยู่บ้านหลังใหม่ที่กว้างขวาง และการมีลูกชายทำให้เขามีความสุขมาก เขาไม่รู้สึกเบื่อหน่ายกับการใช้ชีวิตที่นี่ ในแต่ละวันเขาใช้เวลาในการเดินชมวัดพิพิธภัณฑ์ สถาปัตยกรรมและหอศิลป์ต่าง ๆ ในช่วงแรกที่มาอยู่นั้นคนที่เขารู้จักมีแต่คุโนะริเท่านั้น แต่ต่อมาเพื่อนสนิทของเขาคือ มุณะโนะโกจิก็ได้ย้ายมาอยู่นาราเช่นกัน และมีเพื่อนที่เป็นนักเขียนคนอื่น ๆ ตามมาอยู่ที่นี่อีกหลายคน ดังนั้นบ้านของเขาจึงกลายเป็นศูนย์รวมของเพื่อน ๆ ในการมาพบปะสังสรรค์และบางครั้งก็ชวนกันเล่นไพ่นกกระจอกอยู่จนดึกดื่น

ในช่วงที่ใช้ชีวิตอยู่ที่เกียวโตและนาราค.ศ.1924 (ปีไทโชที่13) – ค.ศ.1928 (ปีโชวะที่3) เขาได้ผลิตผลงานเรื่องสั้นออกมาอย่างมากมาย จนแม้กระทั่งตัวเขาเองก็ยังแปลกใจ ส่วนนวนิยายขนาดยาวเรื่อง "อันยะโกโระ" เขาได้เขียนภาคหลังและนำไปตีพิมพ์ในวารสารคะอิโส 【Kaizou:改造】 ตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ.1927 (ปีโชวะที่2) – เดือนมิถุนายน ค.ศ.1928 (ปีโชวะที่3) รวม 9 ครั้ง แต่เมื่อเรื่องดำเนินมาจนถึงใกล้ตอนจบเขาก็หยุดงานเขียนลงกลางคัน และหลังจากนั้นก็ไม่ได้แตะต้องงานเขียนอีกเลย จนกระทั่งในปีค.ศ.1933 (ปีโชวะที่8) จึงกลับมาเขียนผลงานอีกครั้ง

2.5.6 ใช้ชีวิตครอบครัวที่คะมิตะกะบะตะเกะ นารา

ในช่วง 5 ปีที่ฉิงะ นะโอะยะไม่มีผลงานออกมาเลยนั้น มีเหตุการณ์ต่างๆ เกิดขึ้นในชีวิตของฉิงะอย่างมากมาย ในวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1929 (ปีโชวะที่4) พ่อของเขาเสียชีวิตลงด้วยวัย 77 ปี และในเดือนเมษายนของปีเดียวกัน เขาพาครอบครัวย้ายเข้าไปอยู่บ้านหลังใหม่ที่คะมิตะกะบะตะเกะ (Kamitakabatake:上高畑) นารา บ้านของเขายังคงมีเพื่อน ๆ มาเยี่ยมเยียนอย่างไม่ขาดสายและพูดคุยอยู่จนดึกดื่นเช่นเดิม เขามักจะชวนเพื่อนให้อยู่รับประทานอาหารด้วยกัน โดยไม่ได้คำนึงถึงอาหารที่อยู่ในครัวว่าจะมีเพียงพอหรือไม่ ในบางครั้งเนื้อและปลาที่เป็นส่วนของลูก ภรรยาก็ต้องนำมาแบ่งให้แขกจนแทบจะไม่มีเหลือ คนที่ต้องวุ่นวายและเหนื่อยกับการเตรียมอาหารในแต่ละวันคือภรรยาของเขานั่นเอง และลูกถึงกับออกปากบ่นว่าทั้ง ๆ ที่บ้านแขกพวกนี้ก็อยู่ใกล้ ๆ ทำไมไม่ไปรับประทานที่บ้านของตัวเอง[74]

ในช่วงปลายเดือนธันวาคม ค.ศ.1929 (ปีโชวะที่4) ถึงเดือนมกราคม ฉิงะเดินทางไปเที่ยวที่แมนจูและปักกิ่งกับเพื่อนคือซะโตะมิ ทน การไปเที่ยวต่างประเทศครั้งแรกเป็นระยะเวลากว่า 40 วันนี้ทำให้เขาสนุกสนานกับการได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ แต่เขาก็อดที่จะคิดถึงบ้านเกิดของตนเองไม่ได้ เขาคิดว่าไม่ว่าอย่างไรญี่ปุ่นก็เป็นสถานที่ที่น่าอยู่มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่นารานั้นเป็นเมืองหลวงเก่าที่ยังคงความงดงามอยู่มาก ต่อมาในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1931 (ปีโชวะที่6) แม่เลี้ยงกับน้องสาวต่างมารดาคนสุดท้องซึ่งอายุห่างกับเขาถึง 29 ปีได้ย้ายมาอยู่ที่นาราเช่นกัน และในปีถัดไปภรรยาก็ได้ให้กำเนิดลูกสาวคนที่หก รวมแล้วเขามีลูกทั้งหมด 6 คน เป็นชาย 1 คนและหญิง 5 คน เขาใช้ชีวิตอย่างมีความสุขท่ามกลางครอบครัวที่อบอุ่น

---

[74]阿川弘之、「青舟よし奈良の田舎」志賀直哉 上、東京：新潮社、1994、p.513.

แผนภาพที่ 7 ครอบครัวของฉิงะ นะโอะยะ ที่คะมิตะกะบะตะเกะ

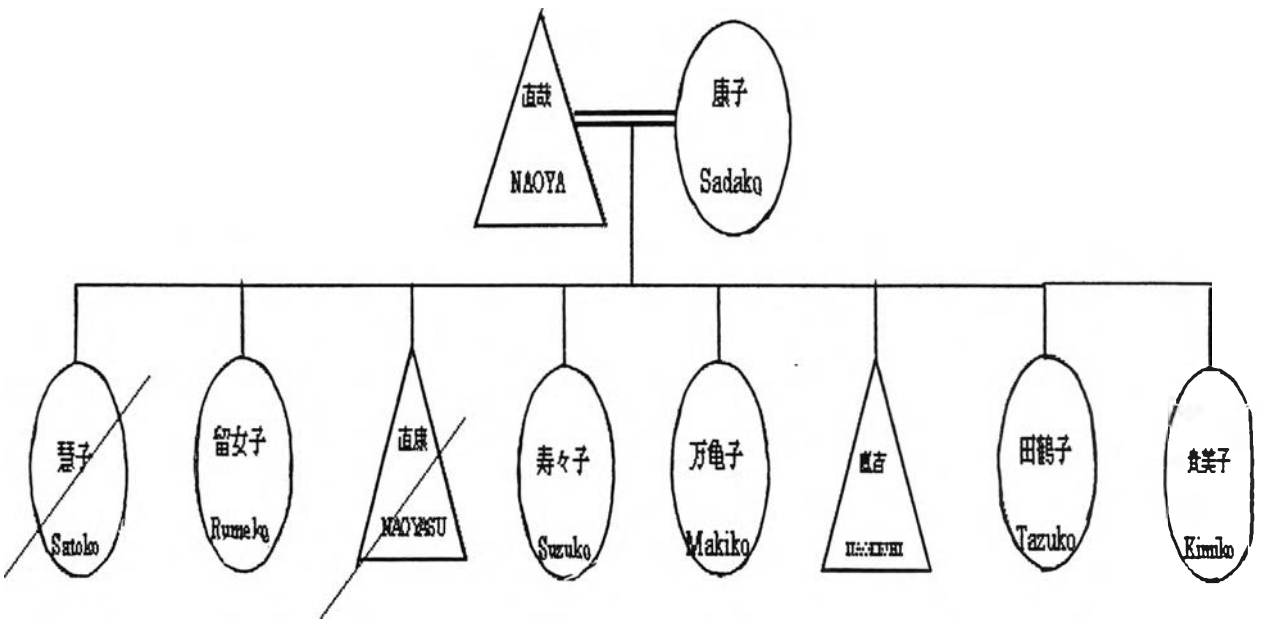

ในปีค.ศ.1933(ปีโชวะที่8) ฉิงะได้กลับมาเขียนผลงานอีกครั้งหนึ่ง แต่ก็ต้องหยุดงานเขียนเพราะป่วยเป็นโรคนิ่วและต้องทุกข์ทรมานกับโรคนี้ถึงสองปีครึ่ง ในช่วงที่หยุดเขียนงานนี้ในวันที่ 9 มีนาคม ค.ศ.1935 (ปีโชวะที่10) แม่เลี้ยงของเขาก็เสียชีวิตลง หลังจากอาการป่วยของเขาดีขึ้นเขาตั้งใจที่จะสานต่อนวนิยายขนาดยาวที่เขียนค้างไว้ตั้งแต่ปีค.ศ.1928 (ปีโชวะที่3) ให้เสร็จ และในวันที่ 4 มีนาคม ค.ศ.1937 (ปีโชวะที่12) เขาก็เขียนเรื่อง"อันยะโกโระ"ตอนสุดท้ายสำเร็จ และนำไปตีพิมพ์ในวารสารคะอิโส【Kaizou:改造】ฉบับเดือนเมษายน รวมแล้วเขาใช้เวลาในการเขียนเรื่องนี้นานถึง 16 ปี

ตลอดระยะเวลา 13 ปีที่อยู่นาราทำให้เขารู้สึกผูกพันกับสถานที่แห่งนี้มากและอยากใช้ชีวิตอยู่ที่นี่ตลอดไป ต่อมาเขาต้องการให้ลูกชายได้เข้าเรียนในระดับมัธยมที่โตเกียวจึงส่งลูกชายให้ไปอยู่กับครอบครัวของน้องสาวต่างมารดาที่โตเกียว หลังจากนั้นก็ให้ภรรยาพาลูกสาวอีก 3 คนย้ายไปอยู่ที่โตเกียว ส่วนตัวเองยังอยู่ที่นาราเพื่อดูแลลูกสาวอีกสองคนที่ยังติดภารกิจเรื่องเรียนอยู่[75] ก่อนจะถึงวันที่ต้องพาลูกย้ายไปอยู่ที่โตเกียว เพื่อนสนิทและคนรู้จักที่อยู่ในแถบคันซะอิ[76] เป็นจำนวนถึง 49 คนได้จัด

---

[75]阿川弘之、「文士廃業」志賀直哉 下、東京：新潮社、1994、p. 100.

[76]แถบคันซะอิ คือ พื้นที่ที่ประกอบไปด้วยเมืองนารา เกียวโต และโอซาก้า

งานเลี้ยงส่งให้ในรูปแบบของการเดินทางไปเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ ด้วยกัน ทำให้เขารู้สึกประทับใจเป็นอย่างมาก[77]

2.5.7 ใช้ชีวิตครอบครัวที่ซุวะโช โตเกียว

ในเดือนมีนาคม ค.ศ.1938 (ปีโชวะที่13) ฌิงะ นะโอะยะพาลูกสาวสองคนย้ายมาอยู่บ้านเช่าที่ซุวะโช (Suwa Chou:諏訪町) โตเกียว เป็นการกลับมาอยู่อย่างพร้อมหน้าพร้อมตาของครอบครัวอีกครั้งหลังจากที่ต้องแยกกันอยู่เป็นเวลาหกเดือน ถึงแม้ว่าจะเคยอยู่โตเกียวมาก่อนแต่การจากโตเกียวไปนานถึง 26 ปี ทำให้เขาไม่คุ้นเคยกับสภาพความเป็นอยู่ที่ซุวะโชและอยากกลับไปอยู่นารา เขาไม่ค่อยชอบบ้านหลังนี้ที่ภรรยาเป็นผู้จัดหาให้เท่าใดนัก จึงไปหาเช่าอพาร์ตเมนต์ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้านไว้สำหรับเป็นที่วาดภาพสีน้ำมัน มีบ่อยครั้งที่เขาชวนเพื่อน ๆ มาที่บ้านเพื่อมาดูผลงานภาพเขียนของเขา ในช่วงที่เขาอยู่ที่นี่โรคนิ่วได้กลับมาคุกคามเขาอีก ทำให้ต้องพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านเป็นเวลากว่าครึ่งปี หลังจากอาการทุเลาลงแล้ว เขาพาลูกชายไปเที่ยวที่นารา เกียวโต เป็นเวลากว่า 10 วัน การได้กลับไปพูดคุยกับเพื่อน ๆ และได้เห็นสถานที่ที่คุ้นเคยอีกทำให้เขามีความสุขมาก ต่อมาเขาพบบ้านที่อยู่ในแถบชานเมืองโตเกียวที่ดูเงียบสงบกว่าบ้านหลังนี้มาก จึงตัดสินใจซื้อและพาครอบครัวย้ายไปอยู่ที่นั่น

2.5.8 ใช้ชีวิตครอบครัวที่เซะตะงะยะ โตเกียว

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1940(ปีโชวะที่15) ฌิงะ นะโอะยะพาครอบครัวย้ายไปอยู่ที่เซะตะงะยะ (Setagaya:世田谷) ซึ่งอยู่แถบชานเมืองของโตเกียว เขาถูกใจกับบ้านใหม่หลังนี้มาก ในช่วงนี้เขามีผลงานออกมาไม่มากนักและมักจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในการท่องเที่ยวตามสถานที่ต่าง ๆ กับลูก ๆ และเพื่อน ประกอบกับในช่วงนั้นเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ขึ้น ภายหลังจากสงครามสิ้นสุดลงแม้ว่าทุกคนในบ้านจะปลอดภัยและบ้านไม่ได้รับความเสียหายแต่อย่างใด แต่เขาไม่อาจทนเห็นสภาพบ้านเรือนที่เสียหายและผู้คนที่บาดเจ็บล้มตายจากสงครามครั้งนี้ได้ เขาจึงอยากย้ายไปอยู่ที่อื่น และการมีแขกมาเยี่ยมเยียนเขามากเกินไปก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เขาต้องไปใช้ชีวิตที่อื่น

---

[77]阿川弘之、「文士廃業」志賀直哉 下、東京：新潮社、1994、p. 102.

2.6 ชีวิตบั้นปลาย

2.6.1 ใช้ชีวิตที่อะตะมิ จังหวัดฉิสุโอะกะ

ในเดือนมกราคม ค.ศ.1948 (ปีโชวะที่23) ฉิงะ นะโอะยะพาภรรยาและลูกสาวคนสุดท้องย้ายไปอยู่บ้านพักตากอากาศที่อะตะมิ（Atami: 熱海）ซึ่งอยู่ค่อนข้างห่างไกลความเจริญมีบ้านเรือนอยู่ไม่มากนัก แต่ถึงแม้ว่าการเดินทางมาที่นี่จะไม่สะดวกสบายมากนัก แต่ธรรมชาติที่งดงามก็สามารถทดแทนได้เป็นอย่างดี จากบ้านพักตากอากาศสามารถมองเห็นทะเลได้เหมือนที่โอะโนะมิชิ เป็นระยะเวลากว่า 35 ปีมาแล้วที่ฉิงะไม่ได้อยู่ในสถานที่ที่สามารถมองเห็นทะเลได้เช่นนี้ เขาใช้ชีวิตท่ามกลางธรรมชาติอย่างมีความสุข ลูกสาวคนสุดท้องตอนที่อยู่โตเกียวมักจะมีไข้โดยไม่ทราบสาเหตุ แต่เมื่อมาอยู่ที่นี่อาการเหล่านั้นก็หายไปและกลับมามีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ส่วนลูกสาวคนอื่น ๆ ได้แต่งงานและแยกไปมีครอบครัวหมดแล้ว บ้านที่เซะตะงะยะนั้นเขาได้ยกให้กับลูกชายคนเดียวที่เพิ่งแต่งงานไปเมื่อปีที่แล้ว

การได้กลับมาอยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงามอีกครั้ง ทำให้ฉิงะกลับมาเขียนผลงานได้อีกต่อมาในเดือนพฤศจิกายน ค.ศ.1949 (ปีโชวะที่24) เขาได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทางวัฒนธรรม หลังจากนั้นในช่วงปลายเดือนเมษายน ค.ศ.1954 (ปีโชวะที่29) เขาได้รับแจ้งว่าเจ้าของบ้านพักตากอากาศต้องการกลับมาใช้บ้านหลังนี้แล้ว เขาจึงจำเป็นต้องหาที่อยู่ใหม่ทั้งที่เขาพอใจกับสภาพชีวิตที่นี่เป็นอย่างยิ่ง มีคนมาเสนอขายที่ดินแถวฉิบุยะ（Shibuya: 渋谷）ในโตเกียวให้กับเขา และเมื่อเขาเดินทางไปดูก็พอใจกับบรรยากาศและความเงียบสงบของที่นั่นมาก ถ้าปลูกบ้านสองชั้นก็จะสามารถมองเห็นภูเขาไฟฟูจิจากทางหน้าต่างได้ เขาจึงตัดสินใจซื้อที่ดินแปลงนี้และติดต่อคนรู้จักให้มาช่วยเขียนแบบบ้านและให้ดำเนินการสร้างในทันที[78] ฉิงะใช้ชีวิตที่อะตะมิเป็นระยะเวลา 7 ปีครึ่งจึงพาครอบครัวย้ายไปอยู่ที่โตเกียว

---

[78]阿川弘之、「徳不孤」志賀直哉 下、東京：新潮社、1994、p. 301.

2.6.2 ใช้ชีวิตที่ฉิบุยะ โตเกียว

ในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1955 (ปีโชวะที่30) ฉิงะ นะโอะยะได้พาครอบครัวย้ายมาอยู่ที่ฉิบุยะ (Shibuya:渋谷) โตเกียว แม้ว่าที่นี่จะไม่มีธรรมชาติที่สวยงามให้ดูแต่เขาก็ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการออกไปข้างนอก ไม่ว่าจะเป็นการไปดูหนัง ดูละครคาบุกิ ซึ่งหาดูไม่ได้ที่อะตะมิ ผลงานที่ออกมาในช่วงหลังของเขา ส่วนใหญ่จะเป็นงานประเภทร้อยแก้วและงานเขียนสั้น ๆ อีกสองปีต่อมาลูกสาวคนสุดท้องของเขาแต่งงาน ฉิงะใช้ชีวิตบั้นปลายกับภรรยาอยู่ที่ฉิบุยะเป็นระยะเวลาถึง 14 ปี จนกระทั่งวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ.1971 (ปีโชวะที่46) จึงเสียชีวิตลงด้วยวัย 88 ปี ด้วยโรคปอดบวม

ตลอดชั่วชีวิตของฉิงะมีการย้ายบ้านทั้งหมด 23 ครั้ง โดยเฉลี่ยแล้วดูเหมือนว่าเขาจะย้ายบ้านทุก ๆ 3 ปี 8 เดือน แต่ในความเป็นจริงแล้วในจำนวน 10 ครั้งที่เขาย้ายบ้านนั้นจะไปรวมตัวกันอยู่ในช่วงต้นของสมัยไทโช ซึ่งเป็นช่วงที่เขากำลังสับสนกับชีวิตตัวเอง ทำให้เมื่อย้ายไปอยู่ที่ไหนก็อยู่ได้ไม่นาน เพราะความกลัดกลุ้มใจเรื่องพ่อที่ฝังอยู่ในใจของเขานั่นเอง[79]

แม้ว่าฉิงะจะเสียชีวิตไปแล้ว แต่ผลงานของเขายังคงเหลือไว้ให้คนรุ่นหลังได้อ่าน และสถานที่ที่เขาเคยไปใช้ชีวิตอยู่ เช่นที่โอะโนะมิชิ อะบิโกะ นารา ยังคงถูกอนุรักษ์ไว้ให้ผู้ที่สนใจเข้าไปเยี่ยมชม นอกจากนี้บริเวณที่เยื้องกับฝั่งตรงข้ามบ้านของฉิงะที่อะบิโกะ ยังเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ทางวรรณคดีกลุ่มฉิระกะบะ ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมงานเขียน ผลงานด้านศิลปะ และข้อมูลของนักเขียนที่อยู่ในกลุ่มฉิระกะบะ สำหรับผู้ที่สนใจงานด้านศิลปะของกลุ่มฉิระกะบะ สามารถไปศึกษาได้ที่พิพิธภัณฑ์ทางศิลปะกลุ่มฉิระกะบะ ที่โอะโนะมิชิ

2.7 ผลงานของฉิงะ นะโอะยะ

ฉิงะ นะโอะยะเขียนผลงานชิ้นแรก เมื่ออายุได้ 21 ปี โดยการชักชวนของเพื่อนสนิท คือ มุฉะโนะโกจิ ซึ่งเป็นเพื่อนสมัยเรียนอยู่ที่โรงเรียนกะกุฉูอิน หลังจากที่เขาเข้าศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย ได้ทุ่มเทกับการเขียนผลงานโดยไม่เอาใจใส่กับการเรียน ต่อมาได้ร่วมกับเพื่อนที่จบจากโรงเรียนกะกุฉูอินจัดทำวารสารทางวรรณกรรมโดยใช้ชื่อว่า ฉิระกะบะ【Shirakaba:白樺】ต่อมาเขาได้ลาออกจากมหาวิทยาลัยและหันมาเป็นนักเขียนอย่างเต็มตัว แนวคิดของกลุ่มฉิระกะบะนั้นเดิมเป็นแบบอุดมคตินิยม มีความเชื่อมั่นและยึดถือความคิดของตนเป็นสำคัญ แต่ต่อมามุฉะโนะโกจิซึ่งเป็น

---

[79]阿川弘之、「一所不住」志賀直哉 上、東京：新潮社、1994、p. 265.

หัวหน้ากลุ่มนี้ได้รับอิทธิพลจากนักเขียนรัสเซียที่ชื่อทอลสตอยด์ ทำให้แนวคิดของกลุ่มนี้กลายเป็นแบบมนุษยนิยม และการเปลี่ยนแปลงแนวคิดของกลุ่มนี้เองที่ทำให้ฉิงะไม่สู้จะพอใจเท่าไรนัก เขายังคงยืนกรานที่จะยึดถือแนวคิดของตนแทนที่จะถูกครอบงำจากบุคคลอื่น ความไม่พอใจในครั้งนี้เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ส่งผลให้เขาต้องการออกไปใช้ชีวิตตามลำพังที่โอะโนะมิชิ เพื่อเขียนผลงานในแบบฉบับของตนเอง และที่โอะโนะมิชิก็เป็นสถานที่ที่เป็นจุดเริ่มต้นในการเขียนนวนิยายขนาดยาวเรื่องเดียวในชีวิตของเขา ตลอดช่วงชีวิตของการเป็นนักเขียน เขาได้หยุดเขียนงานถึง 3 ครั้ง เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผลงานกับนักเขียนคนอื่นแล้ว ผลงานของฉิงะจึงมีจำนวนไม่มากนัก แต่อย่างไรก็ตามเขาได้ผลิตผลงานออกมาจนถึงช่วงบั้นปลายของชีวิต

แนวการเขียนของฉิงะมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง คือ มีการเขียนที่กระชับไม่เยิ่นเย้อ และใช้ถ้อยคำสำนวนอย่างรัดกุม เนื้อหาในการเขียนมักจะแสดงให้เห็นถึงความมีศีลธรรม รักความถูกต้อง เกลียดเรื่องโกหกหลอกลวง ทั้งนี้เป็นเพราะการได้รับอิทธิพลจากคำสอนของอุชิมุระ คันโส เมื่อครั้งที่เขาเคยนับถือศาสนาคริสต์เป็นเวลาถึง 7 ปี

ในด้านรูปแบบของวรรณคดี ตามประวัติวรรณคดีสมัยใหม่ถือว่าเขาได้ขึ้นไปถึงจุดสูงสุดของวรรณคดีแบบสัจนิยม[80] ที่มีการบรรยายชีวิตตามที่เป็นจริงอย่างตรงไปตรงมา ซื่อตรงและยึดมั่นในความคิดของตนเอง เห็นหรือคิดว่าเป็นอย่างไรก็เขียนออกมาอย่างนั้น ในบรรดานักเขียนในสมัยไทโช ฉิงะได้ชื่อว่าเป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงมากที่สุดคนหนึ่งและได้รับการยกย่องเป็น "เทพเจ้าแห่งนวนิยาย" (Shousetsu no Kamisama : 小説の神様) ผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้กับฉิงะมากที่สุด คือ นวนิยายขนาดยาวเรื่อง "อันยะโกโระ" 『Anyakouro:暗夜行路,1937』 ซึ่งเป็นนวนิยายขนาดยาวเรื่องเดียวในชีวิตของเขา ใช้เวลาเขียนยาวนานถึง 25 ปีจึงเสร็จสมบูรณ์ นอกจากนวนิยายขนาดยาวแล้ว งานเขียนประเภทเรื่องสั้นที่เขาแต่งก็มีหลายเรื่องที่ได้รับความนิยมและกล่าวถึง อาทิเช่น เรื่อง "เซะอิเบะอิ โทะ เฮียวตัน" 『Seibei to Hyoutan:清兵と瓢箪,1912』 เรื่อง "เซะอิงิฮะ" 『Seigiha:正義派,1912』 และเรื่อง "โคะโส โนะ คะมิซะมะ" 『Kozou no Kamisama:小僧の神様,1919』[81] เป็นต้น ส่วนนวนิยายขนาดกลางที่มีชื่อเสียง ได้แก่ เรื่อง "วะกะอิ" 『Wakai:和解,1917』

---

[80] 和田繁二郎、日本の近代文学、東京：同朋舎出版、1982、 pp.70-71.

[81] เรื่อง "เซะอิงิฮะ" กับเรื่อง "โคะโส โนะ คะมิซะมะ" ทั้งสองเรื่องนี้เป็นเรื่องที่แสดงถึงความมีมนุษยธรรม ในหนังสือเรียนของเด็กมัธยมญี่ปุ่น มีเรื่องสั้นสองเรื่องนี้ปรากฏอยู่ด้วย

2.7.1 การแบ่งประเภทผลงาน

การพิจารณาแบ่งประเภทผลงานของฉิงะ นะโอะยะ สามารถมองผ่านผลงาน 3 ชิ้นแรกที่เขาเขียนขึ้น คือ

1. เรื่อง "นะ โนะ ฮะนะ โทะ โคะมุซุเมะ"[82] 『Na no Hana to Komusume : 菜の花と小娘,1904』 ฉิงะเขียนเรื่องนี้ขณะไปเที่ยวที่ภูเขาคะโนสัน จังหวัดฉิบะตามลำพังในเดือนพฤษภาคม ค.ศ.1904 ผลงานชิ้นแรกนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารคะเนะ โนะ ฟุเนะ【Kane no Fune:金の船】ฉบับเดือนมกราคม ปีค.ศ.1920 ผลงานเรื่องนี้เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นเรื่องแรกที่เขาเขียนขณะอายุ 21 ปี เป็นการเขียนเรื่องจากจินตนาการที่ห่างไกลจากความเป็นจริงและเป็นแนวนิทานสำหรับเด็ก เนื้อหาในเรื่องนี้เป็นการพูดคุยกันระหว่างสาวน้อยกับดอกนะ[83] อีกทั้งเรื่องนี้ยังได้รับอิทธิพลมาจากการอ่านนิทานของฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์เสน[84] นักเขียนชาวเดนมาร์ก ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็น "ราชาแห่งเทพนิยาย"

2. เรื่อง "อะรุอะซะ" 『Aru Asa:或る朝,1908』 ฉิงะเขียนเรื่องนี้หลังจากเขามีปากเสียงกับย่าในเช้าวันหนึ่งซึ่งตรงกับวันครบรอบการตายของปู่ เขาเขียนเรื่องนี้ขึ้นในบ่ายของวันที่เกิดเหตุนั้นเองซึ่งตรงกับ วันที่ 13 มกราคม ค.ศ.1908 ในขณะนั้นเขาอายุ 27 ปี[85] เรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารชูโอบุงงะกุ【Chuuou Bungaku:中央文学】 ฉบับเดือนมีนาคม ปีค.ศ.1918 ผลงานเรื่องนี้เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นที่เขียนขึ้นจากเหตุการณ์จริงในชีวิตของผู้แต่ง โดยเนื้อเรื่องพูดถึงการทะเลาะกันเพราะเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ของย่ากับหลานชายในเช้าวันหนึ่ง

---

[82] ดอกนะหรือที่เรียกว่าดอกเรป (rape) ในภาษาอังกฤษ เป็นดอกไม้ที่บานช่วงฤดูใบไม้ผลิ กลีบดอกเป็นสีเหลือง เมล็ดของดอกสามารถนำมาสกัดเป็นน้ำมันที่ใช้ปรุงอาหารได้ โดยจะเริ่มเก็บเมล็ดได้ตั้งแต่เดือนมิถุนายนเป็นต้นไป และหว่านเมล็ดช่วงฤดูใบไม้ร่วง ดอกนะมักจะชอบขึ้นบริเวณริมน้ำ

[83] 志賀直哉、「続創作余談」現代日本文學大系 **34** 志賀直哉集、東京：筑摩書房、1978、 p.398.

[84] ผลงานนิทานของฮันส์ แอนเดอร์เสน ที่เป็นที่รู้จักกันดี ได้แก่ เรื่องลูกเป็ดขี้เหร่(The Ugly Duckling) เรื่องเงือกน้อย(The Little Mermaid) และเรื่องนกน้อยไนติงเกล(The Nightingale) เป็นต้น

[85] 志賀直哉、「創作余談」現代日本文學大系 **34** 志賀直哉集東京：筑摩書房、1978、p.388.

ฌิงะ นะโอะยะถือว่าผลงานเรื่องนี้ เป็นผลงานชิ้นแรกที่ทำให้เขาเกิดความรู้สึกว่าได้เขียนผลงานอย่างแท้จริง[86] ในเรื่องนี้จะมีรูปแบบของการเขียนซึ่งประกอบไปด้วยความขัดแย้ง การบาดหมางใจกัน แต่ท้ายที่สุดก็สามารถคืนดีกันและหันมาปรองดองกันได้ ซึ่งรูปแบบการเขียนแบบนี้นั้น ต่อมาได้ปรากฏในผลงานชิ้นเอกของเขา ในนวนิยายขนาดกลางเรื่อง "วะกะอิ" 『Wakai: 和解,1917』 เช่นกัน[87] ซึ่งเป็นผลงานที่ฌิงะเขียนขึ้นมาด้วยความปีติยินดีเมื่อได้คืนดีกับพ่อแล้ว หลังจากที่ทะเลาะกันมาเป็นเวลานาน

3. เรื่อง "อะบะฌิริ มะเดะ" 『Abashiri made: 網走まで,1908』 ฌิงะเขียนเรื่องนี้หลังจากเขาได้โดยสารรถไฟขบวนหนึ่ง ในการเดินทางครั้งนั้นผู้โดยสารที่นั่งตรงข้ามเป็นคุณแม่ยังสาวและพาลูกมาด้วยอีกสองคน เขาได้นำภาพที่เห็นมาเขียนแต่งเติมให้เป็นเรื่องราวตามจินตนาการของเขาเองในเดือนสิงหาคม ค.ศ.1908 แม้ว่าเรื่องนี้จะเขียนในปีเดียวกับเรื่อง "อะรุอะซะ" แต่ก็ได้รับการตีพิมพ์ก่อนในวารสารฌิระกะบะ【Shirakaba: 白樺】 ฉบับปฐมฤกษ์ คือ ในเดือนเมษายน ค.ศ.1910 ผลงานเรื่องนี้เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้นที่ฌิงะจินตนาการถึงความยากลำบาก ในการเดินทางโดยรถไฟของแม่ที่ต้องดูแลลูกที่ยังแบเบาะ กับลูกชายอายุ 7 ขวบที่เป็นปัญญาอ่อน ซึ่งกว่าเธอจะพาลูก ๆ ไปถึงจุดหมายปลายทาง คือ อะบะฌิริ[88] ต้องใช้เวลากว่า 5 วัน เขาได้จินตนาการไปถึงสามีและสภาพชีวิตครอบครัวของเธอด้วย เรื่องนี้ถือเป็นผลงานชิ้นแรกของฌิงะที่ได้รับการพิมพ์เผยแพร่สู่สาธารณชนและได้รับเสียงตอบรับเป็นอย่างดี

จากผลงานทั้ง 3 เรื่อง เมื่อพิจารณาจากระยะห่างของช่วงเวลาที่เขียนผลงาน ระหว่างเรื่องแรกในปีค.ศ.1904 กับเรื่องที่สองและสามในปีค.ศ.1908นั้น จะเห็นว่าค่อนข้างเว้นระยะห่างมากพอสมควรเลยทีเดียว ซึ่งในเรื่องแรกนั้นถือเป็นการทดลองเขียนที่เขาเองก็ยอมรับว่ายังไม่เป็นนวนิยายที่สมบูรณ์แบบนัก หลังจากนั้นเขาจึงใช้เวลาในการหาแนวทางการเขียนที่เป็นเอกลักษณ์ของตน และได้ค้นพบรูปแบบการเขียนที่เป็นแบบฉบับของตน คือ การเขียนที่กระชับไม่เยิ่นเย้อ ใช้คำที่ง่ายต่อการเข้าใจและเขียนอย่างมีชีวิตชีวา บรรยายสิ่งที่พบเห็นและสิ่งที่เคยประสบมาในชีวิตอย่างตรงไปตรงมาตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน

---

[86] Ibid.,p.388.

[87] 福田清人・栗林秀雄、「三つの処女作品」志賀直哉人と作品、東京：清水書院、1990、p.115.

[88] อะบะฌิริ เป็นเมืองที่ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะฮอกไกโด

จากผลงาน 3 เรื่องแรก สามารถนำมาจัดประเภทผลงานของฉิงะ นะโอะยะได้ดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง เรื่องที่เขียนตามจินตนาการของตน เช่น งานเขียนประเภทเรื่องสั้นเรื่อง "คะมิโซะริ" 『Kamisori: 剃刀,1910』 เรื่อง"โรจิน" 『Roujin: 老人,1911』 และเรื่อง "ฮัน โนะ ฮันสะอิ" 『Han no Hanzai:范の犯罪,1913』 เป็นต้น

ประเภทที่สอง เรื่องที่เป็นแนวอัตชีวประวัติบอกเล่าประสบการณ์โดยตรง เช่น งานเขียนประเภทเรื่องสั้นเรื่อง "โซะฟุ โนะ ทะเมะ นิ" 『Sofu no tame ni:祖母の為に,1911』 เรื่อง "ฮะฮะ โนะ ฌิ โทะ อะตะระฌิอิ ฮะฮะ" 『Haha no Shi to Atarashii Haha : 母の死と新しい母,1912』 และเรื่อง"คุเงะนุมะยุคิ" 『Kugenumayuki:鵠沼行,1912』 เป็นต้น

ประเภทที่สาม เรื่องที่นำมาจากการได้ฟังหรือได้เห็นแล้วมาจินตนาการต่อเป็นผลงานของตน เช่น งานเขียนประเภทเรื่องสั้นเรื่อง "เซะอิงิฮะ" 『Seigiha: 正義派,1912』 และเรื่อง "เดะกิโงะโตะ" 『Dekigoto:出来事,1913』 เป็นต้น

อย่างไรก็ตามผลงานของฉิงะที่เขียนออกมานั้น หลายเรื่องยากแก่การวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าจัดอยู่ในประเภทใด เพราะมีความกำกวมระหว่างสองประเภท เช่น งานเขียนประเภทเรื่องสั้นเรื่อง "เซะอิเบะอิ โทะ เฮียวตัน" 『Seibei to Hyoutan:清兵と瓢箪,1912』 หรือนวนิยายขนาดยาวเรื่อง "อันยะโกโระ" 『Anyakouro: 暗夜行路,1937』 นั้นทั้งสองเรื่องนี้สามารถเป็นได้ทั้งประเภทที่สอง และประเภทที่สาม ดังนั้นจึงแล้วแต่ผู้อ่านว่าจะตีความเรื่องนั้นให้อยู่ในประเภทใด

2.7.2 ผลงานที่มีความเกี่ยวพันกับบุคคลในครอบครัวของ ฌิงะ นะโอะนะ

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างผลงานกับบุคคลในครอบครัวของฌิงะ นะโอะยะ

หมายเหตุ * คือ ผลงานที่เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้น ** คือ ผลงานที่เป็นนวนิยายขนาดกลาง *** คือ ผลงานที่เป็นนวนิยายขนาดยาว

( ) คือ บุคคลนั้นเสียชีวิตไปแล้ว

อายุ	ชื่อผลงาน	ช่วงเวลาที่เขียนผลงาน	สถานที่ที่เขียนผลงาน	ชื่อวารสาร กับปีที่ตีพิมพ์	บุคคลในครอบครัวฌิงะ ที่ถูกกล่าวถึงในเรื่อง
25	อะรุอะซะ Aru Asa 或る朝*	มกราคม ค.ศ.1908	อะสะบุ โตเกียว	Chuuou Bungaku 中央文学 มีนาคม ค.ศ.1918	(ปู่) ย่า น้อง ๆ
28	โซะโบะ โนะ ทะเมะ นิ Sobo no tame ni 祖母の為に*	ธันวาคม ค.ศ.1911	อะสะบุ โตเกียว	Shirakaba 白樺 มกราคม ค.ศ.1912	ย่า
29	ฮะฮะ โนะ ฌิ โทะ อะตะระฌิอิ ฮะฮะ Haha no Shi to Atarashii Haha 母の死と新しい母*	มกราคม ค.ศ.1912	อะสะบุ โตเกียว	Zabon 朱欒 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1912	ปู่ ย่า พ่อ (แม่) แม่เลี้ยง
29	โอท์ซุ จุงกิชิ Ootsu Junkichi 大津順吉**	สิงหาคม ค.ศ.1912	อะสะบุ โตเกียว	Shinchou 新潮 มิถุนายน ค.ศ.1917	ย่า พ่อ แม่เลี้ยง หญิงรับใช้
29	โทะกิโต เค็นซะกุ Tokitou Kensaku 時任謙作*** อันยะโกโระ Anyakouro no Zenshin 暗夜行路の前身	ตั้งแต่พฤศจิกายน ค.ศ.1912	โอะโนะมิชิ ฮิโระฌิมะ มะท์ซุเอะ อะบิโกะ	Kaizou 改造 มกราคม – สิงหาคม ค.ศ.1921	ปู่ พ่อ แม่ อา

อายุ	ชื่อผลงาน	ช่วงเวลาที่เขียนผลงาน	สถานที่ที่เขียนผลงาน	ชื่อวารสาร กับปีที่ตีพิมพ์	บุคคลในครอบครัวฉิงะ ที่ถูกกล่าวถึงในเรื่อง
		หยุดเขียนผลงาน (ครั้งที่ 1)	ค.ศ. 1914 — ค.ศ.1916	เป็นเวลา 3 ปี	
34	วะกะอิ Wakai 和解**	กันยายน ค.ศ.1917	อะบิโกะ ชิบะ	Kokuchou 黒潮 ตุลาคม ค.ศ.1917	(ปู่) ย่า พ่อ (แม่) แม่เลี้ยง อา น้อง ๆ ภรรยา ลูก
37	อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ Aru Otoko Sono Ane no Shi 或る男、其姉の死**		อะบิโกะ ชิบะ	(หนังสือพิมพ์) Oosaka Mainichi 大阪毎日 มกราคม — มีนาคม ค.ศ.1920	(ปู่) ย่า (พ่อ) (แม่) แม่เลี้ยง น้องชาย สาวใช้
		หยุดเขียนผลงาน (ครั้งที่ 2)	ค.ศ. 1929 — ค.ศ.1933	เป็นเวลา 5 ปี	
		หยุดเขียนผลงาน (ครั้งที่ 3)	ปลายปี ค.ศ. 1934 — ค.ศ.1936	เป็นเวลา 2 ปีครึ่ง	

อายุ	ชื่อผลงาน	ช่วงเวลาที่เขียนผลงาน	สถานที่ที่เขียนผลงาน	ชื่อวารสาร กับปีที่ตีพิมพ์	บุคคลในครอบครัวฌิงะ ที่ถูกกล่าวถึงในเรื่อง
54	อันยะโกโระ (ภาคหลัง) Anyakouro kouhen 暗夜行路　後編 อันยะโกโระ (ฉบับเสร็จสมบูรณ์) Anyakouro 暗夜行路***	- มีนาคม ค.ศ.1937	อะบิโกะ คะมิตะกะบะตะเกะ นารา	Kaizou 改造 เมษายน ค.ศ.1937	ปู่ พ่อ แม่ อา ภรรยา ลูก
73	โซะฟุ Sofu 祖父**		ฌิบุยะ โตเกียว	Bungei Shunjuu 文藝春秋 มกราคม – มีนาคม ค.ศ.1956	ปู่
73	ฌิโระอิ เซ็น Shiroi Sen 白い線*		ฌิบุยะ โตเกียว	Sekai 世界 มีนาคม ค.ศ.1956	แม่

จากตารางดังกล่าวเมื่อมองโดยภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่า ผลงานตั้งแต่ชิ้นแรกจนกระทั่งถึงช่วงบั้นปลายชีวิตของฌิงะ นะโอะยะนั้น มีการนำเรื่องของบุคคลในครอบครัวมาพูดถึงโดยตลอด และจำนวนครั้งของบุคคลในครอบครัวที่ปรากฏในผลงานแต่ละเรื่องนั้นก็มีจำนวนแตกต่างกันออกไป โดยในการนำเสนอในช่วงแรกนั้นเขาได้พูดถึงเรื่องของย่าสองเรื่อง แต่หลังจากนั้นก็ไม่ปรากฏเรื่องของย่าอีกเลย อย่างไรก็ตามการนำเรื่องของย่ามาเขียนก่อนเรื่องของคนอื่นในครอบครัวนั้น แสดงให้เห็นถึงความผูกพันที่เขามีกับย่ามากกว่าคนอื่น ๆ ในครอบครัว ลำดับต่อมาเขาได้นำเสนอเรื่องของแม่กับแม่เลี้ยงไว้ในผลงานเรื่องเดียวกัน ในส่วนของเรื่องที่เกี่ยวกับแม่นั้นจะเห็นว่าในช่วงบั้นปลายชีวิต เขาได้กลับมานำเสนอเรื่องที่เกี่ยวกับแม่อีก แสดงให้เห็นว่าถึงแม้แม่จะเสียไปตั้งแต่เขาอายุเพียง 13 ปี แต่เรื่องของแม่ก็ยังคงอยู่ในใจของเขาเสมอมา และในส่วนที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับพ่อนั้นจะสังเกตได้ว่า เมื่อพิจารณาจากชื่อเรื่องทั้งสี่เรื่องแล้ว ไม่ได้มีส่วนใดที่แสดงให้เห็นว่าเขาเขียนเกี่ยวกับเรื่องของพ่อ ดังเช่นเรื่องอื่น ๆ ที่มีการระบุสถานะของบุคคลอย่างชัดเจน แต่ในส่วนของเนื้อหานั้นทั้งสี่เรื่องได้แสดงให้เห็นถึงความอึดอัดใจที่ต้องทะเลาะกับพ่อ นอกจากนั้นในช่วงบั้นปลายชีวิตเขาได้เขียนเรื่องของปู่ซึ่งเป็นหนึ่งในบุคคลที่เขานับถือมากที่สุดในชีวิต แต่เป็นที่น่าแปลกที่ตลอดชีวิตของเขา เขานำเสนอเรื่องที่เกี่ยวกับปู่เพียงเรื่องเดียวเท่านั้น

ในบรรดาผลงานที่กล่าวมานี้ ล้วนเกี่ยวข้องกับบุคคลในครอบครัวของฌิงะ นะโอะยะทั้งสิ้น และสามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้ คือ

2.7.2.1 ผลงานเขียนที่เกี่ยวกับย่า

เมื่อพิจารณาจากลำดับที่เขียนจะเห็นได้ว่าในสองเรื่องแรก คือ เรื่อง “อะรุอะซะ” กับเรื่อง “โซะโบะ โนะ ทะเมะ” นั้นเป็นผลงานที่เขียนเกี่ยวกับย่าของเขา โดยเรื่องแรกนั้นพูดถึงการทะเลาะกันระหว่างเขากับย่าในเช้าวันครบรอบการตายของปู่ ส่วนเรื่องที่สองนั้นเขาได้แสดงความกังวลว่าจะต้องเสียบุคคลอันเป็นที่รัก คือ ย่า หลังจากที่เขาต้องสูญเสียปู่ไปแล้ว จึงนับได้ว่าย่าเป็นบุคคลแรกในครอบครัวที่เขานำมาเขียนถึง และถึงแม้ว่าเขาจะไม่ได้เขียนเรื่องที่เฉพาะเจาะจงถึงย่าอีก แต่ในนวนิยายที่เป็นแนวอัตชีวประวัติของเขาก็มักจะปรากฏชื่อของย่า เป็นตัวละครอยู่ในผลงานของเขาเกือบทุกเรื่อง นอกจากเขาจะนำเรื่องราวของย่ามานำเสนอไว้ในผลงานแล้วเขายังได้นำชื่อของย่า “รุเมะ” (Rume: 留女) มาตั้งเป็นชื่อผลงานรวมเรื่องสั้นชุดแรกของเขาอีกด้วย และผลงานชิ้นนี้เองที่เป็นต้นเหตุให้เขาต้องทะเลาะกับพ่อ เมื่อเขาไปขอร้องให้พ่อช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายในการตีพิมพ์ผลงานนี้ แต่ขณะที่พ่อมอบเงินให้เขานั้น พ่อได้พูดจาดูแคลนเขาไปด้วย ทำให้เขาโกรธมากจนออกไปใช้ชีวิตอยู่คนเดียวที่

โอะโนะมิชิ อีกทั้งชื่อของลูกสาวคนที่สองของเขา ย่าก็เป็นคนตั้งชื่อให้ โดยให้ใช้ชื่อของย่า "รุเมะ" (Rume:留女) และเติมคำว่า "โกะ" (Ko:子) ต่อท้าย ลูกสาวคนที่สองของฉิงะจึงมีชื่อว่า "รุเมะโกะ" (Rumeko:留女子)

2.7.2.2 ผลงานเขียนที่เกี่ยวกับแม่

เรื่อง "ฮะฮะ โนะ ฉิ โทะ อะตะระฉิอิ ฮะฮะ" เป็นเรื่องแรกที่ฉิงะ นะโอะยะเขียนถึงแม่ โดยเขียนขึ้นจากความทรงจำในช่วงวัยเด็ก เขาใช้เวลาในการเขียนเพียงแค่คืนเดียวเท่านั้น ในเรื่องแสดงให้เห็นอารมณ์อันอ่อนไหวของเขา แต่ในขณะที่เขาเขียนนั้นเขากลับไม่รู้สึกถึงอารมณ์อ่อนไหวแต่อย่างใด อีกทั้งยังเขียนได้อย่างราบรื่นโดยไม่มีข้อติดขัด ซึ่งจุดนี้เองที่ทำให้เมื่อถูกถามว่าชอบผลงานเรื่องใดของตนมากที่สุด เขาจึงมักจะยกเรื่องนี้ให้เป็นเรื่องที่เขาชื่นชอบ[89] ในเรื่องนี้เขาได้เขียนถึงความโศกเศร้าจากการตายของแม่ และมีการกล่าวถึงพ่ออย่างคลางแคลงใจที่พ่อไม่ได้ร้องไห้ตอนที่แม่เสียชีวิต แต่กลับเป็นปู่ที่ร้องไห้ และย่าก็ได้ร้องไห้เป็นเพื่อนเขาทุกวันหลังจากแม่เสียชีวิตลง จนกระทั่งแม่คนใหม่มาอยู่ที่บ้าน เขาก็ไม่ได้ร้องไห้อีกและในบ้านก็ไม่มีใครพูดเรื่องแม่ให้เขาได้ยิน เขาเองก็ไม่ได้พูดถึงเรื่องแม่เช่นกัน เป็นการแสดงถึงความไม่เชื่อใจใครของฉิงะที่แสดงออกมา

ต่อมาในเรื่อง "ฉิโระอิ เซ็น" ในเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เขาได้กล่าวถึงแม่อีกครั้ง หลังจากก่อนหน้านี้ได้เคยเขียนไปแล้ว แต่ยิ่งเวลาผ่านไปนานเท่าไหร่เขาก็ยิ่งรู้ว่าความทรงจำที่เขามีต่อแม่นั้นช่างเลือนรางเหลือเกิน ในเรื่องนี้เขาบรรยายถึงแม่ที่ต้องทำงานงก ๆ เหมือนเป็นสาวใช้ของบ้าน ตอนที่แม่ถูบ้านเขาก็จะเห็นน่องขาว ๆ ของแม่ และนั่นเป็นภาพที่เขาสามารถจดจำแม่ได้

เห็นได้ว่าทุกครั้งที่เขาเขียนถึงเรื่องของแม่นั้น เป็นเรื่องความทุกข์ระทมของแม่ทั้งสิ้น ซึ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับเรื่องที่เขาเขียนถึงย่าแล้ว เขาสามารถเขียนรายละเอียดเรื่องราวของย่าได้มากกว่าของแม่ด้วยซ้ำ เขาจำได้แม้กระทั่งกลิ่นของเนื้อตัวย่าว่ามีกลิ่นอย่างไร แต่กลิ่นเนื้อตัวของแม่นั้นเขากลับจำไม่ได้เลย การเขียนผลงานเกี่ยวกับเรื่องของแม่นั้น ในช่วงแรกเขาเพียงแต่แสดงความรู้สึกเศร้าเสียใจที่แม่จากเขาไป แต่เมื่อเขาแก่ตัวลงเขาจึงเริ่มเข้าใจถึงความรู้สึกของแม่มากขึ้นว่าชีวิตของแม่เหมือนอยู่ตัวคนเดียว ไม่มีที่พึ่งพิง ดังนั้นในช่วงหลังเขาจึงเขียนถึงแม่ด้วยความรู้สึกที่ต้องการขอโทษที่ไม่ได้ใกล้ชิดแม่ให้มากกว่านี้ และนำสิ่งที่เป็นความทรงจำที่เขามีต่อแม่มาถ่ายทอดไว้ในผลงาน

---

[89] 志賀直哉、「創作余談」現代日本文學大系 **34** 志賀直哉集、東京：筑摩書房、1978、 p.388.

ในตอนที่ฉิงะยังเด็กเคยคิดว่า การที่พ่อหนีไปทำงานที่ต่างจังหวัดและทิ้งลูกกับภรรยาไว้ที่บ้านของปู่ย่าที่โตเกียวนั้น เป็นการสร้างความโดดเดี่ยวให้กับแม่ สำหรับเขาแล้วพ่อก็ยังเป็นพ่อแต่ในขณะเดียวกัน พ่อคือผู้ชายที่เป็นสาเหตุให้แม่ต้องตายเพราะอาการป่วยจากการแพ้ท้อง อีกทั้งหลังจากแม่ตายไปไม่นานพ่อก็มีภรรยาใหม่ ทั้งที่ในขณะนั้นพ่อมีอายุตั้ง 43 ปีแล้ว สิ่งเหล่านี้ถือเป็นการกระทำที่เป็นการทรยศต่อแม่ของเขา[90] แต่นั่นเป็นความคิดของฉิงะในขณะที่อายุได้ 12 ปี เมื่อโตขึ้นเขาจึงรู้สึกว่าเขาเองก็ได้ทรยศแม่เช่นกัน เขาไปนอนกับปู่และย่าทุกวันโดยปล่อยให้แม่ต้องนอนในห้องคนเดียว อีกทั้งยังดื้อรั้น ไม่เชื่อฟังแม่ และชอบเอาแต่ใจตัวเองจนทำให้แม่ร้องไห้ รวมไปถึงการที่เขาตื่นเต้นและเฝ้ารอที่จะได้เห็นหน้าแม่เลี้ยงครั้งแรก สิ่งเหล่านี้ที่เขาทำก็เท่ากับเป็นการทรยศแม่เช่นเดียวกับที่พ่อได้ทำ

จากผลงานทุกเรื่องที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าบุคคลในครอบครัว มีส่วนเกี่ยวพันกับผลงานของเขาแทบทั้งสิ้น

2.7.3 ผลงานอัตชีวประวัติ

งานเขียนโดยส่วนใหญ่ของฉิงะ นะโอะยะ เป็นแนวอัตชีวประวัติที่ผลงานกับชีวิตส่วนตัวมีความเกี่ยวพันกันอย่างแนบแน่น [91] ดังนั้นนักวิจัยที่ศึกษาผลงานของฉิงะจำเป็นต้องศึกษาประวัติชีวิตของเขาอย่างละเอียด เพราะการได้รู้ถึงความเป็นมาในชีวิตของเขานั้นเป็นเสมือนกุญแจดอกสำคัญที่ไขไปสู่ผลงานชิ้นต่าง ๆ ของเขา ในประเภทงานเขียนที่นำเรื่องราวของตนเองมาถ่ายทอดเป็นตัวหนังสือนั้น ฉิงะถือเป็นหนึ่งในนักเขียนที่มักจะหยิบยกประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนเองมาเป็นวัตถุดิบในการเขียนผลงาน[92] อีกทั้งเขายังเชี่ยวชาญในการเขียนบรรยายเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องราวของตนเอง เรื่องราวของคนในครอบครัวของเขา เรื่องราวของเพื่อน เรื่องวิวทิวทัศน์ และเรื่องสิงสาราสัตว์ โดยสามารถเขียนให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

---

[90]根津隆、「志賀家の＜父＞と＜母＞と＜子＞」志賀直哉論、千葉：うらべ書房、1987、p.181.

[91]Ibid.,p. 169.

[92]広津和郎、「志賀直哉論」日本の作家 9 志賀直哉、東京：小学館、1991、 p.192.

ประเด็นหลักที่ฉิงะมักจะนำเสนอในผลงานของตนอยู่บ่อยครั้งจนเป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่านก็คือ การขัดแย้งระหว่างพ่อกับลูกชาย ซึ่งเป็นเรื่องที่นำมาจากชีวิตจริงของเขา การทะเลาะกันของเขากับพ่อนั้น เป็นเหมือนแรงขับเคลื่อนทำให้เขาสามารถผลิตผลงานที่สะท้อนภาพระหว่างเขากับพ่อได้เป็นอย่างดี ดังที่ปรากฏในนวนิยายขนาดยาวเรื่อง "อันยะโคโระ"『Anyakouro:暗夜行路,1937』 นวนิยายขนาดกลางเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ"『Ootsu Junkichi : 大津順吉,1912』 เรื่อง "วะกะอิ"『Wakai:和解,1917』 และเรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ"『Aru Otoko Sono Ane no Shi : 或る男、その姉の死,1920』

ตารางที่ 2 แสดงลำดับของผลงานที่มาจากประเด็นความขัดแย้งระหว่างฉิงะ นะโอะยะ กับพ่อ

หมายเหตุ * คือ งานเขียนประเภทเรื่องสั้น ** คือ นวนิยายขนาดกลาง *** คือ นวนิยายขนาดยาว

อายุ	ชื่อผลงาน	ช่วงเวลาที่เขียนผลงาน	สถานที่ที่เขียนผลงาน	ชื่อวารสารกับปีที่ตีพิมพ์
29	โอท์ซุ จุงกิชิ Ootsu Junkichi 大津順吉**	สิงหาคม ค.ศ.1912	อะสะบุ โตเกียว	Shinchou 新潮 มิถุนายน ค.ศ. 1917
29	โทะกิโต เค็นซะกุ Tokitou Kensaku 時任謙作*** อันยะโกโระ Anyakouro no zenshin 暗夜行路の前身	ตั้งแต่พฤศจิกายน ค.ศ.1912	โอะโนะมิชิ ฮิโระฌิมะ มะท์ซุเอะ อะบิโกะ	Kaizou 改造 มกราคม – สิงหาคม ค.ศ. 1921
	หยุดเขียนผลงาน	(ครั้งที่ 1)	ค.ศ. 1914 – ค.ศ.1916	เป็นเวลา 3 ปี
34	วะกะอิ Wakai 和解**	กันยายน ค.ศ.1917	อะบิโกะ ชิบะ	Kokuchou 黒潮 ตุลาคม ค.ศ. 1917
37	อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฌิ Aru Otoko Sono Ane no Shi 或る男、其姉の死**	ไม่ปรากฏ	อะบิโกะ ชิบะ	(หนังสือพิมพ์) Oosaka Mainichi 大阪毎日 มกราคม – มีนาคม ค.ศ. 1920
	หยุดเขียนผลงาน	(ครั้งที่ 2)	ค.ศ. 1929 – ค.ศ.1933	เป็นเวลา 5 ปี
	หยุดเขียนผลงาน	(ครั้งที่ 3)	ปลายปี ค.ศ. 1934 – ค.ศ.1936	เป็นเวลา 2 ปีครึ่ง
54	อันยะโกโระ (ภาคหลัง) Anyakouro kouhen 暗夜行路 後編 อันยะโกโระ (ฉบับเสร็จสมบูรณ์) Anyakouro 暗夜行路***	- มีนาคม ค.ศ.1937	อะบิโกะ คะมิตะกะบะตะเกะ นารา	Kaizou 改造 เมษายน ค.ศ. 1937

จากตารางแสดงผลงานที่มีประเด็นมาจากความขัดแย้งระหว่างเขากับพ่อ สามารถอธิบายให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของแต่ละเรื่องได้ดังต่อไปนี้

การเขียนเรื่องความขัดแย้งกับพ่อนั้นเริ่มต้นที่เรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" ในเรื่องนี้ได้แบ่งเป็นภาคแรกกับภาคหลัง โดยในภาคแรกกล่าวถึงการถอนตัวจากการนับถือศาสนาคริสต์ของตัวละครเอกที่ไม่สามารถละกิเลสอันเกิดจากความต้องการในวัยหนุ่มของตนได้ ต่อมาในภาคหลังตัวละครเอกได้ไปรักกับสาวใช้ในบ้านของตนจนถึงขั้นมีความสัมพันธ์กัน เขาต้องการจะแต่งงานกับเธอแต่ถูกทุกคนในบ้านคัดค้าน เขาทะเลาะกับทุกคนในบ้านและทำให้ความสัมพันธ์กับพ่อที่คลอนแคลนอยู่แล้วยิ่งเลวร้ายลงไปกว่าเดิม แต่ท้ายที่สุดเขาก็ไม่ได้แต่งงานกับสาวใช้

ในการมีสัมพันธ์กับผู้หญิงในสมัยเมจินั้น พวกชายหนุ่มที่เป็นชาวบ้านธรรมดามักจะไปเที่ยวสาวที่โรงน้ำชา ส่วนชายหนุ่มที่เกิดในชาติตระกูลที่ดีหรือมีฐานะมั่งคั่ง มักจะมีความสัมพันธ์ครั้งแรกกับเกอิชาหรือกับสาวใช้ในบ้านของตน เรื่องความสัมพันธ์ของคุณหนูที่อยู่ในช่วงวัยหนุ่มกับสาวใช้ในสมัยนั้นถือเป็นเรื่องธรรมดาและมีให้เห็นอยู่มากมาย เป็นเรื่องที่ทั้งคนในครอบครัวและสาวใช้นั้นสามารถคาดการณ์ได้ล่วงหน้าอยู่แล้วว่าจะต้องมีปัญหานี้เกิดขึ้น และผู้ใหญ่ในครอบครัวมักจะนิยมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยการให้เงินกับสาวใช้ เพื่อปกปิดความผิดพลาดที่เกิดขึ้นในบ้านของตน[93]

ผลงานเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" ถือเป็นผลงานเรื่องแรกของฉิงะที่ได้ตีพิมพ์ลงในวารสารอื่น คือ วารสารชูโอโกรน【Chuuou Kouron: 中央公論】ซึ่งแต่เดิมผลงานของเขาตีพิมพ์ในวารสารฉิระกะบะมาโดยตลอด ทำให้มีข้อจำกัดที่อ่านกันเฉพาะคนในกลุ่มฉิระกะบะเท่านั้น ดังนั้นผลงานเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องแรกของฉิงะที่ปรากฏสู่สายตาประชาชนทั่วไป และทำให้เขาได้รับเงินค่าต้นฉบับครั้งแรกของชีวิตการเป็นนักเขียน หลังจากเรื่องนี้ได้รับการเผยแพร่ไปแล้วระยะหนึ่ง เขาได้รับการทาบทามจากนะท์ซุเมะ โซเซะกินักเขียนชื่อดังซึ่งเป็นตัวแทนของหนังสือพิมพ์อะซะฮิ ขอให้เขาเขียนนวนิยายลงในหนังสือพิมพ์ ซึ่งเขาก็ได้รับปากที่จะทำ และจากการประสบความสำเร็จของผลงานเรื่องนี้น่าจะเป็นจุดที่ทำให้ฉิงะคิดว่างานที่จะเขียนลงหนังสือพิมพ์นั้น ควรจะไปในทิศทางเดียวกันกับเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" ดังนั้นเรื่องนี้จึงถือได้ว่าเป็นที่มาของเรื่อง "โทะกิโต เล็นซะกุ" ภาคต้น หรือที่มาของนวนิยายขนาดยาวเรื่อง "อันยะโกโระ" นั่นเอง[94]

---

[93] Ibid.,p.183.

[94] 安岡章太郎、「「暗夜行路」その背景」志賀直哉私論、千葉：文藝春秋、1968、p.9.

ฉิงะกล่าวว่า เมื่อพูดถึงผลงานเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" ก็ต้องพูดถึงผลงานอีกสองเรื่องของเขาด้วย คือ เรื่อง "วะกะอิ" กับ เรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" โดยทั้งสามเรื่องนี้ถ้าเปรียบกับต้นไม้แล้วก็เป็นต้นไม้ต้นเดียวกันที่แตกกิ่งก้านออกมาเป็น 3 กิ่ง โดยเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" กับ เรื่อง "วะกะอิ" นั้นเป็นเรื่องที่เขียนจากเรื่องจริง ส่วนเรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" นั้นมีทั้งเรื่องจริงและเรื่องที่แต่งเพิ่มปะปนกันอยู่[95]

ในเรื่อง "วะกะอิ" นั้นฉิงะเขียนขึ้นหลังจากหยุดเขียนผลงานไปถึง 3 ปี เรื่องนี้เขียนมาจากความดีใจหลังจากได้คืนดีกับพ่อแล้ว ในเรื่องนี้ไม่ได้กล่าวถึงสาเหตุว่าทำไมเขากับพ่อถึงต้องบาดหมางกัน แต่ได้ไปเล่าถึงสาเหตุที่เขาทะเลาะกับพ่อไว้ในเรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" ที่เขียนขึ้นในภายหลัง ถ้าจะพูดไปแล้วเรื่อง "วะกะอิ" เปรียบเหมือนเป็นปลาที่ยังใหม่และสด ส่วนเรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" นั้นก็เป็นปลาตัวเดียวกัน แต่กลายเป็นปลาตากแห้ง เพราะเรื่องนี้มีแต่ความหดหู่และไม่น่ารื่นรมย์เท่าใดนัก เขาจึงไม่ค่อยชอบเรื่องนี้ แต่ถึงจะไม่ชอบอย่างไรผลงานเรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่จะขาดไปไม่ได้[96] เพราะเป็นการอธิบายถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เขากับพ่อทะเลาะกัน ก่อนที่จะคืนดีกันในที่สุด

ในเรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" เขาสร้างตัวละครน้องชายขึ้นมา และเล่าเรื่องโดยใช้มุมมองของน้องชายที่มองการทะเลาะกันของพ่อกับพี่ชาย โดยน้องชายนั้นเห็นใจทั้งฝ่ายพ่อและพี่ชาย เรื่องนี้ต่างจากเรื่อง"โอท์ซุ จุงกิชิ"กับ เรื่อง "วะกะอิ" ที่สองเรื่องนี้เขาจะเป็นตัวละครเอกของเรื่องที่ทะเลาะกับพ่อ แต่ในเรื่อง"อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" นั้นเขาเป็นแค่คนเฝ้ามองดูปฏิกิริยาที่เกิดกับคนในครอบครัว อีกทั้งได้เพิ่มตัวละครที่เป็นพี่สาวในเรื่องนี้ด้วย ซึ่งความจริงแล้วพี่สาวคือแม่ผู้ให้กำเนิดของเขานั่นเอง เพราะทั้งสาเหตุของการป่วยและการตายของแม่กับการตายของพี่สาวในเรื่องนี้ต่างก็เหมือนกันคือ เกิดจากอาการป่วยเพราะแพ้ท้อง อีกทั้งในเรื่องนี้ฉิงะยังได้พูดถึงสัญลักษณ์ที่อยู่ในตัวพี่สาวว่ามีปานที่หลังหู ซึ่งเชื่อมโยงกับงานประเภทเรื่องสั้นเรื่อง "ฉิโระอิ เซ็น" 『Shiroi Sen :白い線,1956』 ที่เขียนในช่วงบั้นปลายชีวิต และได้กล่าวถึงเรื่องน่องของแม่ว่ามีเส้นสีขาวเป็นสัญลักษณ์อยู่[97] ส่วนสามีของพี่สาวในเรื่องที่ไม่ได้ร้องไห้ตอนพี่สาวตายนั้น ก็เชื่อมโยง

---

[95] 志賀直哉、「創作余談」現代日本文學大系 **34** 志賀直哉集、東京：筑摩書房、1978、 p.392.

[96] 志賀直哉、「続創作余談」現代日本文學大系 **34** 志賀直哉集、東京：筑摩書房、1978、 pp.398 - 399.

[97] 江種満子、「『或る男、其姉の死』試論－＜姉＞の存在をめぐって」一冊の講座 志賀直哉、東京：有精堂、1982、 p. 93.

มาจากเรื่องในชีวิตจริงที่พ่อของเขาไม่ได้ร้องไห้ตอนแม่ตายนั่นเอง [98] ซึ่งภาพที่พ่อของเขาไม่ได้ร้องไห้นั้นเป็นภาพที่ฉิงะจำได้อย่างติดตา

ส่วนเรื่อง "โทะกิโต เค็นซะกุ" ซึ่งเป็นภาคต้นของเรื่อง "อันยะโกโระ" นั้นฉิงะได้เริ่มเขียนตั้งแต่ไปใช้ชีวิตอยู่คนเดียวที่โอะโนะมิชิ และเป็นเรื่องที่เขาตั้งใจจะนำเรื่องความขัดแย้งระหว่างเขากับพ่อมาเขียนเป็นนวนิยายขนาดยาว หลังจากที่เคยเขียนประเด็นเดียวกันนี้ในนวนิยายขนาดกลางเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" มาแล้ว เขาเขียนเรื่องนี้ในปีเดียวกันกับที่เขียนเรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" หลังจากนั้นเขาได้เขียนเรื่องที่เกี่ยวกับพ่ออีกสองเรื่อง คือ เรื่อง "วะกะอิ" กับ เรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โชะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" จนกระทั่งผลงานทั้งสามเรื่องได้ตีพิมพ์ออกมาแล้ว แต่เรื่อง "โทะกิโต เค็นซะกุ" ยังเขียนไม่เสร็จ เขากล่าวถึงความยากลำบากในการเขียนผลงานเรื่องนี้ว่า เป็นเพราะเขาไม่เคยมีประสบการณ์ในการเขียนนวนิยายขนาดยาวมาก่อน งานเขียนที่ผ่านมาของเขานั้นเป็นการเขียนที่ไม่มีสัญญาหรือข้อผูกมัดใด ๆ มาเร่งรัด ทำให้เคยชินกับการเขียนแบบสบาย ๆ อยากเขียนเมื่อไหร่ก็เขียน อยากหยุดเมื่อไหร่ก็หยุด ดังนั้นการไปรับปากกับนะท์ซุเมะนักเขียนชื่อดังว่าจะเขียนนวนิยายลงในหนังสือพิมพ์นั้น จึงกลายเป็นการผูกมัดตัวเองไปโดยปริยายและทำให้เขาเขียนอะไรออกมาไม่ได้เลย นอกจากนั้นแล้วเรื่องที่เขากำลังเขียนอยู่นี้ มีโอกาสจะได้ลงต่อจากนวนิยายเรื่องยาว เรื่อง "โคะโกะโระ" ของนะท์ซุเมะ จึงทำให้เขายิ่งกดดันมากกว่าเดิม เขาใช้เวลาเขียนเรื่องนี้ตั้งแต่อยู่ที่โอะโนะมิชิจนกระทั่งย้ายไปอยู่ที่มะท์ซุเอะกับชะโตะมิ ทน ขณะนั้นเรื่อง "โคะโกะโระ" ลงตีพิมพ์อยู่ในหน้าหนังสือพิมพ์ทุกวัน แต่นวนิยายของเขากลับไม่ก้าวหน้าแต่อย่างใด ในที่สุดเขาจึงไปขอยกเลิกกับนะท์ซุเมะ และหยุดพักงานเขียนไปถึง 3 ปี[99]

สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เขาเขียนเรื่องนี้ไม่ได้นั้นอาจเป็นเพราะแท้จริงแล้วเขาลำบากใจ เมื่อจะต้องเขียนเรื่องความขัดแย้งระหว่างตนเองกับพ่อออกมาจริง ๆ มิหนำซ้ำยังต้องลงในหนังสือพิมพ์ด้วย จึงทำให้เขาเขียนผลงานเรื่องนี้ออกมาไม่ได้ แต่หลังจากที่เขาได้คืนดีกับพ่อและเขียนเรื่อง "วะกะอิ" เสร็จแล้ว ความรู้สึกเดิมที่อยากจะเขียนเรื่อง "โทะกิโต เค็นซะกุ" เพื่อพูดถึงเรื่องราวความขัดแย้งกับพ่อนั้นได้เปลี่ยนไป เขานำเรื่องความขัดแย้งกับพ่อไปเขียนในเรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โชะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" โดยเขียนจากมุมมองของน้องชาย หลังจากเขียนเรื่องนี้เสร็จแล้วความรู้สึกที่จะเขียนเรื่อง "โทะกิโต

---

[98] 宮越勉、「父子対立の問題－『或る男、其姉の死』を中心に－」志賀直哉―青春の構図―、東京：武蔵野書房、1991、p.216.

[99] 志賀直哉、「続創作余談」現代日本文學大系 **34** 志賀直哉集、東京：筑摩書房、1978 p.393.

เด็นซะกุ" ต่อก็ค่อย ๆ หมดไปด้วย ถึงแม้ว่าเขายังอยากลองเขียนนวนิยายเรื่องยาวอยู่ แต่เขาก็ไม่สนใจกับประเด็นเดิมซึ่งเป็นความขัดแย้งกับพ่ออีกต่อไปแล้ว[100] ดังนั้นจะเห็นได้ว่านวนิยายขนาดกลางทั้ง 3 เรื่องนั้นได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดในการเขียนนวนิยายขนาดยาวของฉิงะ

ในช่วงที่เขาใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวที่อะบิโกะ ขณะที่กำลังนึกไปถึงนวนิยายเรื่องยาวที่เขาเขียนค้างไว้ อยู่ ๆ เขาก็หวนคิดไปถึงช่วงที่เขาเขียนเรื่องนี้ตอนอยู่ที่โอะโนะมิชิ วันหนึ่งเขาไปเที่ยวที่ซะนุกิ[101] และในคืนที่เขาพักค้างคืนที่ยะฉิมะนั้นเขานอนไม่หลับจึงคิดไปถึงเรื่องต่าง ๆ นานา เขาคิดไปว่าตัวเขาไม่น่าจะใช่ลูกของพ่อ น่าจะเป็นลูกของปู่มากกว่า ในคืนอันเงียบเหงาที่ยะฉิมะทำให้เขาเกิดจินตนาการนี้ขึ้นมา เมื่อเขาตื่นขึ้นมาในตอนเช้าวันถัดไป เขารู้สึกว่าสิ่งที่เขาคิดเมื่อคืนนั้นเป็นช่างเป็นเรื่องที่ไร้สาระมาก และที่เขาจินตนาการไปเช่นนั้นคงเป็นเพราะในตอนที่เขายังเด็ก พ่อไปทำงานที่ต่างจังหวัดและทิ้งให้เขากับแม่อยู่กับปู่และย่าที่โตเกียว มิหนำซ้ำตอนที่แม่ของเขาเสียชีวิต ปู่ได้ไปพูดข้างหมอนที่แม่หนุนว่า "น่าสงสารที่ต้องมาตายโดยที่ยังไม่ได้รู้ถึงความสนุกสนานในชีวิตที่แท้จริงเลย" แล้วปู่ก็ร้องไห้ออกมา ส่วนพ่อไม่ได้ร้องไห้กับการเสียชีวิตของแม่เลย เหตุการณ์นั้นยังคงติดตรึงอยู่ในใจเขามาตลอด ดังนั้นเขาจึงคิดจะนำเอาจินตนาการที่คิดไว้ในตอนนั้นมาลองเขียนต่อเป็นนวนิยายขนาดยาว โดยสร้างเรื่องให้ตัวละครเอกไม่รู้ถึงกำเนิดที่แท้จริงของตนเองว่าเป็นลูกของปู่กับแม่ และความไม่รู้ในกำเนิดของตัวเองนั้นก็ทำให้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ ตามมา จากความคิดนี้เองที่ทำให้เรื่อง "โทะกิโตะเด็นซะกุ" เปลี่ยนมาเป็นเรื่อง "อันยะโกโระ"[102]

ในการกำหนดตัวละคร ฉิงะพยายามเขียนให้ตัวละครที่เป็นปู่ในเรื่อง "อันยะโกโระ" มีท่าทางและลักษณะนิสัยแตกต่างจากปู่ของเขาให้มากที่สุด โดยนำลักษณะของตาแก่ที่อยู่ร้านต้นไม้ที่อะบิโกะมาเป็นต้นแบบในการเขียนตัวละครที่เป็นปู่แทน ส่วนตัวละครเอกนั้นเมื่อพูดโดยรวมแล้วก็คือตัวเขานั่นเอง หรืออาจพูดว่าถ้าเกิดเหตุการณ์เช่นในเรื่อง เขาคงจะทำหรืออยากจะทำในสิ่งที่ตัวละครเอกทำเช่นกัน ตัวละครแม่ที่ออกมาในตอนแรกของเรื่องนั้นเขาใช้ย่าเป็นต้นแบบในการเขียน ตัวละครพ่อที่ออกมาแต่ตอนแรกก็มีส่วนที่เหมือนกับพ่อของเขาอยู่มาก สำหรับตัวละครที่เป็นภรรยาน้อยของปู่กับตัวละครที่เป็นพี่ชายของตัวละครเอกนั้น เขาคิดขึ้นมาเองโดยไม่มีต้นแบบแต่อย่างใด ในส่วนของ

---

[100] Ibid.,p.394.

[101] ซะนุกิ เป็นชื่อเดิมของจังหวัดคะงะวะ ซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะชิโกกุ

[102]志賀直哉、「続創作余談」現代日本文學大系 34 志賀直哉集、東京：筑摩書房、1978、 p.394.

ความสัมพันธ์ของพี่ชายกับตัวละครเอกนั้น มีส่วนที่คล้ายคลึงกับความสัมพันธ์ระหว่างเขากับอาที่มีอายุห่างกันเพียง 4 ปี แต่ในส่วนของนิสัยแล้วเขาตั้งใจเขียนให้แตกต่างไปจากอาของเขา ตัวละครที่เป็นภรรยาของตัวละครเอกนั้น เดิมทีเขาตั้งใจที่จะเขียนไม่ให้เหมือนกับภรรยาเขา แต่พอเขียนไปเรื่อย ๆ ก็ไปใกล้เคียงกับเธอจนได้ ทั้ง ๆ ที่โดยส่วนตัวแล้ว ภรรยาไม่ชอบอ่านงานที่เขาเขียนโดยมีตัวละครที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตัวเธอ และจนกระทั่งบัดนี้ภรรยาของเขาก็ยังไม่ได้อ่านเรื่อง "อันยะโกโระ" เลย ส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่กล่าวถึงในเรื่องนั้น มีทั้งที่เขียนจากต้นแบบและไม่มีต้นแบบ[103]

ในที่สุดหลังจากที่พยายามเขียนมาเป็นเวลานาน เขาก็สามารถปิดฉากการเขียนนวนิยายขนาดยาวเรื่องแรกและเรื่องเดียวในชีวิตของเขาลงได้ เมื่อนับตั้งแต่ช่วงที่เขาเริ่มเขียนที่โอะโนะมิชิจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ เขาใช้เวลาเขียนนานถึง 25 ปี และเป็นที่น่าเสียดายที่หลังจากเรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์ บุคคลที่เขาเคารพรักในครอบครัวทั้ง ปู่ ย่า พ่อ แม่ แม่เลี้ยง ต่างก็เสียชีวิตไปหมดแล้ว ส่วนอานั้นเสียชีวิตในปีเดียวกับที่เรื่องนี้ได้รับการตีพิมพ์ กล่าวโดยรวมแล้วบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวที่เป็นทั้งตัวแสดงในเรื่อง และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผลักดันให้เขาเขียนเรื่องนี้ขึ้นมาแต่แรกนั้น ไม่มีใครที่ได้อ่านนวนิยายขนาดยาวของเขาเลยแม้แต่คนเดียว

---

[103]志賀直哉、「続創作余談」現代日本文學大系 **34** 志賀直哉集、東京：筑摩書房、1978、pp.394 - 395.

แผนภาพที่ 8 ที่มาของนวนิยายขนาดยาวเรื่อง "อันยะโกโระ"

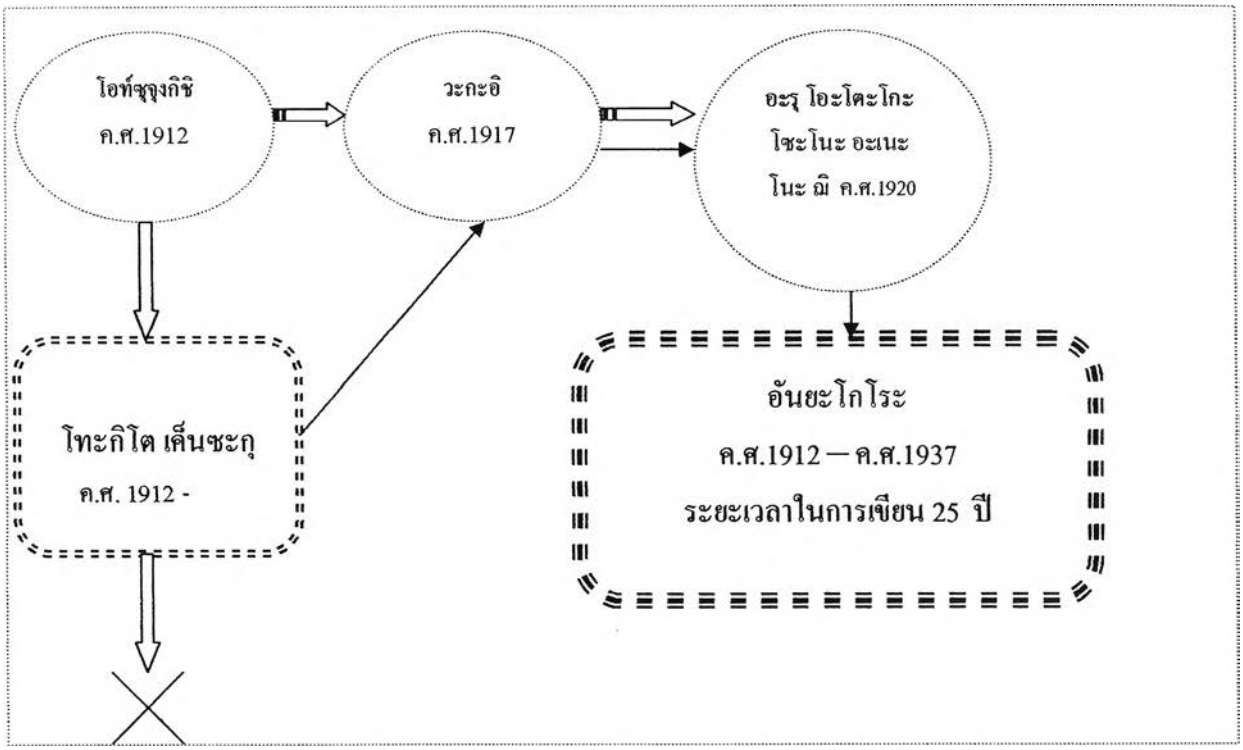

จากแผนภาพข้างต้น เมื่อพิจารณาถึงที่มาของแต่ละเรื่องแล้วย่อมแสดงให้เห็นว่า ผลงานทั้ง 4 เรื่องของฉิงะ คือ เรื่อง "โอท์ซุ จุงกิชิ" เรื่อง "วะกะอิ" เรื่อง "อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฉิ" และเรื่อง "อันยะโกโระ" นั้น มีความเกี่ยวพันกันในแบบของลูกโซ่ โดยจะขาดอันใดอันหนึ่งไปไม่ได้

ในรูปแบบการเขียนนวนิยายของฉิงะนั้น อะระ มะซะฮิโตะ(Ara Masahito : 荒正人) นักวิจารณ์วรรณกรรม ได้กล่าวถึงโครงสร้างในการเขียนผลงานซึ่งเป็นแบบฉบับของฉิงะ นะโอะยะว่าจะมีลำดับในการจัดเรียงเนื้อหาในเรื่องอยู่ 4 ขั้นตอน (Yodankeishiki:四段形式) ดังต่อไปนี้

1. (tairitsu:対立) การเป็นปรปักษ์กันระหว่างสองฝ่าย
2. (kattou:葛藤) ความขัดแย้ง ซึ่งเป็นความขัดแย้งที่เกิดภายในใจของตนเอง
3. (Wakai:和解) การหันมาปรองดองกัน
4. (chouwa:調和) ความสมัครสมานกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน[104]

---

[104] 池内輝雄、「父子対立の問題—父の呼ぶ声」志賀直哉の領域、東京：有精堂出版、1990、 p .22.

โดยรูปแบบงานเขียนที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ปรากฏให้เห็นชัดเจนในงานเขียนประเภทเรื่องสั้น เรื่อง "อะรุอะซะ" นวนิยายขนาดกลางเรื่อง "วะกะอิ" และนวนิยายขนาดยาวเรื่อง "อันยะโกโระ" ผู้วิจัยพบว่า นอกจากรูปแบบทั้งสี่จะสามารถอธิบายขั้นตอนในการเรียงลำดับเนื้อเรื่องแล้ว ยังสามารถอธิบายโยงไปถึงขั้นตอนในการจัดลำดับของเรื่องทั้งสี่ที่นำศึกษามาข้างต้นได้อีกด้วย ซึ่งแสดงได้ดังนี้

1. "โอท์ซุ จุงกิชิ"	=	(tairitsu:対立)
เปิดประเด็นการเป็นคู่ปรับกันระหว่างสองพ่อลูก		นำไปสู่จุดเริ่มของนวนิยายขนาดยาว
2. "วะกะอิ"	=	(kattou:葛藤)
คืนดีกับพ่อ	เริ่มรู้สึกไม่อยากเขียนนวนิยายขนาดยาวในประเด็นเดิมต่ออีก	
3. "อะรุ โอะโตะโกะ โซะโนะ อะเนะ โนะ ฌิ"	=	(Wakai:和解)
อธิบายสาเหตุที่ทำให้ทะเลาะกัน		เลิกล้มความคิดที่จะเขียนประเด็นเดิม
4. "อันยะโกโระ"	=	(chouwa:調和)
นำจินตนาการที่เคยคิดมาสานต่อเป็นประเด็นใหม่		พยายามสร้างตัวละครให้ต่างจากบุคคลใกล้ชิด

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เรื่องที่เป็นจุดเปลี่ยนทำให้เขาไม่อยากเขียนนวนิยายขนาดยาวในหัวข้อเดิม คือ เรื่อง "วะกะอิ" ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าเรื่องนี้น่าจะเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในช่วงชีวิตของฌิงะ เพราะนอกจากจะแสดงให้เห็นฉากการคืนดีกับพ่อแล้ว ยังแสดงถึงกระบวนการต่าง ๆ ก่อนที่เขาจะได้คืนดีกับพ่อ และเรื่องนี้ไม่ได้กล่าวถึงเฉพาะเรื่องระหว่างเขากับพ่อเท่านั้น ยังเชื่อมโยงไปถึงครอบครัวของพ่อ ครอบครัวของเขา ครอบครัวของอา และครอบครัวของน้องสาวคนโตด้วย ทำให้เห็นความสัมพันธ์ในครอบครัวของเขาในช่วงนั้นได้อย่างชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงลักษณะของครอบครัวในนวนิยายเรื่อง "วะกะอิ" แต่ก่อนที่จะศึกษาเรื่องครอบครัวได้นั้น ผู้วิจัยต้องการจะพิสูจน์ก่อนว่าเนื้อเรื่องในเรื่อง "วะกะอิ" กับ ชีวิตของฌิงะในช่วงนั้นมีความเหมือนหรือแตกต่างกันที่จุดใดบ้าง เพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการศึกษาเรื่องครอบครัว แม้ว่าฌิงะได้พูดถึงผลงานเรื่องนี้ว่าเป็นเรื่องจริง แต่ผู้วิจัยพบว่ามีบางจุดของเนื้อเรื่องที่คลาดเคลื่อนไปจึงต้องการนำแต่ละจุดของเรื่องมาเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน